

RĪGAS DOME
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojums

Pilnveidotā redakcija

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Vides pārskata projekts

Pasūtītājs: RĪGAS DOME
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Izpildītājs: SIA „GRUPA 93”

Rīga, 2017. gads

Apzīmējumi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija
As - arsēns
Cd - kadmijs
CO – oglekļa oksīds
CO₂ - oglekļa dioksīds
Cr - hroms
CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija
DAP – Dabas aizsardzības pārvalde
ES – Eiropas Savienība
IAS – Ilgtspējīgas attīstības stratēģija
IKP - Iekšzemes kopprodukts
LP –lokālpārvalde
LR – Latvijas Republika
LVĢMC – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”
MK – Ministru kabinets
NAP – Nacionālais attīstības plāns
Ni – niķelis
NO_x - slāpekļa oksīdi
NO₂ - slāpekļa dioksīds
O₃ – ozons
Pb – svins
PM_{2,5} – daļiņas ar diametru <2,5µm
PM₁₀ – daļiņas ar diametru <10µm
RD MVD – Rīgas domes Mājokļa un vides departaments
RD PAD – Rīgas domes pilsētas attīstības departaments
RVC - Rīgas vēsturiskā centrs
RVC AZ – Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zona
RVP – reģionālā vides pārvalde
SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
TIAN – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS – valsts akciju sabiedrība
VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs
VVD – Valsts vides dienests

Saturs

levads	5
1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM....	6
1.1. Lokālpilnojumā izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi	6
1.2. Lokālpilnojumā saturs	6
1.3. Lokālpilnojumā saistība ar Rīgas un citiem plānošanas dokumentiem	7
2. NACIONĀLIE UN STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	11
2.1. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	11
2.2. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	14
2.2.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā	16
2.2.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas	17
3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	20
3.1. SIVN metode un paņēmieni	20
3.2. SIVN apjoma noteikšana.....	21
3.3. Sabiedrības līdzdalība	22
4. Lokālpilnojumā teritorijas vispārīgs raksturojums	24
5. Ar plānošanas dokumentu saistītie ietekmes aspekti.....	25
6. Teritorijas, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt un to vides stāvoklis.....	26
6.1. Dabas apstākļi un vērtības.....	26
6.2. Inženierģeoloģiskie apstākļi	27
6.3. Vides kvalitāte	28
6.3.1. Gaisa kvalitāte	28
6.3.2. Trokšņa līmenis.....	33
6.3.3. Grunts, augsnes un gruntsūdens kvalitāte	36
6.3.4. Virszemes ūdeņu kvalitāte	40
6.3.5. Riska objekti un teritorijas.....	41
6.4. Kultūrvēsturiskais mantojums un ainavas.....	42
6.5. Iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb Nulles scenārijs	43
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	46
7.1. Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas	46
7.2. Lokālpilnojumā ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums	53
7.2.1. Vispārīgā ietekme	53
7.2.2. Vides kvalitātes saglabāšana un uzlabošana	54
7.2.3. Apstādījumu izveide un dabas teritoriju kvalitātes uzlabošana	63
7.2.4. Sociāli ekonomiskā ietekme	65
7.2.5. Citi ietekmes aspekti	66
7.2.6. Alternatīvu salīdzinājums un izvēlētā alternatīva	70
8. RISINĀJUMI IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN SAMAZINĀŠANAI	73
9. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	77

10.	PĀRROBEŽAS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	77
11.	MONITORINGS.....	77
12.	KOPSAVILKUMS	78
	Pielikumi	81
	1.pielikums. Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā (2014.g.) par Vides pārskata projektu saņemto institūciju atzinumu un iedzīvotāju priekšlikumiem, informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu	82
	2.pielikums Institūciju atzinumi, 2014.g.....	85
	3. pielikums Multimodālās stacijas un stāvparku ietekmes uz vidi novērtējums 1.alternatīvā un 1.alternatīvas ietekmju kopsavilkums	89
	Starppilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta	90
	Jaunas autonomvietnes	93

IEVADS

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) ietvaros Skanstes apkaimes lokālplānojuma pilnveidotajai redakcijai. Lokālplānojums izstrādāts Skanstes apkaimes teritorijai.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2013.gada 24. jūlija lēmumu Nr.37 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Skanstes apkaimes lokālplānojuma izstrāde ir uzsākta, pamatojoties uz Rīgas domes 2013.gada 18. jūnija lēmumu Nr.6330 „Par Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu, lokālplānojuma teritorijas robežas un darba uzdevuma apstiprināšanu”. Ar šo lēmumu ir apstiprināts Lokālplānojuma izstrādes darba uzdevums un teritorija. Lokālplānojuma 1. redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts 2014. gadā bija nodots sabiedriskajai apspriešanai. 2016. gadā lokālplānojuma darba uzdevums ir papildināts. Ņemot vērā gan Lokālplānojuma 1. redakcijas un Vides pārskata projekta publiskās apspriešanas rezultātus, gan precizējumus darba uzdevumā, ir sagatavota Lokālplānojuma pilnveidotajā redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt attīstības plānošanas dokumenta iespējamo būtisko ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un tādām detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskats sastāv no 11 nodaļām. Vides pārskatā sniegts esošās situācijas raksturojums, informācija par Rīgas pilsētai saistošajiem vides kvalitātes mērķiem, aprakstīta lokālplānojuma saistība ar citiem Rīgas pilsētas un valsts attīstības plānošanas dokumentiem, veikts ietekmes uz vidi novērtējums, izvērtējot lokālplānojuma pozitīvās, negatīvās, tiešās, netiešās, īstermiņa, ilgtermiņa un summārās ietekmes. Vides pārskatā iekļauti gan jau ieviestie, gan rekomendētie risinājumi, rekomendācijas iespējamo negatīvo ietekmju uz vidi mazināšanai, kā arī rekomendējamie vides monitoringa pasākumi.

Lokālplānojuma pilnveidotā redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts no 2017. gada 01. septembra līdz 2017. gada 02. oktobrim ir nodots publiskajai apspriešanai (Rīgas domes 2017. gada 17. augusta lēmums Nr.57), 2017. gada 11.septembrī plkst 17.00 Rīgas domes Sēžu zāle. plānota publiskās apspriešanas sanāksme. Šis Vides pārskata projekts atsauksmju saņemšanai tiek nosūtīts VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai.

Lokālplānojuma 1. redakcijas SIVN Vides pārskata projektu sagatavoja SIA “Vides eksperti”, pilnveidotās redakcijas – SIA “Grupa93”.

1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Lokālpilnoojuma izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi

Skanstes apkaimes lokālpilnoojums tiek sagatavots atbilstoši Darba uzdevumam (apstiprināts ar Rīgas domes 18.06.2013. Lēmumu Nr.6330), ņemot vērā Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteiktos teritorijas plānošanas principus, Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumus Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumus Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” u.c. teritorijas plānošanas jomu regulējošos normatīvos aktus, Rīgas pilsētas attīstības plānošanas dokumentus, Skanstes apkaimes teritorijai saistošus pētījumus un izvērtējumus (tostarp, veicot nepieciešamās papildus izpētes), institūciju nosacījumus, valsts un pašvaldības speciālistu viedokļus, Skanstes apkaimes iedzīvotāju, zemes īpašnieku, attīstītāju u.c. sabiedrības locekļu intereses.

Lokālpilnoojuma izstrādes mērķi:

- 1) Radīt priekšnoteikumus Skanstes apkaimes ilgtermiņai teritorijas attīstībai, kas izriet no Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem, ka arī noteikt risinājumus ar mērķi sabalansēt īpašnieku un sabiedrības intereses.
- 2) Pārskatīt un aktualizēt/izstrādāt detalizētus teritorijas attīstības noteikumus, kas sekmē apkaimes funkcionāli telpisko attīstību atbilstoši Rīgas stratēģiskajām interesēm un Rīgas vēsturiskā centra (RVC) saglabāšanas un aizsardzības statusam, kā arī paredzēt nepieciešamos papildinājumus un uzlabojumus publiskās infrastruktūras attīstībā.
- 3) Definēt turpmākos teritorijas attīstības risinājumus tādā detalizācijas pakāpē (attiecībā uz objektu funkcijām, novietni, platībām, vizuāli telpisko veidolu, īstenošanas kārtību u.c.), kas nosaka skaidru un pamatotu teritorijas attīstības scenāriju un lokālpilnoojuma risinājumu īstenošanas iespējas, apzinoties to izmaksas un īstenošanas secību, pašvaldības, privātā un valsts sektora sadarbības iespējas.

Galvenais mērķis lokālpilnoojuma izstrādē ir sagatavot argumentētu pamatojumu pašvaldības turpmākai politikai attiecībā uz ieguldījumiem, t.sk. ES finanšu resursu piesaistei Skanstes apkaimes attīstības veicināšanai, atbilstoši šīs apkaimes lomai Rīgas pilsētas prioritāri attīstāmo teritoriju skaitā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra ir piemērota saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 24.07.2013. lēmumu Nr.37.

1.2. Lokālpilnoojuma saturs

Saskaņā ar darba uzdevumu, lokālpilnoojuma sastāvā ir šādas daļas:

- Paskaidrojuma raksts,
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi,
- Grafiskā daļa,
- Pielikumi (izpētes un izvērtējumi),
- Lokālpilnoojuma īstenošanas ietekmes novērtējums.

Kā pamats teritorijas attīstībai paredzētas plašas apstādījumu teritorijas, dažādu akcentu apbūve un jauni transporta risinājumi, piemēram, pieslēgums pie Ziemeļu transporta koridora, jauna tramvaja līnija un iespēja izmantot dzelzceļu. Tāpat ir domāts par skolām, bērnudārziem, ilgtermiņai lietus ūdeņu novades sistēmu, turpmāko rīcību ar esošajiem mazdārziņiem, iespējamām jaunām sabiedriski nozīmīgām ēkām. Skanstes lokālpilnoojuma attīstība ir plānota trīs attīstības kārtās līdz 2050.gadam, pakāpeniski apgūstot visu lokālpilnoojuma teritoriju.

Tika izstrādāti vairāki Skanstes apkaimes attīstības funkcionālie telpiskie risinājumi lokālplānojuma sadaļām:

- apbūves plānojums un telpiskā struktūra;
- pilsētvides ainava, tostarp publiskā ārtelpa un apstādījumi;
- kultūras mantojums;
- transporta infrastruktūra un apkalpe;
- sociālā infrastruktūra;
- inženiertehniskā infrastruktūra;
- pilsētvides kvalitāte, tostarp, vides piesārņojums, aerācija, izsauļojums un aizsardzība pret vēju;
- lietusūdeņu apsaimniekošana un meliorācija.

Apbūves veidošanas priekšlikums izstrādāts, balstoties uz apkaimes attīstības koncepciju, analizējot esošās apbūves kontekstu apkaimē un tās apkārtnē, Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas (RVC AZ) teritorijas plānojuma prasības, jaunās apbūves iespējamo ietekmi uz RVC un Vecrīgas siluetu. Piedāvāts apkaimes centrālajā daļā ap Skanstes ielu noteikt maksimālu apbūves augstumu 9 stāvi, palielinot augstumu Skanstes ielas un Zirņu ielas rajonā līdz maksimums 15 stāviem, bet apkaimes perifērijas kvartālos, kontekstā ar apkārtējām apkaimēm, būvēt līdz 6 stāviem augstas ēkas. Šādi nosacījumi nodrošina gan iespējas racionālai zemes izmantošanai, gan izslēdz negatīvu ietekmi uz RVC un Vecrīgas siluetu.

Liela uzmanība tiek pievērsta lokālplānojuma zaļajām zonām. Papildus teritorijas plānojumā noteiktajiem parkiem un skvēriem apkaimē plānoti parki ar dažādām funkcijām. Pēc to izveidošanas parku un skvēru kopējā platība apkaimē būs 14 ha. Parki un skvēri izvietoti tā, lai nodrošinātu vajadzīgo teritorijas pārklājumu – iedzīvotājiem zaļās zonas būtu līdz 5 minūšu sasniedzamībā. Lokālplānojumā iecerēts ilgtermiņā pārveidot par parku vēl palikušos preču stacijas sliežu atzarus paralēli Ganību dambim. Tas būs lielākais jaunais parks teritorijā - 5,7 hektāri. Šajā teritorijā aptuveni 1,5 hektāru platībā paredzēts ierīkot arī jaunu ūdensobjektu lietusūdeņu savākšanai.

Izstrādājot iekšējā transporta loka šķērssavienojumus, tika pievērsta uzmanība apstādījumu joslām. Kā piemēram, ir paredzētas arī apstādījumu joslas starp sarkano līniju un būvlaidi – centrālā kodola (multifunkcionālā kompleksa) būves ir atvērztas no sarkanās līnijas. Kā rezultātā, ielu apstādījumu joslas veido gājējiem un velobraucējiem patīkamu vidi.

Skanstes apkaimes daļā starp Skanstes ielu un Ganību dambi paredzēts ierīkot lietusūdeņu atklāto novadīšanas sistēmu. Ūdens elementi – kanāli un dīķi papildus utilitārām funkcijām padarīs ielas un parkus krāšņākus un daudzveidīgākus.

Lokālplānojuma risinājumos ir akcentētas kultūrvēsturiskās vērtības telpiskajā struktūrā, cenšoties paaugstināt Skanstes apkaimes un kopumā RVC dzīves vides vērtību un kvalitāti. Piemēram, izstrādātajos risinājumos ir uzsvērtā vēsturiskās skanstes atrašanās vieta – virzienu iezīmē parku robeža un kanāls, arī iekškvartāla gājēju ceļš, zudušo Sarkandaugavu ļauj atcerēties jaunā ūdensobjektu (grāvju, kanālu, dīķu) sistēma, kā arī vēsturiskā strādnieku dzīvojamā apbūve pie Ganību dambja tiek saglabāta kā autentiska vēsturiskā pilsētvide un apbūves plānojuma un apbūves veidošanas pamatprincipi tai ir pakārtoti.

1.3. Lokālplānojuma saistība ar Rīgas un citiem plānošanas dokumentiem

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam ir pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ietverts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, telpiskās attīstības perspektīva un prioritātes laika periodam līdz 2030. gadam. Stratēģijas mērķis ir definēt Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa telpiskās attīstības politiku un sniegt vadlīnijas citiem pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem. Rīgas ilgtermiņa attīstības mērķi ir: prasmīga,

nodrošināta un aktīva sabiedrība; inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika; ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide un Rīga - starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole.

Jaunajā pilsētas stratēģijā ir noteiktas prioritārās attīstības teritorijas, kuras ir koncentrētas ap pilsētas kodolu, kļūstot par tā papildinājumu. Skanstes apkaime saskaņā ar Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ir definēta kā viena no prioritārajām attīstības teritorijām pilsētas paplašinātā kodola ietvaros. Skanstes apkaimes attīstības vīzija un lokālpilnojuma risinājumu filozofija ir balstīta stratēģijā definētajās pamatnostādņēs.

Stratēģijā noteikts, ka Skanstes apkaimei, kas ir viena no prioritāri attīstāmajām teritorijām Rīgā (līdz 2020.g.), ir jāizstrādā lokālpilnojums. Rīgas pašvaldība organizē šī lokālpilnojuma izstrādi, pamatojoties uz Stratēģijā noteikto uzdevumu.

Rīgas attīstības programma 2014.-2020. gadam pilsētas pašvaldības vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Stratēģijā izvirzīto uzstādījumu un mērķu sasniegšanai.

Skanstes apkaime Attīstības programmā ir noteikta kā viena no prioritārajām apkaimēm, kurām tiek izvirzīt uzdevumi, kā piemēram, veidot un attīstīt infrastruktūru uzņēmējdarbības uzsākšanai un nozīmīgu privāto investīciju piesaistei. Izvirzītie pasākumi un aktivitātes ir vērstas uz centralizētas inženierinfrastruktūras un augstvērtīgas publiskās telpas attīstību.

Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības teritorijas plānojums. Plāns ir saistošs politisks dokuments, kas nosaka RVC un tā AZ turpmāko izmantošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un attīstību un izstrādāts, lai strukturāli iekļautos Rīgas teritorijas plānojumā 2006.–2018. gadam kā tā sastāvdaļa. Teritorijas plānojums ir tiesisks pamats lēmumu pieņemšanai par konkrētās teritorijas izmantošanu, tas ir, būvatļauju izsniegšanu, ekonomiskās darbības atļauju un detālpilnojumu uzdevumu sagatavošanai. Skanstes lokālpilnojuma risinājumi izstrādāti, vērtējot to īstenošanas iespējas RVC un tā AZ teritorijas plānojumā definēto politiku, teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas, apbūves veidošanas pamatprincipu un parametru ietvaros.

Rīgas vides programmas 2011.- 2017.gadam ir pašvaldības vides politikas plānošanas dokuments, kas turpināja iesāktos Rīgas Vides stratēģijas 2000.-2010. gadam noteiktos virzienus, izvirzītos mērķus un uzdevumus, jo līdzekļu trūkuma dēļ ne visas apņemšanās un ieceres ir realizētas, kā arī, Latvijai, kļūstot par Eiropas Savienības dalībvalsti, vides politikā ir noteikti jauni sasniedzamie mērķi, kas ir viena no galvenajām prioritātēm Eiropas Savienībā. Vides programma tika izstrādāta, balstoties uz tobrīd aktuālo Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmu 2006.-2013. gadam. Vides programmas pēc tās izstrādes netika apstiprināta Rīgas domē, nav veikta tās atjaunošana atbilstoši pilsētas attīstības prioritātēm. Tādēļ šīm Vides pārskata izstrādes laikā Rīgas vides programmas informāciju var uzskatīt par indikatīvu, kaut arī lielākā daļa no izvirzītajiem sasniedzamajiem mērķiem ir aktuāli un būs aktuāli arī turpmāk – Lokālpilnojuma ieviešanas laikā.

Programmā noteikti 13 sasniedzamie mērķi, kas balstīti uz tobrīd spēkā esošo Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2025. gadam:

1. Nodrošināt efektīvu pilsētas dabas un apstādījumu un rekreācijas teritoriju apsaimniekošanu un labiekārtošanu
2. Veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību
3. Veikt slēgto izgāztuvju sanāciju un rekultivāciju
4. Nodrošināt ūdens resursu aizsardzību
5. Veikt pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai
6. Pilnveidot un uzturēt vides monitoringu un informācijas sistēmas
7. Samazināt trokšņu piesārņojumu pilsētā
8. Nodrošināt pilsētas iedzīvotājus ar ES standartiem atbilstošu dzeramo ūdeni
9. Nodrošināt meliorācijas pasākumus pilsētā

10. Saglabāt bioloģisko daudzveidību Rīgā
11. Nodrošināt pilsētā labvēlīgu situāciju attiecībā uz bezsaimnieku dzīvniekiem (patversme, klaiņojošo dzīvnieku populācijas kontrole)
12. Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū
13. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu

Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020. gadam. Rīgas dome 20. decembrī apstiprināja Rīgas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmu 2016.-2020. gadam. To laikā no 2015. gada 21. augusta līdz 2016. gada 20. septembrim izstrādāja SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (Latvija) sadarbībā ar „Cambridge Environmental Research Consultants Limited” (CERC) (Apvienotā Karaliste). Programmas izstrādē tika iesaistītas vairākas valsts un pašvaldības iestādes un uzņēmumi, lai izvēlētos optimālākos un jau programmas izstrādes laikā saskaņotu visus programmā piedāvātos pasākumus. Tie paredz attīstīt tādas videi draudzīgus transporta veidus kā velosipēdus un elektromobiļus. Nozīmīgu ieguldījumu gaisa tīrības uzlabošanai dos arī Rīgas ostas darbības pārcelšana no centra uz Krievu salu. Plānotie gaisa kvalitātes uzlabošanas pasākumi saistīti ar transporta un satiksmes infrastruktūras pilnveidi, kas paredz tādas aktivitātes kā Austrumu maģistrāles posma no Ieriķu ielas līdz Vietalvas ielai pabeigšanu, satiksmes pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga - Skulte ar pievadceļiem izbūvi, stāvparku un elektromobiļu publisko uzlādes punktu izveidi, bezizmešu transportlīdzekļu skaita palielināšanu, regulāru ielu tīrīšanu, izmantojot putekļus uzsūcošās iekārtas. Sabiedriskā transporta jomā paredzēts samazināt autobusu radītās emisijas, nomainot tos pret modernākiem transportlīdzekļiem, paplašināt elektrotransporta tīklu. Virkne pasākumu tiks veikta, lai attīstītu velotransporta izmantošanu, piemēram, paredzēts ierīkot drošas velonovietnes, palielināt velomas punktu skaitu, ierīkot jaunus veloceliņus un velojoslas. Plānoti arī apkures un energoefektivitātes pasākumi, kas vērsti uz plašāku centralizētās siltumapgādes izmantošanu, daudzdzīvokļu māju siltināšanu, privātmāju iedzīvotāju atteikšanos no akmeņogļu izmantošanas apkurē, pievēršanos atjaunojamo energoresursu tehnoloģijām (zemes dziļu siltums, saules un vēja enerģija). Tāpat paredzēts pilnveidot gaisa kvalitātes pārvaldības sistēmu, sagatavot un pieņemt virkni normatīvu dokumentu, tostarp, izveidot arī rīcības programmas vadības grupu, kura uzraudzīs rīcības programmas izpildi.

Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā. Tas ietver pamatinformāciju par normatīvo aktu prasībām, aglomerācijas teritorijas aprakstu un tajā izvietoto trokšņa avotu raksturojumu, pārskatu par trokšņa stratēģiskās kartēšanas rezultātiem un cilvēku skaitu, uz kuriem iedarbojas trokšnis, novērtējumu, plāna izstrādes metodikas aprakstu, līdz šim veikto un plānoto pasākumu trokšņa samazināšanai, kā arī attīstības plānu apskatu un analīzi, rīcības plānā iekļauto pasākumu izmaksu efektivitātes novērtējumu, ieteikumus rīcības plāna īstenošanas un rezultātu novērtēšanas kārtībai.

Rīgas pilsētas Ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns 2012. - 2020. gadam satur CO₂ emisiju sākotnējo pārskatu bāzes gada izvēli un emisiju prognozi līdz 2020. gadam, energopatēriņa samazināšanas un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, atjaunojamo energoresursu izmantošanu. Pasākumu ieviešanas nodrošināšana ietver: vadības struktūru Rīcības plāna ieviešanai, sabiedrības iesaistīšanu Rīcības plāna realizācijā, iespējamus finanšu instrumentus un finanšu apjomus Rīcības plāna ieviešanai, ES, valsts un pašvaldības atbalsta pasākumus Rīcības plāna ieviešanai un nepieciešamo likumdošanu un reglamentējošo dokumentu Rīcības plāna ieviešanai. Katru gadu tiek izstrādāts plāna ieviešanas progresa ziņojums.

Rīgas pilsētas apstādījumu attīstības koncepcija 2007.-2018.gadam ir izstrādāta 2006.gadā, tomēr līdz šim brīdim nav apstiprināta. Koncepcija izstrādāta balstoties uz Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā definētajiem uzdevumiem. Apstādījumu koncepcija ir pilsētas esošās apstādījumu un dabas teritoriju situācijas analīze un ilgtermiņa darbības attīstības virzienu saturošs dokuments. Tās uzdevumi ir: nodrošināt vienotas terminoloģijas ieviešanu Rīgas pilsētas saistošajos dokumentos saistītus ar apstādījumu un dabas teritoriju apsaimniekošanu, novērtēt apstādījumu un dabas teritoriju pašreizējo stāvokli un noteikt galvenās problēmas, noteikt un pamatot apstādījumu un dabas teritoriju sistēmas attīstības mērķi un funkcijas, konceptuāli nospraust apstādījumu un dabas teritoriju telpiskās sistēmas

attīstības virzienus Rīgas pilsētā, noteikt prasības apstādījumu plānošanā, projektēšanā un apsaimniekošanā dažādiem apstādījumu veidiem, izvērtēt esošos pilsētas saistošos noteikumus, kas regulē apstādījumu saglabāšanu un apsaimniekošanu un izstrādāt priekšlikumus to pilnveidošanai un izstrādāt rīcības soļus vienotas apstādījumu apsaimniekošanas sistēmas izveidošanai un apstādījumu teritoriju plānošanā, rekonstrukcijā, jaunu ierīkošanā un apsaimniekošanā.

Sabiedriskā transporta attīstības koncepcijas 2005. - 2018. gadam attīstības mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu un ar vieglajām personīgajām automašīnām konkurētspējīgu alternatīvu pārvietošanās veidu visām iedzīvotāju sociālajām grupām. Nepieciešams nodrošināt transporta līdzekļu veidu izmantošanas modālo sadalījumu par labu sabiedriskajam transportam, izstrādājot un realizējot atbilstošas ilgtermiņa attīstības stratēģijas. Galvenie uzdevumi:

- vienota pilsētas sabiedriskā transporta uzņēmuma nostiprināšana, iekļaujot arī struktūras, kas ļautu piesaistīt papildus līdzekļus sabiedriskā transporta un ar to saistītās infrastruktūras attīstībai,
- operatoru kompānijas darbības nodrošināšana uz ilgtermiņa līgumu pamata,
- elektrotransporta- tramvaju un trolejbusu attīstība, t.sk. ritošā sastāva un infrastruktūras atjaunošana un modernizācija,
- integrētas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas maršrutu tīkla izveide, t.sk. diferencējot pakalpojumus kvalitātes un cenas ziņā,
- velotransporta līdzsvarotas attīstības nodrošināšana.

Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāna mērķis ir izveidot kopēju struktūru, kurā tiks izvērtēti visi esošie un jaunie Rīgas un Pierīgas satiksmes un transporta sistēmas izveidošanas un uzlabošanas projekti un tiem tiks noteiktas prioritātes, ietverot teritoriālo, ekoloģisko, ekonomisko, sociālo un institucionālo optimizāciju.

2. NACIONĀLIE UN STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

2.1. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (VPP2020) ir vides aizsardzības nozares vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments. VPP2020 aizstāj Vides politikas pamatnostādnes 2009.–2015. gadam. VPP2020 izvirza pasākumus, lai sasniegtu noteikto vides politikas virsmērķi – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.

VPP2020 plānošanas periods ir līdz 2020. gadam, savukārt lokālplānojuma periods ir 2050. gads, kas par 30 gadiem pārsniedz VPP2020 laika horizontu. 2010. gadā izveidotajā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam uzsvērts Latvijas dabas kapitāls, tā relatīvā bagātība Latvijā pretstatā globālajam mērogam, kur tas strauji izzūd un kā stratēģisks mērķis izvirzīts šī dabas kapitāla saglabāšana un saprātīga izmantošana. Varētu pieņemt, ka dominējošā paradigma par dabas kapitāla saglabāšanu nemainīsies arī līdz 2025. gadam un pat ilgāk.

VPP2020 ir sadalītas tematiskajās sadaļās, kurās ir apkopotas problēmas, nosaukti sasniedzamie mērķi un tiem atbilstošie rīcības virzieni, kas izriet no esošās situācijas raksturojuma vides aizsardzības politikā:

1. **Augsne un zemes dzīles, otrreizējās izejvielas** - Šajā sadaļā apskatīti augsnes un zemes dzīļu izmantošanas un aizsardzības, kā arī atkritumu apsaimniekošanas jautājumi. Zemes izmantošanas jautājumi skarti arī citu jomu politikās – teritoriālās attīstības plānošanā, lauku attīstības politikā, meža politikā.

Politikas mērķi:

- Nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību;
- Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem un mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas tiek ņemta vērā attīstības plānošanā
- Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, kā arī atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Kā galvenie pasākumi mērķa sasniegšanai tiek minēti zemes dzīļu izmantošanas stratēģijas izstrāde, sagatavot augšņu kartes, kas atbilst starptautiskajai klasifikācijai, īstenojot atkritumu rašanās novēršanas programmas pasākumus, atkritumu dalītās vākšanas sistēmas un atkritumu pārstrādes un reģenerācijas attīstīšana.

2. **Dabas aizsardzība** – sadaļā tiek minēts, ka savvaļas augi un dzīvnieki ir nozīmīga ikvienas ekosistēmas sastāvdaļa, īpašu uzmanību pievēršot īpaši aizsargājamās dabas teritorijām. Šobrīd īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 17% valsts teritorijas. Tiek uzsvērts, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ļoti būtisks dabas aizsardzības sistēmas elements un ar tām vien nepietiek lielākās daļas sugu un biotopu aizsardzībai, tāpēc ir nepieciešams veikt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu kartēšanu visā Latvijā.

Politikas mērķis:

- Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļas” valsts tēla veidošanos.

Kā galvenie pasākumi ir aktuālās informācijas par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību sagatavošana, izplatības karšu izstrādāšana un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādāšana biotopiem, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu un pašvaldību teritorijas attīstības plānojumu integrēšana.

3. **Gaisa aizsardzība** – ir novērtēts, ka gaisa kvalitāte Latvijā kopumā ir salīdzinoši labā stāvoklī, bet atsevišķās teritorijās pastāv gaisa kvalitātes un smaku ietekmes izraisītās problēmas. Tiek uzsvērts, ka rīcības programma šobrīd nepieciešama Rīgas pilsētai, no kuras tiek saņemtas

regulāras sūdzības par gaisa kvalitāti un smakām. Kā galvenie emisiju radītāji tiek minēti autotransports, novecojošas apkures iekārtas, rūpniecības objektu emisiju avoti, kā arī ostu teritorijā strādājošie uzņēmumi. Lai gan kopumā situācija gaisa kvalitātes ziņā tiek vērtēta kā laba, tomēr tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības par rūpniecības radīto gaisa piesārņojumu un smaku traucējumiem Ventspilī un Liepājā.

Politikas mērķis:

- Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.

Kā galvenie pasākumi gaisa aizsardzībai ir vērsti uz „Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011. - 2015.gadam” aktualizēšanu atbilstoši esošajai situācijai, Rīcības programmas izstrāde daļiņu PM_{2,5} koncentrācijas samazināšanai normatīvā regulējuma pilnveidošana gaisa un smaku piesārņojuma samazināšanai no ostas termināļiem un dzelzceļa cisternām, no vidējām un mazām sadedzināšanas iekārtām.

- 4. Klimata pārmaiņas** – tiek minēts, ka sākot ar 2000.gadu vērojams, ka SEG emisijas atkal pieaug, salīdzinot ar 1990.gada tendenci. Kā regulējošais instruments SEG emisiju samazināšanai ir ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (turpmāk – ETS). Tomēr Latvijā SEG emisijas rada ETS neiekļautās darbības un nozares – transports (rada 36% emisiju), lauksaimniecība (26%), arī enerģētika un ETS neiekļautās rūpniecības nozares, mājsaimniecības un atkritumu saimniecība.

Politikas mērķi:

- Nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses;
- Veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.

Pasākumi, kas tiek izvirzīti mērķa sasniegšanai ir vērsti uz SEG emisiju samazināšanas pasākumu īstenošanu visos tautsaimniecības sektoros, klimata politikas mērķu integrēšana citu nozaru politikā, efektīvu pielāgošanās pasākumu īstenošana un to integrēšana teritoriju attīstības plānošanā un nozaru politikā, sabiedrības izglītošana par klimata pārmaiņām.

- 5. Ūdens resursi un Baltijas jūra** – Latvija ūdens resursu ziņā tiek novērtēta, kā viena no bagātākajām valstīm pasaulē, ņemot vērā uz vienu iedzīvotāju pieejamos ūdens resursus. Bet tai pašā laikā mūsu valstij raksturīga vislielākā pārrobežu ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti un augstākie ar to saistītie riski ne tikai Baltijas jūras reģionā, bet visā ES. Rīgas līcī lielā biogēno elementu pieplūde no upēm būtiski ietekmē eitrofikācijas procesu gan pašā līcī, gan arī Baltijas jūru kopumā. Latvijas iekšējo ūdeņu stāvoklis vērtējams kā salīdzinoši labs. Vairāk kā pusei no virszemes iekšzemes ūdensobjektiem ekoloģiskā kvalitāte novērtēta atbilstoši labai vai augstai kvalitātei. Arī ūdeņu ķīmiskās kvalitātes ziņā Latvija ir labākā situācijā nekā vairums ES dalībvalstu. Vislielākie riski nesasniegt noteiktos ūdeņu kvalitātes mērķus konstatēti Lielupes upju baseinu apgabalā.

Politikas mērķis:

- Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu.

Noteiktie pasākumi ir vērsti uz jūras stratēģijas izstrādāšanu atbilstoši Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumam, centralizētās kanalizācijas un ūdensapgādes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, normatīvo regulējumu izstrādi prasību noteikšanai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai, plūdu riska informācijas sistēmas izveidi visai Latvijas teritorijai plūdu apdraudējuma un seku prognozēšanai.

- 6. Vides piesārņojums un riski** – kā galvenie riski vides piesārņojumam tiek minēti darbojošies rūpnieciskie objekti, bīstamo kravu pārkraušana un pārvadājumi, kā arī vēsturiski piesārņotās vietas, no kurām piesārņojums izplatās tālāk un apdraud vidi.

Politikas mērķis:

- Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību.

Izvirzītie pasākumi ir vērsti uz tiesiskā regulējuma pilnveidošanu par rīcību avāriju situācijās, piesārņoto vietu sanācijas turpināšanu, kā arī potenciāli piesārņoto vietu reģistra aktualizēšanu, ilgtermiņa drošības uzlabošanu radioaktīvo atkritumu glabātavā „Radons”, Salaspils kodolreaktora likvidēšana.

- 7. Vides veselība** - vides piesārņojums un riski tiek minēti kopējā kontekstā ar vides veselību. Kā lielākie draudi tiek minēti darbojošies rūpnieciskie objekti, bīstamo kravu pārkraušana un pārvadājumi, kā arī vēsturiski piesārņotās vietas, no kurām piesārņojums izplatās tālāk un apdraud vidi, tai skaitā cilvēka veselību.

Politikas mērķis:

- Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunicēšana sabiedrībai.

Mērķa sasniegšanai tiks optimizēts vides veselības faktoru monitorings, iekļauts cilvēku biomonitoringu kopējā monitoringa sistēmā, izstrādātas vides veselības riska komunikācijas vadlīnijas, novērtēts sabiedrības veselības riska faktorus, ko izraisa klimata pārmaiņas

- 8. Vides monitorings** – tiek minēts, ka nepietiekama valsts budžeta finansējuma dēļ kopš 2009.gada vides monitorings veikts ierobežotā apjomā, netika īstenots vispār vai arī tiks izpildīts dažādu īstermiņa projektu laikā. Šobrīd papildus piešķirtie līdzekļi monitoringa veikšanai nav pietiekami. Nepieciešamais finansējums būtu vajadzīgs, lai vides monitoringa rezultāti tiktu ne tikai iegūti un apkopoti, bet arī izvērtēti un analizēti. Datu bāzu trūkums traucē sasniegt vides monitoringa mērķi un nodrošināt sabiedrībai pieejamus vides kvalitātes un dabas resursu datus.

Politikas mērķis:

- Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

Mērķa izpildei izvirzīti pasākumi, kas nodrošina sabiedrību ar operatīvu informāciju par gaisa kvalitātes bīstamām izmaiņām, ikgadējo SEG emisiju un SEG prognožu monitoringu, informācijas iegūšanu un analīzi par ūdeņu kvalitāti un kvantitāti, kā arī zemes monitoringa īstenošanas pilnveidošanu un informācijas apkopošanu par sugām un biotopiem Natura 2000 vietās un ārpus tām.

Valsts politiku atkritumu apsaimniekošanas jomā nosaka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013. – 2020. gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 100 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013.-2020.gadam" (prot.Nr.11 35.§)).

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā veidā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Rīgai ir izstrādāts pilsētas atkritumu apsaimniekošanas plāns 2006.-2012.gadam, kura darbības laiks ir beidzies. Izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, Rīgai ir saistošs valsts atkritumu apsaimniekošanas plāns 2013.-2020.gadam.

Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.- 2015. gadam. Vidējā termiņa politikas plānošanas dokuments. Programmas mērķis ir izveidot tādu ūdeņu aizsardzības sistēmu, kas sekmētu plūdu ietekmes samazināšanu, ka arī tādu plūdu radītu apdraudējumu izvērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar Kopienā notikušiem plūdiem saistītu nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, programma koncentrējas uz praktiskiem un minētajā laika periodā realizējamiem pasākumiem, uzstādot sekojošus apakšmērķus un uzdevumus:

1. Plūdu apdraudēto teritoriju detaļa izpēte atbilstoši plūdu riska kritērijiem.
2. Plūdu riskam pakļauto teritoriju sākotnējais plūdu riska izvērtējums un tālāko rīcību plānošana.
3. Prioritāro plūdu riskam pakļauto teritoriju precizēšana un konkrēto pasākumu plūdu riska novēršanai vai samazināšanai noteikšana.
4. Veicamo pasākumu īstenošana plūdu riska novēršanai un plūdu apdraudējuma samazināšanai prioritārajās teritorijās.

Pēc sākotnējā plūdu riska novērtējuma kritērijiem Rīgas pilsētas teritorija iekļauta pirmajā plūdu riska vai ārkārtas scenārijā, kas paredz mazas varbūtības plūdus (ārkārtējus, ekstremālus plūdus ar atkārošanās periodu ≥ 200 gadiem). Uz Rīgu attiecināti kritēriji:

- 1A – Augstākās „A” drošuma klases HES hidrotehnisko būvju avārijas gadījumiem,
- 1C – Pilsētām, kuras apdraud vairāku plūdu cēloņu kombinācija,
- 1D – Pilsētām, kurās ir vairāk par 10000 iedzīvotāju
- 1E – Ūdenskrātuvju kaskādes uz lielajām un vidējām upēm, kuru avārija var radīt plūdu vilni, kas var izsaukt zemāk esošo ūdenskrātuvju aizsprostu pārrāvumu, kā arī piegulošo teritoriju applūdumu.

Programmā ir definēti kritēriji plūdu riska novērtēšanai, izvērtēti plūdu riski Latvijas teritorijā, veikta īsa plūdu vēsturisko seku un materiālo zaudējumu analīze un noteikts prioritāro plūdu riska vietu saraksts, kurās jāveic detalizēti izpētes vai pretplūdu aizsardzības pasākumi. Programma ietver pasākumus apdraudējuma samazināšanai prioritārajos objektos. Noteikti arī plūdu riska scenāriji un izstrādāti tā novērtējuma kritēriji.

Rīgai 2012.gadā ir izstrādāts Plūdu riska pārvaldības plāns, kurā ir detalizētas nacionālajā plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības programmā noteiktās prioritātes un izvirzītie uzdevumi. Izstrādājot pilsētas plānošanas dokumentus, jāņem vērā, ka Rīgā atrodas applūstošās teritorijas un atbilstoši ir jāparedz šo teritoriju izmantošana un vai aizsardzība.

2.2. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti Eiropas 7 vides aizsardzības rīcības programmā „Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle” (apstiprināta 2013. gada novembrī). Uz Rīgas pilsētas plānošanas dokumentiem ir attiecināmi šādi mērķi:

- klimata izmaiņu jomā: stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas;
- dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;

- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

Eiropas 7. vides aizsardzības rīcības programmā minētie mērķi izstrādātajai Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam (projekts) ir saistoši. Stratēģijā un Attīstības programmā ir pievērsta uzmanība klimata pārmaiņām un tā iespējamām sekām, un dokumenti paredz plānveidīgi realizēt nepieciešamos pretplūdu pasākumus atbilstoši Plūdu riska pārvaldības plānā noteiktajām rīcībām. Saistībā ar klimata pārmaiņām stratēģijā ir pievērsta uzmanība ilgtspējīgai lietus ūdeņu apsaimniekošanai. Rīgai ir saistoši arī programmā noteikti mērķi attiecībā uz dabas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, jo Rīgā atrodas *Natura 2000* teritorijas, kā arī valsts nozīmes aizsargājamas teritorijas un plašas mežu teritorijas (ieskaitot mikroliegumu teritorijas). Dabas daudzveidības saglabāšanai pilsētā attīstības plānošanas dokumentos paredzēts veidot zaļos koridorus un uzlabot apstādījumu kvalitāti apkaimēs. Ievērojot programmā noteiktos mērķus vides veselības un sabiedrības veselības saglabāšanai, stratēģijā jāparedz pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai un trokšņu samazināšanai un ūdeņu kvalitātes uzlabošanai.

ES ilgtspējīgas attīstības stratēģija (akceptēta 2009. gadā Eiropas Komisijā)

ES ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (IAS) vispārējais mērķis ir noteikt un izstrādāt darbības, kas palīdz ES sasniegt pastāvīgu dzīves kvalitātes uzlabojumu gan pašreizējām, gan nākamām paaudzēm, radot ilgtspējīgas kopienas, kas ir spējīgas pārvaldīt un izmantot resursus efektīvi un pilnībā izmantot ekoloģisko un sociālo jauninājumu potenciālu tautsaimniecībā, nodrošinot labklājību, vides aizsardzību un sociālo kohēziju.

Ņemot vērā pieaugošās negatīvās tendences vides jomā, ES ekonomiskos un sociālos uzdevumus kopā ar jaunu konkurences spiedienu un jaunām starptautiskām saistībām, ES IAS ir noteikti 7 galvenie uzdevumi un attiecīgi mērķi, darbības uzdevumi un pasākumi. To tālākā izstrāde un īstenošana balstīsies uz iepriekš minētajiem principiem.

Stratēģijā noteikti 4 detalizēti mērķi, no tiem vides aizsardzības galvenais mērķis ir saglabāt Zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.

Rīgas pilsētai ir saistoši ES ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktie uzdevumi vides kvalitātes uzlabošanā: šobrīd Rīgā tiek pārsniegtas gaisa kvalitātes robežvērtības, kas rodas no autotransporta emisijām. Tāpat tiek pārsniegtas trokšņa robežvērtības. Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ir paredzēti pasākumi ēku energoefektivitātes uzlabošanai, kas saskan ar ES stratēģijas mērķiem uzlabot gaisa kvalitāti un samazināt ietekmi uz klimatu. Rīgai ir jāstrādā pie ilgtspējīga patēriņa un ilgtspējīgas ražošanas modeļa izveidošanas un ieviešanas, tai skaitā uzlabojot atkritumu savākšanas un pārstrādes sistēmas.

Tematiskā pilsētvides stratēģija

Rezolūcija apstiprināta 2006.gada 11.janvārī. Pilsētvides tematiskās stratēģijas mērķis ir „ar integrētās pieejas palīdzību sniegt ieguldījumu labākas dzīves kvalitātes nodrošināšanā, īpašu uzmanību veltot pilsētu teritorijām” un sekmēt „iedzīvotāju augstu dzīves līmeni un sociālo labklājību, nodrošinot vidi, kurā piesārņojuma līmenis nerada draudus cilvēku veselībai un videi, un veicinot pilsētu ilgtspējīgu attīstību”.

Stratēģija apraksta problēmas, ar kurām nākas saskarties daudzām Eiropas Savienības pilsētu teritorijām. Stratēģija kā tāda neierosina nekādus vienotus, saistošus pasākumus, bet gan norāda uz citiem veidiem, kā varētu risināt pilsētu problēmas.

Stratēģiskais dokuments „Eiropa 2020”

2010. gada 17. jūnijā Eiropadome formāli apstiprināja *Eiropa 2020* stratēģiju un tās galvenos elementus: ES līmeņa kvantitatīvos mērķus 2020. gadam.

Galvenais „*Eiropa 2020*” stratēģijas mērķis ir veicināt izaugsmi un nodarbinātību ES kopumā un katrā ES dalībvalstī atsevišķi. „*Eiropa 2020*” stratēģijai ir trīs galvenās prioritātes: gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša

izaugsme. Lai sasniegtu augstākminētās prioritātes, „ Eiropa 2020” stratēģijai ir pieci kvantitatīvie mērķi, kuri aptver nodarbinātības politikas, pētniecības un inovācijas politikas, enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas, izglītības politikas un sociālās politikas jomas. „ Eiropa 2020” stratēģija balstās uz Integrētajām vadlīnijām, uz kā pamata ES dalībvalstis gatavo nacionālās reformu programmas „ Eiropa 2020” stratēģijas.

Vīzija un stratēģijas apkārt Baltijas jūrai (VASAB) (akceptēta 1994.gadā Tallinā). VASAB ir starpvaldību forums par Baltkrievijas, Dānijas, Igaunijas, Krievijas Federācijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Vācijas un Zviedrijas telpisko plānošanu un attīstību atbildīgo ministru sadarbībai.

Baltijas jūras reģiona telpiskās attīstības vīzijā 2030.gadam ir izklāstītas rīcībpolitikas pamatnostādnes un noteikta darba kārtība trijās tematiskajās jomās:

- pilsētu tīklojuma izveides un pilsētas un lauku sadarbības veicināšana;
- iekšējās un ārējās sasniedzamības uzlabošana;
- jūras telpiskās plānošanas un apsaimniekošanas uzlabošana.

Rīgai, kā Baltijas jūras pilsētai, ir jāņem vērā VASAB stratēģijā izvirzītie nosacījumi.

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību – Helsinku konvencija (HELCOM) (1974., 1992.). Helsinku konvencija apvieno visas valstis, kuras apdzīvo Baltijas jūras krastu, kopīgai cīņai pret jūras piesārņojumu. Konvencijas mērķis - samazināt, aizkavēt un novērst Baltijas jūras vides piesārņošanu, sekmēt Baltijas jūras vides atveseļošanu un tās ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanu.

HELCOM rekomendācija 28/5 nosaka attīrīšanas standartus, kas būtu jāsasniedz tādām pilsētām, kā Rīga:

- BSP_5 samazināšana par vismaz 80% no ienākošās piesārņojuma slodzes vai izplūdēs BSP_5 koncentrācijas ir zemākas par 15mg/l;
- P_{kop} samazināšana par vismaz 90% no ienākošās piesārņojuma slodzes vai izplūdes P_{kop} koncentrācijas ir zemākas par 0.5mg/l;
- N_{kop} samazināšana par vismaz 90% no ienākošās piesārņojuma slodzes vai izplūdes N_{kop} koncentrācijas ir zemākas par 10mg/l.

Otrs būtisks dokuments ir HELCOM rekomendācija 23/5 par lietusūdeņu sistēmu pareizu pārvaldību, samazinot noteces no pilsētu teritorijām. Šī rekomendācija akcentu liek gan uz noteces samazināšanu, gan naftas produktu nokļūšanas lietusūdeņos ierobežošanu. Rekomendācija iesaka pēc iespējas vairāk izmantot dabisko infiltrāciju vietās, kur nav piesārņojuma avotu. Savukārt vietās, kur tiek izmantoti naftas produkti, ir jāierīko attiecīgas attīrīšanas ietaises, lai naftu saturoši lietusūdeņi nenokļūtu virszemes un pazemes ūdeņos¹.

2.2.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencija (1972.)

Valsts pienākums ir nodrošināt tās teritorijā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Tādēļ valstij maksimāli jāizmanto esošie resursi un nepieciešamības gadījumā – arī starptautiskā palīdzība, t.sk. jebkura tai pieejamā finansiālā, mākslinieciskā, zinātniskā un tehniskā palīdzība un sadarbība.

Konvencijas kultūras mantojuma pieminekļu sarakstā ir iekļauts Rīgas vēsturiskais centrs. Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku tā aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, Rīgai savu iespēju robežās un atbilstoši valsts apstākļiem jācenšas:

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras mantojumam;

¹ Rīgas vides programma 2012.-2017.gadam (projekts)

- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

Konvencijas dabas mantojuma pieminekļu sarakstā pašlaik nav izvērtēts, noteikts un iekļauts neviens Latvijā esošs pasaules dabas mantojuma objekts.

Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanos/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju atsedz šī reģiona problēmas – ievērojamo lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, kā arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešana nodrošinās augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija piekrastē, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), un punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izsauc augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kuras, pat ja tajās atbilstoši valsts normatīvo aktu nosacījumiem nav jāveic sanācija, tās ir revitalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju.

Konvencija tieši attiecas uz Rīgu, jo tajā ir apzinātas teritorijas, kuras ir atzītas par degradētām, Konvencijas nosacījumi attiecas arī uz tām Rīgas potenciāli piesārņotajām vietām, kurās pēc to izpētes tiks konstatēts, ka piesārņojuma līmenis nav tik augsts, lai būtu nepieciešams veikt to sanāciju. Lokālplānojuma teritorijā atrodas viena piesārņota un septiņas potenciāli piesārņotas vietas.

2.2.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes 96/61/EK „Par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli”(1996.). Direktīvas mērķis ir panākt tāda piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, ko rada I pielikumā minētās darbības. Tā nosaka pasākumus, kas paredzēti, lai novērstu vai – gadījumos, kad novēršana nav iespējama – samazinātu tās emisijas gaisā, ūdenī un zemē, kuras rodas no iepriekš minētajām darbībām, tostarp arī pasākumus, kas attiecas uz atkritumiem, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā, neierobežojot Direktīvas 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu noteikumus un citus attiecīgus Kopienas noteikumus. Direktīvā noteikti vispārīgie principi, kas regulē operatoru pamatsaistības tās I pielikumā noteiktajos rūpnieciskās darbības veidos, prasības un nosacījumus atļauju izsniegšanai, noteikta integrētā pieeja atļauju izsniegšanai, informācijas apmaiņas nosacījumi ar Eiropas Komisiju, emisijas robežvērtības un piesārņojošās vielas.

Šīs direktīvas prasības ir iestrādātas likumā „Par piesārņojumu”, MK 25.10.2005. noteikumos Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”, MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, MK 12.03.2002. noteikumos Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, MK 13.07.2004. noteikumos Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”. MK 22.01.2002. noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000.) nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdens aizsardzības politikas jomā (turpmāk – ŪSD). Direktīvas mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu.

No šīs direktīvas izrietošās tiesību normas ir ietvertas LR 12.09.2002. „Ūdens apsaimniekošanas likumā”, MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritējiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību, MK noteikumos Nr.12.03.2002. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un MK 23.12.2003. noteikumos Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”. Lokālplānojuma teritorija atrodas Daugavas upju baseina apgabalā. Tam 2015 .gadā ir izstrādāts un LR Vides ministrijā apstiprināts apsaimniekošanas

plāns², kas ietver pasākumu programmas laba ūdens stāvokļa nodrošināšanai arī Rīgas pilsētā esošajos ūdensobjektos.

Eiropas Padomes Direktīva 96/82/EK (1996.) par tādu smagu nelaiemes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas (Seveso II direktīva). Direktīvas mērķis ir novērst smagus nelaiemes gadījumus, kas saistīti ar bīstamām vielām, un to sekas ietekmi uz cilvēkiem un vidi, lai nodrošinātu augsta līmeņa aizsardzību visā Kopienā konsekventi un efektīvi. Direktīvas prasības Latvijā ir ietvertas LR „Civilās aizsardzības likumā” un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos, kā arī Ministru kabineta 2016.gada 1.marta noteikumos Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (izdoti saskaņā ar Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likuma 11.panta otro daļu).

Direktīva 2007/60/EK „Par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību”. 2007. gada 23. oktobrī pieņemtā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK „Par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību” uzdod veikt plūdu riska sākotnējo novērtējumu visā valsts teritorijā, uz tā pamata noteikt plūdu apdraudētās teritorijas un sagatavot plūdu riska pārvaldības plānus katram upju baseinu apgabalam. Plūdu direktīva reglamentē dažādu ar plūdu riskiem un plūdu risku pārvaldību saistītu novērtējumu sagatavošanu iesniegšanu Eiropas Komisijā. Plūdu riska pārvaldības plānos uzmanība būtu jākoncentrē uz novēršanu, aizsardzību un sagatavotību. Viens no direktīvā paredzētajiem pasākumiem veiksmīgas plūdu pārvaldības veikšanai un plūdu apdraudējuma samazināšanai ir atbilstoša plūdu riska kartogrāfiskā materiāla izstrāde.

Daugavas upju baseina apgabalam ir izstrādāts un 2015. gadā apstiprināts (skatīt 2. atsauci) plūdu riska pārvaldības plāns 2016. – 2021. gadam. Rīgas pilsētas teritorijai arī ir sagatavots plūdu riska pārvaldības plāns. Tā izstrādes ietvaros 2010.-2011. gadā. tika veikta ar klimata pārmaiņām saistīto hidroloģisko procesu izpēte un prognozēšana Rīgas pilsētas teritorijai, modelējot vēja uzplūdu un pavasara palu scenārijus trīs laika periodiem, kas atšķiras no klimata viedokļa un papildus tika veikta izpēte par lietusgāžu un sniega kušanas ietekmi. Plūdu riska pārvaldības plānā Rīgas pilsētai ir veikta applūstošo teritoriju izvērtēšana atbilstoši teritoriju applūšanas apdraudējumam mūsdienu situācijai, tuvai un tālai nākotnei. Šāds izvērtējums ir jāveic, kuriem no potenciāli apdraudētajiem objektiem būtu nepieciešami plānveida pasākumi to aizsardzībai un plānveida sagatavotībai to likvidācijas vai pārcelšanas gadījumā.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) „Par atkritumiem” un Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC „Par bīstamajiem atkritumiem”. Latvijā šīs Direktīvas pārņēma Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003.-2012.gadam, kuru šobrīd aizstāj Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam. Plāns paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus un uzstādīt atbilstošas atkritumu apstrādes iekārtas, bet esošās, normatīviem neatbilstošās izgāztuves slēgt un rekultivēt. Direktīvu 75/442/EEK un 91/156/EEK prasības Latvijā ir ietvertas LR 28.10.2010. „Atkritumu apsaimniekošanas likumā” un saistībā ar to izdotajos normatīvajos aktos. Lokālpilnvarotības teritorija atrodas Rīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Tajā ir jānodrošina sadzīves atkritumu dalītas savākšanas iespējas iedzīvotājiem un jārisina bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas un uzglabāšanas jautājumi.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001.) „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi. Direktīvas prasības ir ietvertas LR 14.10.1998. likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts Lokālpilnvarotības ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

² Daugavas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam ir apstiprināts ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2015.gada 17.novembra rīkojumu Nr.335 „Par Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2016. –2021.gadam apstiprināšanu”.

Eiropas Ainavu konvencija (2000.). Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, apsaimniekošanu un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija atzīst ainavas kā svarīgu cilvēku dzīves kvalitātes daļu jebkurā vietā –pilsētās un laukos. Ņemot vērā pārmaiņas reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, notiek ainavu pārveidošanās. Lai saglabātu ainavu nozīmīgo lomu kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, kā arī ainavas kā saimnieciskajai darbībai labvēlīgu resursu, konvencija uzsver ainavu aizsardzības, apsaimniekošanas un plānošanas nepieciešamību. Latvijai, balstoties uz Eiropas ainavu konvenciju, 2013.gadā izstrādāts dokuments „Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam”. Rīgai 2009. gadā ir izstrādāts dokuments „Rīgas pilsētas ainavu teritoriju izdalīšana, analīze un novērtēšana”, kas balstīts Eiropas ainavu konvencijā noteiktajās vadlīnijās un paredz nodrošināt Eiropas ainavu konvencijas prasību īstenošanu Rīgā. Izstrādājot pilsētas attīstības plānošanas dokumentus, jāņem vērā ainavu aizsardzības plānošanas dokumentos noteiktie mērķi un izvirzītie uzdevumi, nosakot prasības dažāda veida ainavu saglabāšanai un aizsardzībai.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000.gada 23.-24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstītu ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk – 2001.gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāsmē par ilgtspējīgu attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Gēteborgā Eiropas Savienības Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes:

- klimata maiņa: siltumnīcas efekta samazināšana, palielinot elektrības ražošanu no atjaunojamiem avotiem;
- pāreja no „ceļu transporta” uz citiem- videi draudzīgākiem transporta veidiem;
- sabiedrības uzvedība: reaģēt uz iedzīvotāju bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām;
- resursu racionāla pārvaldība.

3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

SIVN procedūra ir piemērota saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2013.gada 24. jūlija lēmumu Nr.37 (turpmāk - lēmums). Plānošanas dokuments attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais novērtējums. Vides pārraudzības valsts birojs lēmumu par SIVN piemērošanu pamato ar paredzēto infrastruktūras objektu attīstību, kas atbilstu likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma 9.punktam (jaunbūvējamas publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas) un 2.pielikuma 10.punktam pilsētvides attīstības projekti (dzelzceļa līniju būvniecība, tramvaja līniju būvniecība, mākslīgu ūdensteču un ūdenstilpju izveidošana).

Birojs lēmumā vērš uzmanību vides ietekmju izvērtējumam sekojošām darbībām/objektiem:

- pilsētvides attīstības objekti;
- dzelzceļa līnijas būvniecība;
- starppilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta;
- tramvaja līnijas būvniecība;
- stāvparki un autonomvietnes.

Bet saistībā ar pašreizējo Skanstes apkaimes teritorijas vides stāvokli Birojs lēmumā vērš uzmanību uz:

- inženierģeoloģiskiem apstākļiem lokālplānojuma teritorijā;
- potenciāli piesārņotām vietām;
- augsto gruntsūdens līmeni;
- lietus ūdens apsaimniekošanas iespējamajiem risinājumiem;
- centralizēto pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu;
- trokšņa līmeņa robežvērtību pārsniegumu;
- gaisa kvalitāti.

Kā galvenos vides aspektus plānojumā iekļauto darbību attīstības gaitā VPVB izvirza atmosfēras gaisa kvalitāti un trokšņa aizsardzību, akcentējot sistemātisku datu ieguves un datu apstrādes nodrošināšanu. Summārās ietekmes izvērtējumā jāņem vērā arī iespējamās problēmsituācijas saistībā ar infrastruktūras objektu un inženierkomunikāciju savlaicīgu izbūvi un pietiekamību plānotajai teritorijas attīstībai.

3.1. SIVN metode un paņēmieni

SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Teritorijas plānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principi, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

- *Integrācija* – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.
- *Piesardzības princips* – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.
- *Starppaaudžu taisnīgums* – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.
- *Alternatīvu izvērtēšana* – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti.
- *Pārskatāmība* – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

Vērtējuma veikšanā izmantotā pieeja ir balstīta uz salīdzinošu analīzi par teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas iespējamo ietekmi uz vidi salīdzinājumā ar esošo situāciju un normatīvajos aktos noteiktajiem vides kvalitātes standartiem.

SIVN izstrādes laikā izmantotie paņēmieni:

1. Pieejamās informācijas analīze:

- Skanstes apkaimes lokālplānojuma materiāli – gan tekstuālā daļa, gan grafiskā informācija;
- valsts un pašvaldības vides politikas plānošanas dokumenti;
- datubāzes (LVĢMC Gaiss-2, Ūdens-2, Atkritumi-3, Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, dabas datu pārvaldības sistēmas OZOLS informācija)
- palīgmateriāli (piem. ortofoto kartes, vispārēja informācija par Skanstes apkaimi u.c.)
- VPVB lēmums³.

2. Pētījumi un jauna informācija:

- pētījums "Grunts un gruntsūdens kvalitātes izpētes un kompleksas ģeotehniskās izpētes izstrāde Skanstes apkārtnē". SIA "Firma L4", 2014.;
- SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts. SIA "Veido vidi", 2016.
- Interaktīvās gaisa piesārņojuma izkliedes kartes <http://mvd.riga.lv/parvaldes/vides-parvalde/gaisa-kvalitate>
- Rīgas pilsētas trokšņa stratēģiskās kartes <http://mvd.riga.lv/parvaldes/vides-parvalde/vides-troksnis>

3. Darba grupas, konsultācijas, diskusijas:

- Līdzdalība Lokālplānojuma izstrādes darba grupu tematiskajās sanāksmēs, t.sk. par ilgtspējīgiem lietusūdeņu risinājumiem, apstādījumu koncepciju, transporta risinājumiem un citās
- konsultācijas un regulāra sadarbība Lokālplānojuma risinājumu izstrādes procesā, tādejādi novēršot sagaidāmās negatīvās ietekmes uz vidi jau plānošanas procesā
- SIVN izstrādes laikā veiktas konsultācijas ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes speciālistiem, LVĢMC Informācijas analīzes daļas Gaisa un klimata nodaļu, VPVB,
- Diskusijas un konsultācijas kā metode piemērota arī SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesā – Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs un konsultācijās sabiedriskās apspriešanas laikā.

4. Apsekojumi dabā

- Skanstes apkaimes teritorijas un atsevišķu objektu apsekojums dabā.

Balstoties uz SIVN procesā apkopoto informāciju tiek sagatavota vides pārskata sadaļa par teritorijām, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, raksturots to vides stāvoklis un būtiskiem vides aspektiem situācijā, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb t.s. nulles scenārijs (6. un 7. nodaļa).

3.2. SIVN apjoma noteikšana

SIVN apjoma noteikšanas posmā tika apzināts esošais vides stāvoklis un galvenie plānošanas dokumenta vidi ietekmējošie aspekti.

³ Vides pārraudzības valsts birojs, Lēmums Nr.37 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, Rīga, 2013.gada 24.jūlijs

Skanstes apkaimes lokālplānojuma teritorija ir daļa no Rīgas pilsētas un aglomerācijas - faktiski viena no centrālajām daļām. Līdz ar to lokālplānojuma teritoriju ietekmē pārējās Rīgas pilsētas un aglomerācijas daļas, kā arī otrādi - Skanstes teritorija atstāj iespaidu uz pārējām pilsētas daļām. Tādēļ, vērtējot Lokālplānojuma teritorijas vides stāvokli, tiek ņemtas vērā Rīgas pilsētas, īpaši tās centra daļas vides problēmas.

Lai noteiktu SIVN apjomu, tika apzināts vides stāvoklis, izvērtēti Lokālplānojuma risinājumi un izvirzīti ietekmes aspekti:

- trokšņa līmenis;
- gaisa kvalitāte;
- gruntsūdens līmenis;
- gruntsūdens kvalitāte;
- augsnes un grunts kvalitāte;
- degradētās teritorijas;
- dabas teritorijas, dabas vērtības, apstādījumu esamība/neesamība un to kvalitāte
- kultūras mantojums;
- sociāli ekonomiskie aspekti.

Izvirzītie ietekmes aspekti Skanstes apkaimes lokālplānojuma izvērtēšanai noteikti balstoties uz:

- 1) Rīgas pilsētas esošo vides stāvokli;
- 2) Skanstes apkaimes ģeoloģiskajiem apstākļiem;
- 3) Skanstes apkaimes kultūrvēsturisko kontekstu un
- 4) Lokālplānojuma risinājumiem, to ietvaros veiktajām teritorijas izpētēm.

Balstoties uz izvirzītajiem ietekmes aspektiem noteikti būtiskās ietekmes uz vidi aspekti, kuriem veikts būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums (4. nodaļa). Būtiskās ietekmes uz vidi SIVN izstrādes gaitā tiek vērtēti lokālplānojuma izstrādātie risinājumi (8.nodaļa).

Lokālplānojumā izstrādātie risinājumi, kuri nerada būtisku ietekmi, SIVN netiek apskatīti.

3.3. Sabiedrības līdzdalība

Lokālplānojuma un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta vairākos SIVN etapos:

- Analizējot esošo vides stāvokli un veicot tā novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar Lokālplānojuma izstrādi;
- Organizējot Lokālplānojuma 1. un 2. redakcijas publiskās apspriešanas un tām (LP redakcijām) atbilstošo Vides pārskata projektu sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmes;
- Iestrādājot sabiedrības pārstāvju, institūciju un pašvaldības struktūrvienību speciālistu komentārus Vides pārskata projektā – ņemot vērā plānošanas dokumenta un tā SIVN Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus par Vides pārskata projektu un teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakciju;
- Iestrādājot Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus Vides pārskata gala redakcijā – ņemot vērā VPVB izsniegtajā atzinumā par Vides pārskata projektu iekļautās rekomendācijas.

Lokālplānojuma 1. redakcijas un 2. redakcijas un tām atbilstošo SIVN Vides pārskata projekta redakciju sagatavošanas ietvaros iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām ir bijusi pieejama informācija par Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojuma izstrādes gaitu. Oficiālie paziņojumi par publisko apspriešanu un ar lokālplānojumu saistītie dokumenti tika publicēti gan Rīgas Domes Pilsētas attīstības departamenta mājas lapā www.rdpad.lv, lokālplānojuma izstrādātāja SIA „Grupa93” mājas lapā www.grupa93.lv un par 1. redakciju - laikrakstā „Latvijas Avīze”, par 2. redakciju – “Rīgas Apriņķa Avīze”.

Lokālpilnojumā pilnveidotās redakcijas publiskās apspriešanas termiņš un tā SIVN vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas termiņš noteikts no 2017. gada 1. septembra līdz 2. oktobrim.

Publiskās apspriešanas sanāksme par Skanstes apkaimes teritorijas lokālpilnojumā pilnveidoto redakciju un tā vides pārskata projektu tiek rīkota 2017. gada 11. septembrī plkst. 17:00 Rīgas domes Sēžu zālē, Rātslaukumā 1.

Ar Skanstes apkaimes teritorijas lokālpilnojumā pilnveidotās redakcijas un tās vides pārskata projekta materiāliem var iepazīties valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv un portālā www.rdpad.lv, sadaļā „Sabiedrības līdzdalība”, kā arī laikā no 1. septembra līdz 2. oktobrim:

- Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centrā, Amatu ielā 4;
- Rīgas domes ēkā, Rātslaukumā 1;
- Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijā, Rūpniecības ielā 21;
- klātienē – Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldē apmeklētāju pieņemšanas laikā – pirmdienās un ceturtdienās no plkst. 14.00 līdz 18.00, Amatu ielā 4, 5. stāvā (tālrunis 67 012 945).

Priekšlikumus līdz 2017. gada 2. oktobrim var iesniegt valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā <https://geolatvija.lv>, vai personīgi Rīgas pilsētas būvvaldes Klientu apkalpošanas centrā Amatu ielā 4, visos Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centros vai sūtīt pa pastu, adresējot Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldei, Amatu ielā 4, Rīgā, LV-1050.

Publiskās apspriešanas laikā par Skanstes apkaimes teritorijas lokālpilnojumā 1. redakciju un Vides pārskata projektu tika rīkotas divas sanāksmes: 2014. gada 27. novembrī plkst. 17:00 Rīgas domes Sēžu zālē, Rātslaukumā 1 iedzīvotājiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem un citiem interesentiem un 2014. gada 1. decembrī plkst. 17:00 Rīgas domes Sēžu zālē, Rātslaukumā 1 profesionālo organizāciju pārstāvjiem.

Par Vides pārskata projektu 2014. gadā organizētās sabiedriskās apspriešanas laikā komentāri un priekšlikumi no sabiedrības pārstāvjiem, interešu grupām vai citiem interesentiem netika saņemti.

Sabiedriskās apspriešanas ietvaros Lokālpilnojumā 1. redakcijas Vides pārskata projekts tika nodots atsauksmju sniegšanai Vides pārraudzības valsts biroja noteiktajām institūcijām - Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei un Veselības inspekcijai. Saņemtie atzinumi un komentāri ir apkopoti 1. un 2. pielikumā.

Lokālpilnojumā pilnveidotās redakcijas Vides pārskata projekts atkārtoti tiek nodots atkārtotai atsauksmju saņemšanai no Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei un Veselības inspekcijai.

4. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

1. attēls. Skanstes apkaimes novietojums

Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojumā ir iekļauta teritorija starp Pulkveža Brieža ielu. Ganību dambi, dzelzceļa trasi, Duntē ielu. Skanstes ielu, Vesetas ielu un tās turpinājumu, Emiļa Melngaiļa ielu un Hanzas ielu, ietverot attiecīgo ielu posmu teritoriju (starp sarkanajām līnijām). Lokālplānojuma kopējā teritorija ir 228,4 ha. No tās ielu telpa aizņem 68,5 ha, pārējā teritorija – 159,9 ha.

Atbilstoši Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta rīcībā esošai VZD Kadastra informācijai, lokālplānojuma teritorijas robežās iekļaujas 295 zemes vienības. Teritorijas izmantošanas un īpašumu struktūra ir izteikti neviendabīga. Zemes vienību platības atšķiras robežās no 0,004 ha līdz 12,05 ha. Apbūvēto un neapbūvēto zemju īpatsvars ir šāds: 160 zemes vienības ir neapbūvētas, 135 zemes vienības ir apbūvētas. Pēc sadalījuma atbilstoši galvenajam nekustamā īpašuma lietojuma mērķim teritorijā dominē saimnieciskā darbība komercapbūves, satiksmes infrastruktūras, sabiedriskas nozīmes objektu un ražošanas jomā.

Lokālplānojuma teritorijas reljefs ir līdzens. Virsmas augstums ir vidēji no 1,5 m ziemeļrietumu daļā līdz aptuveni 3m vjl. Teritorija ietilpst Daugavas ielejas ģeomorfoloģiskajā mikrorajonā ar aluviālajiem nogulumiem un dūņām. Ģeoloģisko griezumumu līdz aptuveni 35,0 m dziļumam no zemes virsmas veido kvartāra nogulumi - virskārtā tehnogēnie nogulumi (uzbērtas un pārraktas gruntis), zem tiem – palienes un deltu aluviālie nogulumi. Tehnogēnos nogulumus pārsvarā veido vidējgraudaina, dažādi graudaina brūngani dzeltena smilts ar lielāku vai mazāku būvgružu un koksnes atlieku piejaukumu. Tehnogēnu nogulumu slāņa biezums ir mainīgs -no 0,4 līdz 2,5 metriem. Aluviālos palienes un deltu nogulumus veido pelēka smalkgraudaina līdz vidējgraudaina smilts ar lielāku vai mazāku organisko vielu piejaukumu, raksturīga mālaina vai smilšaina sapropeļa, dūņu, pelēkas mālsmilts grunts slāņu mija. Zem kvartāra nogulumu segas atrodas Augšdevona Amatas svītas vāji cementēti smilšakmeņi un mālainie ieži, kā Amatas svītu pārsēdzošie Pļaviņu svītas dolomīti un mergēli iegul zem kvartāra slāņa. Hidroģeoloģiskos apstākļus nosaka teritorijas un tās apkārtnes līdzenais reljefs, novadgrāvji, ģeoloģisko griezumumu veidojošās smilšainās grūtis. Gruntsūdeņu līmenis teritorijā ir augsts un atrodas 0,15 līdz 1,05 m dziļumā no zemes virsmas. Intensīvu lietus gāzu un sniega kušanas laikā teritorija zemākajās vietās applūst. Gruntsūdens plūsma pārsvarā ir orientēta ziemeļrietumu virzienā, t.i. virzienā uz Daugavas lejteci.

No inženierģeoloģisko apstākļu viedokļa teritorijas apstākļi klasificējami kā sarežģīti un būvniecībai nelabvēlīgi. To nosaka gan augstais gruntsūdeņu līmenis, gan arī vājas nestspējas grūtis kvartāra nogulumu sastāvā, ko pamatā veido smilšu slāņi, kas mijas organiski-minerālo dūņu slāņiem. Pirms būvniecības uzsākšanas jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana.

Apkaimes teritorijā nav dabisku ūdensteču – upju vai strautu. Tā kā gruntsūdeņu līmenis teritorijā ir augsts, tās drenāžai ierīkoti meliorācijas grāvji. Teritoriju starp Skanstes ielu un Dzelzceļu drenē meliorācijas grāvis, no kura ūdeņi tiek savākti Skanstes ielas sūkņu stacijā.

Cilvēka darbības rezultātā jau visai sen ir izjaukts teritorijas hidroloģiskais režīms. Nozīmīgākā ūdenstece – Sarkandaugava – ir aizbērta. Ūdeņiem traucēta dabiskā notece.

Teritorijas dabas teritorijas saglabājušās zemākās un mitrākās ieplakās teritorijas centrālajā daļā, bijušo mazdārziņu teritorijās, kur saglabājusies meliorācijas novadgrāvju sistēma. Teritorijā dominē galvenokārt ruderāli vai daļēji dabiski - cilvēku veidoti, ietekmēti un uzturēti biotopi.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE IETEKMES ASPEKTI

Vides pārskata sagatavošanas procesā ir izvērtēti Lokālpilnojumā risinājumi saistībā ar pieejamo informāciju par teritorijas vides stāvokli, normatīvo prasībām un to ieviešanas sagaidāmo ietekmi uz vidi ilgtermiņā.

Identificētie ietekmes aspekti ir trokšņa līmenis, gaisa kvalitāte, gruntsūdens līmenis, gruntsūdens kvalitāte, augsnes un grunts kvalitāte, degradētās teritorijas, dabas teritorijas, kultūras mantojums un sociāli ekonomiskā ietekme. Ietekmes aspekti Skanstes apkaimes lokālpilnojumā izvērtēšanai noteikti balstoties uz:

- 1) Rīgas pilsētas esošo vides stāvokli;
- 2) Skanstes apkaimes ģeoloģiskajiem apstākļiem;
- 3) Skanstes apkaimes kultūrvēsturisko kontekstu un
- 4) Lokālpilnojumā risinājumiem, to ietvaros veiktajām teritorijas izpētēm: gruntsūdeņu, grunts un augsnes piesārņojuma izpēti, kā arī Skanstes atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projektu, kas aptver virsūdeņu novadīšanas, apstādījumu un labiekārtojuma izveides risinājumu vadlīnijas.

Izvērtējot būtiskās ietekmes aspektus tie grupēti un secināts, ka Lokālpilnojumā būtiskās ietekmes aspekti ir:

- vides kvalitātes saglabāšana un uzlabošana;
- apstādījumu izveide un dabas teritoriju kvalitātes uzlabošana;
- sociāli ekonomiskā ietekme;
- citi ietekmes aspekti (kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, degradēto teritoriju revitalizācija un citi).

Būtiskās ietekmes uz vidi vērtējuma procesā tiek vērtēti lokālpilnojumā pilnveidotās redakcijas risinājumi (7.nodaļa), t.sk. pievēršot uzmanību šādiem galvenajiem teritorijā plānotajiem objektiem:

- starppilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta (multimodālā stacija);
- jaunas autonomvietnes;
- jaunas tramvaja līnijas būvniecība;
- jauna apbūve un nepieciešamās inženiertehniskās apgādes nodrošinājums;
- Ziemeļu koridora savienojums ar Zirņu ielu;
- apstādījumu teritoriju izveide;
- ilgtspējīgi virsūdeņu novadīšanas risinājumi
- ražošanas teritorijas.

6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS

Lokālplānojuma īstenošana ietekmēs visu lokālplānojuma teritoriju, kā arī apkaimei tieši blakus esošās teritorijas. Detalizēts teritorijas apraksts, kas ietver dabisko apstākļu (reljefs, ģeoloģiskie, hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi, hidrogrāfiskais tīkls, bioloģiskā daudzveidība, dendrofloras un ainavas raksturojums), aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas ierobežojumu, kā arī vides stāvokļa (augšnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitāte piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās, gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis, virszemes ūdeņu kvalitāte, riska objekti un teritorijas) ir aprakstītas Skanstes apkaimes lokālplānojuma I daļā Paskaidrojuma rakstā un tā 1., 3., 5., 6., 7. pielikumā. Šajā nodaļā tiek sniegta galvenā informācija attiecībā uz būtiskās ietekmes aspektiem (5. nodaļa), lai raksturotu esošo situāciju, kura kā pamatinformācija tiek izmantota Lokālplānojuma risinājumu sagaidāmās ietekmes novērtēšanā (7. nodaļa).

6.1. Dabas apstākļi un vērtības

Lokālplānojuma teritorijas reljefs ir līdzens. Virsmas augstums ir vidēji no 1.5 m ziemeļrietumu daļā līdz aptuveni 3m vjl. Teritorija ietilpst Daugavas ielejas ģeomorfoloģiskajā mikrorajonā ar aluviālajiem nogulumiem un dūņām. Ģeoloģisko griezumu līdz aptuveni 35,0 m dziļumam no zemes virsmas veido kvartāra nogulumi - virskārtā tehnogēnie nogulumi (uzbērtas un pārraktas grunts), zem tiem – palienes un deltu aluviālie nogulumi. Tehnogēnos nogulumus pārsvarā veido vidējgraudaina, dažādi graudaina brūngani dzeltena smilts ar lielāku vai mazāku būvgružu un koksnes atlieku piejaukumu. Tehnogēnu nogulumu slāņa biezums ir mainīgs -no 0,4 līdz 2,5 metriem. Aluviālos palienes un deltu nogulumus veido pelēka smalkgraudaina līdz vidējgraudaina smilts ar lielāku vai mazāku organisko vielu piejaukumu, raksturīga mālaina vai smilšaina sapropeļa, dūņu, pelēkas māsmilts grunts slāņu mija. Zem kvartāra nogulumu segas atrodas Augšdevona Amatas svītas vāji cementēti smilšakmeņi un mālainie ieži, kā Amatas svītu pārsedzošie Pļaviņu svītas dolomīti un mergēli iegūļ zem kvartāra slāņa. Hidroģeoloģiskos apstākļus nosaka teritorijas un tās apkārtnes līdzenais reljefs, novadgrāvji, ģeoloģisko griezumu veidojošās smilšainās grunts.

Gruntsūdeņu līmenis teritorijā ir augsts un atrodas 0,15 līdz 1,05 m dziļumā no zemes virsmas. Intensīvu lietus gāžu un sniega kušanas laikā teritorija zemākajās vietās applūst. Gruntsūdens plūsma pārsvarā ir orientēta ziemeļrietumu virzienā, t.i. virzienā uz Daugavas lejteci. Teritoriju starp Skanstes ielu un dzelzceļu drenē meliorācijas grāvis, no kura ūdeņi tiek savākti Skanstes ielas sūkņu stacijā. Cilvēka darbības rezultātā ir izjaukts teritorijas hidroģeoloģiskais režīms. Nozīmīgākā ūdenstece – Sarkandaugava – aizbērta. Ūdeņu dabiskā notece traucēta.

Lokālplānojuma teritorijā 2013. un 2015. gadā ir veikta bioloģiskās daudzveidības izpēte, kuru veica sertificēta sugu un biotopu eksperte. Pēc izpētes tika secināts, ka teritorijā dominē galvenokārt ruderāli vai daļēji dabiski - cilvēku veidoti, ietekmēti un uzturēti biotopi. Atbilstoši Latvijas biotopu klasifikatorā ietvertajiem biotopu veidiem (Kabucis, 2001.) lokālplānojuma teritorijā konstatēts biotops „Dzelzceļi” (K.6.), „Rūpnīcas un citas saimnieciskās būves” (L.3.), „Pilsētu dzīvojamā apbūve” (L.1.), „Augļu dārzi” (1.6.) un „Ogu krūmu stādījumi” (1.8.) mazdārziņu teritorijā, kā arī -„Ceļi un ceļmalas” (K.5.), „Pagalmi” (K.9.), „Alejas un koku rindas” (J.5.), „Pilsētu parki un skvēri”, „Nitrofilas augstzāļu sabiedrības” (h.5.1.), „Nezālienes” (K.2), „Būvlaukumi, nojauktu ēku vietas, bezveģetācijas laukumi”(L.5) un „Grāvji” (M5.).

Lokālplānojuma teritorijā nav konstatēti Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi vai Latvijā īpaši aizsargājami biotopi.

Teritorijas centrālajā daļā nojaukto mazdārziņu teritorijā konstatēta Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas Baltijas dzegužpirstītes *Dactylorhiza baltica* atradne. 2016. gadā un 2017.gadā, saskaņojot darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi, ir veikta atradnes pārceļšana uz dabas liegumu “Vecdaugava”. 2017. gadā darba izpildītāji – Nacionālais botāniskais dārzs apstiprina, ka augs izplatība apsekotajā

teritorijā netiek prognozēta un atradnes pārceļšanas process ir noslēdzies⁴. Vides pārskata izstrādātāju ieskatā tomēr, uzsākot teritorijas attīstību, ir jāpārlicinās, vai teritorijā nav sastopama Baltijas dzegužpirkstīte. Ja augs tiek konstatēts – jāveic to pārceļšana.

Kopumā teritorijas vērtība no bioloģiskās daudzveidības viedokļa ir zema. Tajā pašlaik nav arī ierīkoti apstādījumu, atsevišķi nelielas apstādījumu teritorijas sastopamas no jauna apbūvētajās teritorijās – arēna Rīga, Olimpiskais centrs, Rietumu bankas ēkas, citas esošās apbūves iekšpagalmos.

Teritorijas ziemeļaustrumu robežas tuvumā atrodas valsts nozīmes dižkoks - parastais ozols *Quercus robur*. Koks atrodas Traumatoloģiskās slimnīcas parkā, ~ 60m attālumā no Dunties un Bukultu ielas krustojuma. Tā kā pētāmās teritorijas izmantošana kardināli nemainīsies, nav paredzams, ka plānotās darbības varētu negatīvi ietekmēt dižkoka augšanas apstākļus.

Eksperte ir secinājusi, ka būvniecība pārējā teritorijā neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vidi bioloģiskās daudzveidības ziņā. Pilns atzinuma teksts pievienots Lokālpilnojumam materiālos sējumā „Pielikumi (izpētes)”.

Lokālpilnojumam teritorijā iekļaujas „New Hanza City” detālpilnojumam teritorija, kuras detalizēta dendrofloras izpēte ir veikta 2008.gada nogalē. Šīs izpētes rezultāti ir ņemti vērā un integrēti šī kvartāla apstādījumu un publiskās apbūves risinājumos, kas nostiprināti apstiprinātā detālpilnojumam ietvaros. Lokālpilnojumam izstrādes ietvaros ir veikta dendrofloras vispārīga izpēte pārējā lokālpilnojumam teritorijā (skatīt Lokālpilnojumam materiālos sējumā „Pielikumi (izpētes)”).

Secinājumi:

Lokālpilnojumam teritorijā nav konstatēti Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi vai Latvijā īpaši aizsargājami biotopi.

Teritorijas centrālajā daļā nojaukto mazdārziņu teritorijā konstatētās Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas Baltijas dzegužpirkstītes *Dactylorhiza baltica* atradne ir pārceļta uz Vecdaugavas dabas liegumu. Turpmāku Baltijas dzegužpirkstītes attīstību teritorijā speciālisti (Nacionālais botāniskais dārzs) neprognozē.

Lokālpilnojumam teritorijā vai tās tuvumā neatrodas mikroliegumi vai īpaši aizsargājama dabas teritorijas, t.sk. Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas NATURA 2000.

Saskaņā ar sugu un biotopu eksperta vērtējumu:

- lokālpilnojumam īstenošana negatīvi neietekmēs Lokālpilnojumam ziemeļaustrumu robežas tuvumā esošā valsts nozīmes dižkoka - parastā ozola augšanas apstākļus.
- būvniecība Lokālpilnojumam teritorijā negatīvi ietekmēs teritorijas bioloģisko daudzveidību.

6.2. Inženierģeoloģiskie apstākļi

Skanstes lokālpilnojumam teritorijā ir vājas gruntis, kuras pamatā veido smilšu slāņi, kas mijas ar organiski-minerālo dūņu slāņiem. Gruntsūdens līmenis lokālpilnojumam teritorijā tiek raksturots kā augsts. Minētie teritorijas apstākļi ir klasificējami kā sarežģīti un būvniecībai nelabvēlīgi. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas pilnojumam grafiskajā daļā lielākajai daļai lokālpilnojumam teritorijas ir noteikts veikt inženiertehnisko teritorijas sagatavošanu. Nepieciešama arī teritorijas nosusināšana. Inženiertehniskā teritorijas sagatavošana ir noteikta Rīgas Domes saistošajos noteikumos Nr.220 „Grozījumi Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošajos noteikumos Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi””. Teritorijas sagatavošanu veic atbilstoši katras konkrētās teritorijas īpašajiem apstākļiem, un tā ietver vienu vai vairākus pasākumus (teritorijas meliorācija, teritorijas uzbēršana, piesārņotas grunts sanācija vai nomaiņa, maģistrālo inženierkomunikāciju izbūve, ar piekļūšanas nodrošināšanu saistītu ielu vai ceļu izbūve, apakšstaciju izbūve vai transformatoru apakšstaciju izbūve, u.c.).

⁴ SIA “Merks” un VZI APP “Nacionālais botāniskais dārzs” savstarpēji 2017. gada 30. jūnijā parakstītā nodošanas-pieņemšanas akta Nr.2 (līgums Nr.2016/53, 11.04.2016.) informācija

Lokālpilnojumuma teritorijas inženierģeolģogisko izpēti, inženiertehniskās sagatavošanas pasākumu veikšanas nepieciešamības izvērtģšanu lokālpilnojumuma teritorijas grunts nestspģjas, hidroģogisko un citu apstākļu uzlabošanai un apģuves izvietošanas vajadzģbām nosaka Lielģrgas reģionālģ vides pģrvalde⁵.

Secinģjumi:

Pirms bģvniecģbas ir jģveic teritorijas inženiertehniskģ teritorijas sagatavošana.

6.3. Vides kvalitģte

6.3.1. Gaisa kvalitģte

Lokālpilnojumuma teritorijas gaisa piesģrņojuma esošģs situģcijas analizģ veikta, izmantoģot pieejamos informģcijas avotus. Tie ir Rģrgas pilsģtas gaisa kvalitģtes uzlabošanas rģcģbas programma 2016. – 2020. gadam (SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment sadarbģbģ ar Cambridge Environmental Research Consultants Limited, 2016.), gaisa kvalitģtes interaktģvģs kartes⁶, kģ arģ 2014. gada gaisa kvalitģtes modelģšanas rezultģti (Latvijas Vides ģeolģģģjas un meteorolģģģjas centrs, SIA „Vidzemes Elektrotehnikas Fabrika”). Lokālpilnojumuma teritorijģ vai tģs tiešģ tuvumģ neatrodas gaisa kvalitģtes monitoringa stacijas, tģdģļ Mģjokļu un vides departamenta informģcija par gaisa piesģrņojuma monitoringa rezultģtiem <http://mvd.riga.lv/lv/vide/gaiss/> Lokālpilnojumuma teritorijas raksturošanai ir izmantota kģ papildinformģcija.

Gaisa kvalitģte Skanstes apkaimģs lokālpilnojumuma teritorijģ lielģkoties atbilst situģcijai Rģrgas pilsģtas centrģlajģ daļģ. Analizģjamajģ teritorijģ netiek veikta intensģva saimnieciskģ darbģba. Tajģ neatrodas ievģrojami stacionģrie piesģrņojuma avoti, kas varģtu izraisģt bģtiskas piesģrņoģšo vielu emisijas, tģdģģdģi tģ neizceļas negatģvģ ziņģ uz kopģjģ pilsģtas centrģlģs daļģs fona, bet daģu vielu izmeģu rģdģtģģi ir pat zemģki. Taču lokālpilnojumuma teritoriju iekļauj ielas ar intensģvu transporta satiksmi, tģdģļ galvenais gaisa piesģrņojuma avots ir autotransports. Autotransports rada gaisa piesģrņojumu ar daļģnģm (smalkģ un ultrasmarkģ frakcija), oglekļģ oksģdiem, slģpekļģ oksģdiem un oģļģdeņģraģi. Šģs emisijas ir atkarģgas gan no transportlģdzekļu vecuma, gan izmantotģs degvielas veida⁷.

Atbilstoģģ Rģrgas gaisa kvalitģtes interaktģvo karģģ⁸ informģcijai (situģcija 2014. gadģ), Skanstes teritorijas lielģkajģ daļģ gada vidģjģ slģpekļģ dioksģda NO₂ koncentrģcija ir 20 – 26 μg/m³, Skanstes ielas teritorijģ un tģs tiešģ tuvumģ, kģ arģ Lokālpilnojumuma teritorijas dienvidu malģ 26 – 32 μg/m³, Hanzas ielas un Skanstes ielas krustojumģ – 32 – 40 μg/m³, Hanzas ielas un Pulkveģģ Brieģģ ielas krustojumģ – augstģka par 40 μg/m³ (sk. 2. att.). Savukģrt teritorijas dienvidu daļģ slģpekļģ dioksģda koncentrģcija ir augstģka par 40 μg/m³, pģrsniedzģt Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitģti” noteikto robeģlielumu – 40 μg/m³. Slģpekļģ dioksģda (NO₂) galvenais emisijas avots Rģrgas centrģ, t.sk. Lokālpilnojumuma teritorijģ ir transports. Rģrgģ 2014. gadģ autotransporta emisijas sastģdģģja aptuveni 55% no kopģjģ NO₂ emisģju daudzuma⁹.

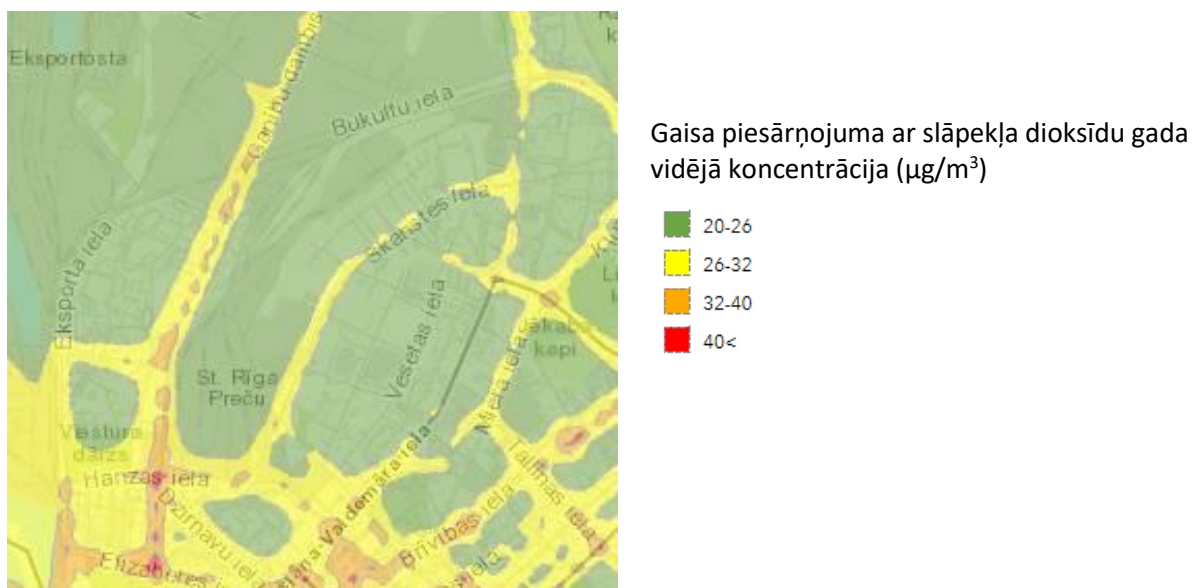
⁵ Lielģrgas reģionālģ vides pģrvalde. 25.07.2013. Vģstule Nr. 4.5-7/3343

⁶ <https://elle.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=029543d39ae441b9a011c385465f66b6>

⁷ Rģrgas gaisa kvalitģtes uzlabošanas rģcģbas programma 2016.-2020. gadam Apstģprinģta ar Rģrgas domģs 2016. gada 20. decembra lģmumu Nr.4641 (prot.nr.85, 31ģ)

⁸ <https://elle.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=029543d39ae441b9a011c385465f66b6>

⁹ Rģrgas pilsģtas gaisa kvalitģtes uzlabošanas rģcģbas programma 2016. – 2020. gadam. SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment sadarbģbģ ar Cambridge Environmental Research Consultants Limited, 2016.

2.attēls. Gaisa piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu līmenis Lokālpilnvarotības teritorijā un tās apkārtnē, 2014. g.¹⁰ (kartes fragments)

Daļiņu PM_{10} (putekļu) gada vidējā koncentrācija lokālpilnvarotības teritorijā ir zemāka par robežlielumu ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Skanstes teritorijas lielākajā daļā šīs piesārņojošās vielas koncentrācija ir $20 - 28 \mu\text{g}/\text{m}^3$, uz Skanstes ielas un Hanzas ielas, kā arī šo ielu tuvumā – $28 - 34 \mu\text{g}/\text{m}^3$, Hanzas ielas un Pulkveža Brieža ielas krustojumā – $34 - 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, krustojuma centrā (neatrodas Lokālpilnvarotības teritorijā) – lielāka par $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

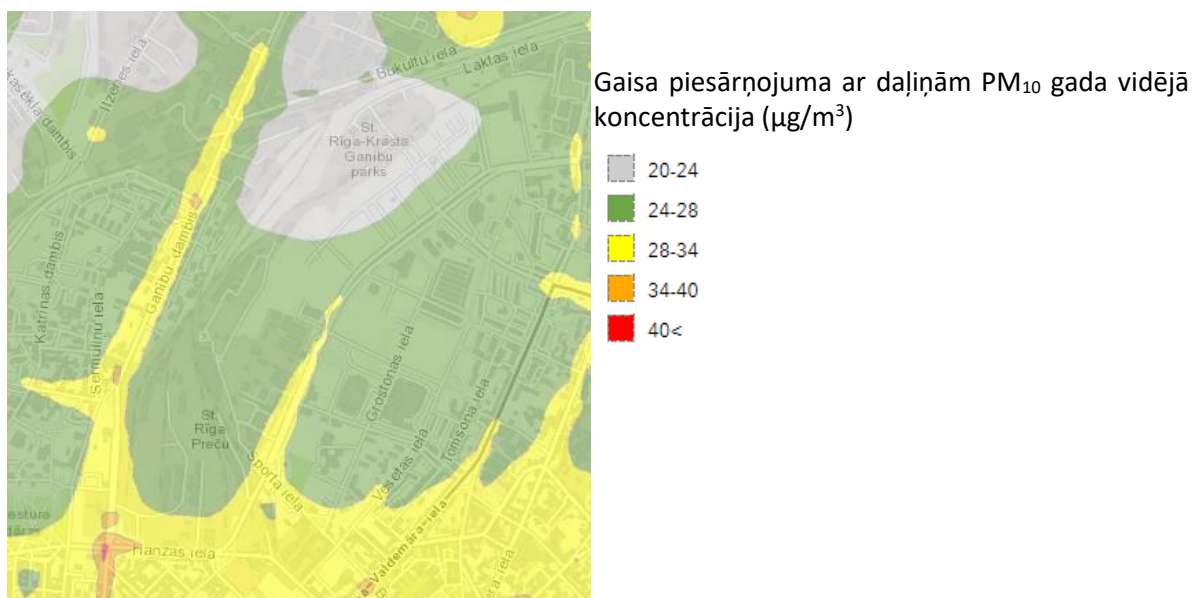
Galvenais daļiņu PM_{10} emisiju avots Rīgā ir individuālā apkure, kas 2014. gadā veidoja aptuveni 60% no kopējām daļiņu PM_{10} emisijām Rīgā. Būtiskākais emisiju daudzums rodas no malkas un cita veida biomasas sadedzināšanas individuālajās apkures iekārtās. Aptuveni 20% no kopējām daļiņu PM_{10} emisijām rada ražošanas uzņēmumi, savukārt 14% rada autotransporta kustība¹¹. Tā kā Lokālpilnvarotības teritorijā nav izplatīta individuālā apkures sistēmas, tad gaisa piesārņojuma līmenis ar daļiņām nepārsniedz Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteikto robežlielumu– $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Galvenais gaisa piesārņojuma ar daļiņām PM_{10} avots Lokālpilnvarotības teritorijā ir autotransports.

Vidēji pusi no autotransporta emitētajām daļiņām PM_{10} var saistīt ar tiešajām autotransporta emisijām, kas ir kvēpu veidā. Pārējās emisijas ir dabiskas, t.sk. sāls un smilts maisījums, resuspendētais materiāls un citi¹²

¹⁰ Gaisa piesārņojuma zonējuma karte Rīgas pilsētai. Kopskats. Paskaidrojuma raksts. Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2014.

¹¹ Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016. – 2020. gadam. SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment sadarbībā ar Cambridge Environmental Research Consultants Limited, 2016.

¹² Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016. – 2020. gadam. SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment sadarbībā ar Cambridge Environmental Research Consultants Limited, 2016

3.attēls. Gaisa piesārņojuma ar daļiņām PM₁₀ Lokālpilnība teritorijā un tās apkārtnē, 2014. g.¹³
(kartes fragments)

Benzola gada vidējās koncentrācijas Lokālpilnība teritorijas ziemeļu daļā ir 1,5 – 2,0 µg/m³, teritorijas lielākajā daļā 2,0 – 3,5 µg/m³, Hanzas ielas un Pulkveža Brieža ielas stūrī - 3,5 – 5,0 µg/m³. Šīs vērtības nepārsniedz Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteikto gada robežlielumu benzolam – 5 µg/m³. Galvenais benzola izmešu avots - ir transports.

Smakas un normatīvajos aktos nereglamentētas vielas

Smaku veidošanos var izraisīt daudz dažādu vielu, taču to traucējošais efekts saistīts ar subjektīvu smaku uztveri. Smaku avoti var būt arī nedefinēti vai nezināmi, tiem var būt īslaicīga darbība vai arī salīdzinoši pastāvīga. Tomēr visbiežāk tie saistīti ar ražošanas vai līdzīgām komercaktivitātēm. Smaku izplatību un ierobežošanu nosaka MK noteikumi Nr.724 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”.

Līdz šim Skanstes lokālpilnība teritorijā, kā arī tās tuvākajā apkārtnē nav saņemtas sūdzības par smakām.

Likumdošanā nenoteiktie, vizuālie gaisa piesārņotāji ir putekļi, bioloģiskie - ziedputekšņi, pūkas, utt. Šo daļiņu izmērs ir lielāks par 10 µm. Līdz šim nav datu par šo piesārņotāju koncentrācijām Rīgā.

Gaisa kvalitāti ietekmējošie mobilie avoti

Gaisa kvalitāti Skanstes apkaimes teritorijā galvenokārt nosaka ielas ar intensīvu transporta satiksmi, līdz ar to transporta radītais piesārņojums tiek minēts kā būtiskākais aspekts gaisa kvalitātes novērtēšanā. Galveno ielu tuvumā (Hanzas iela, Skanstes iela, Dunties iela, Ganību dambis, Bukultu iela) gaisa kvalitāte atbilst situācijai Rīgas pilsētas centrālajā daļā.

Šobrīd kā viena no Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas prioritātēm ir intensīvās autotransporta satiksmes novirzīšana ārpus centra.29 Tādā veidā tiks uzlabota gaisa kvalitāte Rīgas centrā. Galvenie pasākumi, kas atvieglotu Rīgas pilsētas centra satiksmes noslogojumu ir Ziemeļu koridora un Hanzas šķērsojuma izbūve. Šo abu pasākumu īstenošana atstās tiešu ietekmi uz Skanstes apkaimes teritoriju.

¹³ <https://elle.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=029543d39ae441b9a011c385465f66b6>

Hanzas šķērsojums novadīs satiksmes plūsmas pa Hanzas ielu, Skanstes ielu un Dunties ielu. Ziemeļu koridora satiksmes plūsma ies gar lokālpilnījuma robežu – Bukultu ielu. Palielināsies satiksmes plūsmu intensitāte un sagaidāms gaisa piesārņojums.

Jāpiemin, ka gar lokālpilnījuma ziemeļu daļu ir dzelzceļa sliedes (ostu apkalpojošais dzelzceļš), kur notiek preču vilcienu pārvadājumi uz Rīgas Brīvostu. Preču vilcieni tiek darbināti ar dīzeļdegvielu. Līdz ar to, sadegot dīzeļdegvielai, tiek palielināts kopējais koncentrācijas līmenis gaisa piesārņojumam – paaugstinās NO_x, CO₂, SO₂, cietās daļiņas (PM₁₀, PM_{2,5}), u.c.

Gaisa kvalitāti ietekmējošie stacionārie avoti

Viens no stacionārajiem gaisa piesārņojuma avotiem ir lokālie siltumavoti (mājsaimniecības). Piesārņojuma daudzumu būtiski ietekmē gan izvēlētais energoresurss (t.i. kurināmā veids), gan iekārtas efektivitāte. Kā viena no minētajām pasākumu grupām Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas gaisa kvalitātes aspektu ievērošana kurināmā izvēlē.

Skanstes apkaimes teritorijā pa Skanstes ielu iet maģistrālā siltuma trase, kas nodrošina siltumenerģiju daļai no Skanstes teritorijā esošajām ēkām. Centralizētās siltumapgādes priekšrocības ir likvidēt izmešu avotus tiešā iedzīvotāju tuvumā, kā arī centralizētā siltuma avotā var efektīvāk attīrīt aizejošās dūmgāzes.

Daļa no Skanstes apkaimes mājsaimniecībām ir celtas 20.gs. sākumā un vidusdaļā. Apkures sistēmas bieži vien šāda tipa mājās ir novecojušas un nav veikti efektivitātes paaugstināšanas pasākumi. Līdz ar to gaisā nonāk degšanas procesā nesadegušās daļiņas, kā arī liela daļa siltuma aizplūst kopā ar dūmgāzēm. Izveidojot pieslēgumu pie centralizētās siltumapgādes, tiktu mazināts gaisa piesārņojums no mājsaimniecībām ar individuālo apkuri.

Skanstes apkaimē esošie maģistrālie gāzes vadi nodrošina iespēju mājsaimniecībām un publiskās izmantošanas ēkām. Sadedzinot gāzi, tiek paaugstināta NO_x koncentrācija. Ņemot vērā, ka Skanstes teritoriju aptver ielas ar intensīvu satiksmi, gāzes kā kurināmā izmantošana siltumenerģijas iegūšanai būtu jāsamazina līdz minimumam.

Kā otrs stacionārais piesārņojuma avotu veids ir minami ražošanas uzņēmumi. Skanstes lokālpilnījuma teritorijā darbojas septiņas ražotnes, kurām ir izsniegta atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai: SIA „Foneks metāls”, A/s „Latvijas balzāms”, SIA „BURBO”, SIA „DARO un Co”, SIA „Koliber”, SIA „MOBIL ASFALTS” un A/S „Laima”. Skanstes lokālpilnījuma tuvējā apkārtnē esošie stacionārie piesārņojuma avoti arī dod ieguldījumu kopējā gaisa piesārņojuma līmenī lokālpilnījuma teritorijā. Piesārņojuma avoti, kaut arī no ietekme, salīdzinot ar transportu nav ar lielu īpatsvaru, var negatīvi ietekmēt un paaugstināt kopējo piesārņojuma līmeni Skanstes lokālpilnījuma teritorijā. Uzņēmumi ar emisiju avotiem, kas atrodas Skanstes teritorijas apkārtnē :

- AS „Ceļu pārvalde” asfaltbetona ražotne Bukultu ielā 3;
- SIA „Rīgas firma „Lugaži”” dzelzsbetona konstrukciju ražotne Lugažu ielā 2;
- SIA „Rīgas centrālais termināls” beramkravu terminālis Eksporta ielā 15;
- AS „Rīgas elektromašīnbūves rūpnīca” Ganību dambī 31;
- SIA „Strek” ogļu pārkraušanas terminālis Uriekstes ielā 9;
- SIA „Rīgas kombinētās lopbarības rūpnīca” Gaujas ielā 5a;
- AS „Krāsainie lējumi” alumīnija sakausējumu ražošanas uzņēmums Ganību dambī 21a;
- SIA „Lateks” kokapstrādes uzņēmums Ganību dambī 30b un 40c;
- AS „Rīgas miesnieks” Atlasa ielā 7;
- SIA „Tezei-S” kokapstrādes uzņēmums Ilzenes ielā 2a;
- citi uzņēmumi.

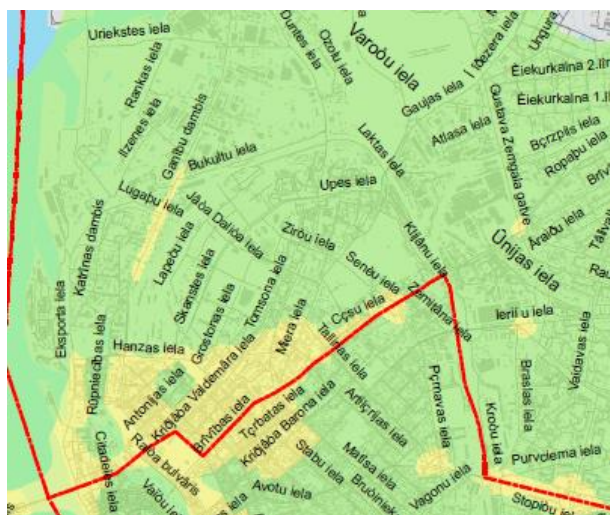
Ražošanas uzņēmumu galvenās piesārņojošās vielas ir daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5} un CO₂, uzņēmumu sadedzināšanas iekārtās arī NO₂ un CO.

Gaisa piesārņojuma teritoriālās zonas

Saskaņā ar Rīgas domes 2015.gada 22.septembra saistošo noteikumu Nr.167 "Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli" 1.pielikumu gandrīz visa lokālpilnvarotņu teritorija atrodas II zonā, kurā piesārņojošās vielas – NO₂ gada vidējā koncentrācija ir no 30 līdz 40 µg/m³, neliela teritorija dienvidu malā – I zonā (NO₂ gada vidējā koncentrācija ir lielāka par 40 µg/m³), bet atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam visa teritorija – II zonā, kurā piesārņojošās vielas - daļiņu PM₁₀ gada vidējā koncentrācija ir no 30 līdz 40 µg/m³. II zonā ir noteiktas šādas prasības siltumapgādes veida izvēlei:

1. ēku un būvju īpašnieki izvēlas sev izdevīgāko siltumapgādes veidu;
2. pieļaujama atsevišķu siltumavotu un apkures iekārtu uzstādīšana ar kurināmā sadedzināšanu, izmantojot gāzi, biomasu (malka, malkas atlikumi, kokskaidu granulas/briketes), šķidro kurināmo, vai siltumapgāde bez kurināmā sadedzināšanas;
3. projektējot ēkas, izvērtējama iespēja tajās izmantot augstas efektivitātes sistēmas – decentralizētas energoapgādes sistēmas, kurās izmantotu atjaunojamus energoresursus.

I zonā atrodas neliela lokālpilnvarotņu daļa – tajā netiek plānota jaunu stacionāro siltumapgādes avotu izvietošana.

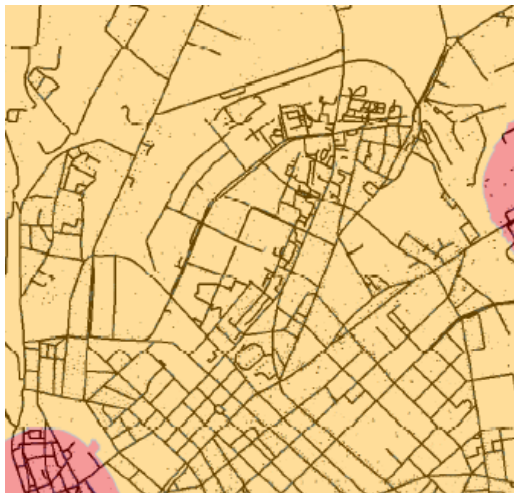

■ -gaisa piesārņojuma II zona ar piesārņojošās vielas NO₂ vidējo gada koncentrāciju 30 – 40 µg/m³

■ -gaisa piesārņojuma I zona ar piesārņojošās vielas NO₂ vidējo gada koncentrāciju lielāku par 40 µg/m³

4.attēls. Gaisa piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu teritoriālās zonas Lokālpilnvarotņu teritorijā un tās apkārtnē, 2014. g.¹⁴ (kartes fragments)

¹⁴ Rīgas domes 2015.gada 22.septembra saistošo noteikumu Nr.167 "Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli" 1.pielikums; Gaisa piesārņojuma zonējuma karte Rīgas pilsētai. Kopskats. Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2014.;

—gaisa piesārņojuma II zona ar piesārņojošās vielas NO₂ vidējo gada koncentrāciju 30 – 40 µg/m³

—gaisa piesārņojuma I zona ar piesārņojošās vielas NO₂ vidējo gada koncentrāciju lielāku par 40 µg/m³

5.attēls. Gaisa piesārņojuma ar daļiņām PM₁₀ teritoriālās zonas Lokālpilnojumā teritorijā un tās apkārtnē 2014. g.¹⁵(kartes fragments)

Klimata pārmaiņas

Skanstes apkaimes teritorijas klimatu ietekmējošie faktori ir pielīdzināmi kopējiem Rīgas pilsētu ietekmējošiem faktoriem. Skanstes teritorijā darbojošies ražošanas uzņēmumi no emisiju avotiem izvada atmosfērā CO₂ emisijas, kas ir viena no visvairāk siltumnīcas efektu veicinošajām gāzēm. Klimata pārmaiņas veicinošais faktors ir arī intensīvā satiksme gan gar Skanstes lokālpilnojumā robežām, gan cauri teritorijai.

Secinājumi:

Skanstes apkaimes teritorijas gaisa kvalitāte novērtējuma ziņā jāapskata kopumā, vērā ņemot pārējās Rīgas teritorijas. Līdz ar to attiecīgie plānošanas pasākumi ir jāveic saskaņā ar apkārt notiekošajām darbībām/procesiem. Galvenais gaisa piesārņojuma avots Skanstes lokālpilnojumā teritorijā ir autotransports. Plānojot tālākās darbības un to ietekmi uz vidi, kā galvenie indikatori ir jāņem vērā slāpekļa dioksīda, PM₁₀ un benzola koncentrācijas.

6.3.2. Trokšņa līmenis

Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību nosaka Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.16. Tie nosaka trokšņa robežlielumus atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijām. Tabulā ir atspoguļoti noteikumos ietvertie vides trokšņa robežlielumi.

1.tabula. Vides trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Apbūves teritorijas izmantošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi		
		Ldiens (dB(A))	Lvakars (dB(A))	Lnakts (dB(A))
1.1.	Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
1.2.	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	60	55	50

¹⁵ Rīgas domes 2015.gada 22.septembra saistošo noteikumu Nr.167 "Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli" 2.pielikumu; Gaisa piesārņojuma zonējuma karte Rīgas pilsētai. Kopskats. SIA „Vidzemes Elektrotehnikas Fabrika”, 2014.

1.3.	Publiskās apbūves teritorija (sabiedrisko un pārvaldes objektu teritorija, tai skaitā kultūras iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu un viesnīcu teritorija) (ar dzīvojamo apbūvi)	60	55	55
1.4.	Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55
1.5.	Klusie rajoni apdzīvotās vietās	50	45	40

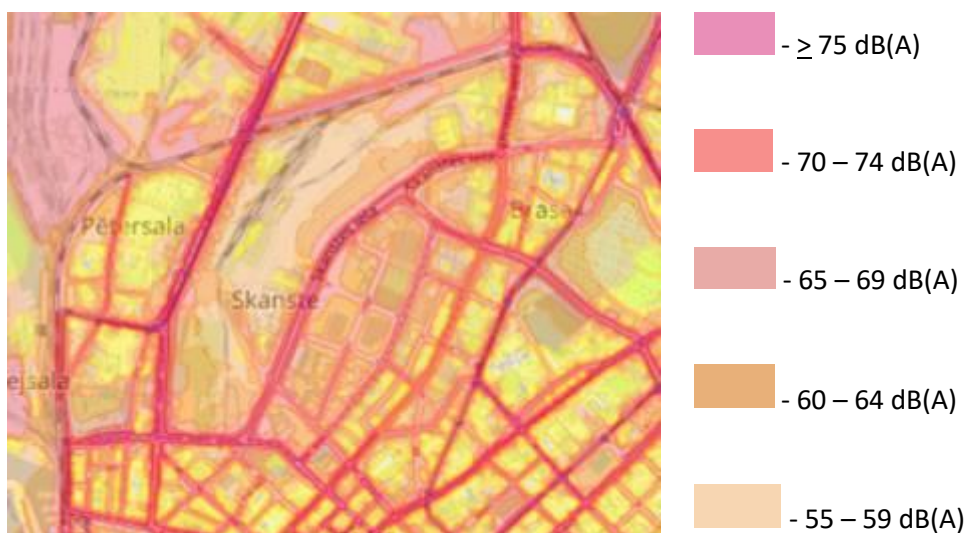
(Avots: MK 2014. gada 7.janvāra noteikumi Nr 16, 2. pielikums)

Lokālpilnoņuma teritorijā ir šādas apbūves teritorijas:

- mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- daudzstāvu daudzdzīvokļu apbūves teritorijas;
- publiskās apbūves teritorijas;
- jauktas centra apbūves teritorijas, kas ietver gan daudzstāvu dzīvojamo apbūvi, gan plaša spektra darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu apbūvi;
- apkaimē darbojas arī vairāki ražošanas un noliktavu uzņēmumi.

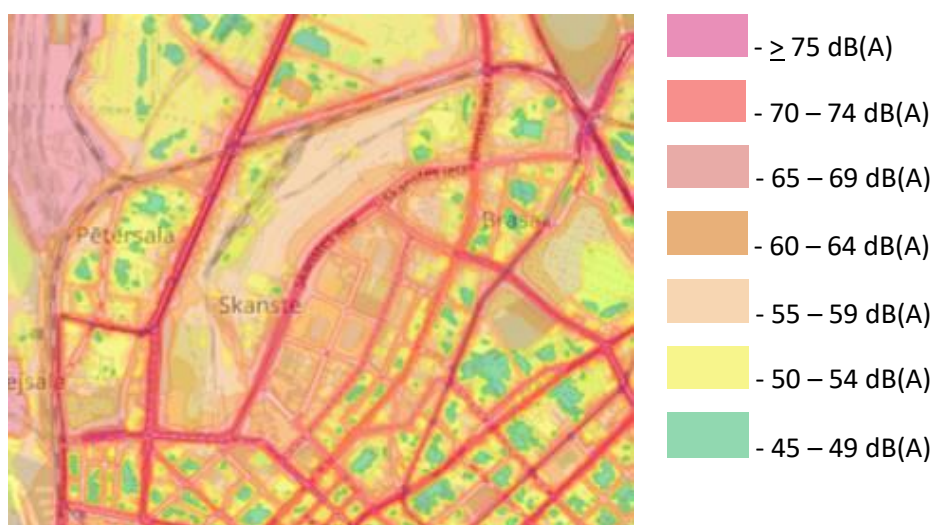
Lokālpilnoņuma teritorijas lielākajā daļā dienas trokšņa rādītāja vērtības ($L_{diēna}$) (plkst. 7:00 – 19:00) trokšņa līmenis ir robežās no 55 līdz 59 dB(A), tuvāk ielām – 55 – 64 dB(A). Savukārt teritorijā starp Skanstes un Vesetas ielām novērojams augtāks trokšņa līmenis, sasniedzot 60 – 64 dB(A), tuvāk pie ielām ir joslas, kurās trokšņa līmenis ir 65 – 69 dB(A). Iemesls ir blīvas apbūves vai apstādījumu trūkums, kas varētu novērst autotransporta radītā trokšņa izplatīšanos. Augstāks trokšņa līmenis ir fiksēts teritorijās, kas tieši robeņojas ar maģistrālām ielām ar augstu transporta satiksmes intensitāti – Skanstes, Pulkveža Briēža, Duntē, Hanzas ielām un dzelzceļa līniju Bukultu ielā, trokšņa līmenim sasniedzot 60 – 69 dB(A). Visaugstākais trokšņa līmenis ir fiksēts ielu un dzelzceļa teritorijā - >70 dB(A).

Konstatētais trokšņa līmenis dienas stundās ($L_{diēna}$) mēdz pārsniegt robeņlielumus divās apbūves teritoriju grupās – mazstāvu dzīvojamo ēku teritorijā, kā arī daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku teritorijās, kultūras, izglītības iestāžu teritorijās par 5 – 10 dB(A), atkarībā no novietojuma. Savukārt daļa no darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritorijām nav pakļauta paaugstinātai trokšņa iedarbībai. Tomēr daļai no šīs kategorijas teritorijām, kas atrodas trokšņa avota – autoceļu ar augstu satiksmes intensitāti – tiešā tuvumā raksturīgi robeņlieluma pārsniegumi līdz 5 dB(A).

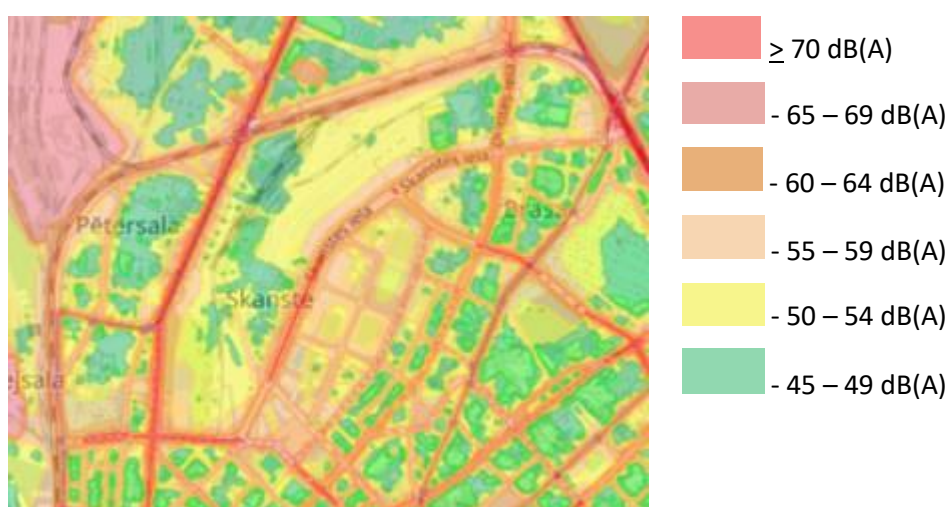

6. attēls. Kopējo trokšņu avotu radītas dienas trokšņa rādītāja L_{diena} vērtības lokālplānojuma teritorijā (kartes fragments)¹⁶

Vakara stundās (19:00 – 23:00) novērojams nebūtisks trokšņa līmeņa samazinājums, kas nav pietiekams, lai nodrošinātu normatīvā definēto robežvērtību ievērošanu. Teritorijas lielākajā daļā starp Pulkveža Brieža, Bukultu, Duntē, Skanstes un Hanzas ielām trokšņa rādītāja L_{vakars} vērtība ir 55 – 64 dB(A), teritorijas iekšienē – attālāk no ielām – 55 – 59 dB(A), kas mazstāvu dzīvojamu ēku teritorijās pārsniedz robežlielumu par 5 - 10 dB(A). Arī lielākai daļai daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamu ēku teritoriju, kultūras, izglītības iestāžu teritoriju normatīvajā aktā definētais robežlielums tiek pārsniegts par 5 dB(A). Savukārt darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritoriju lielākai daļai vakara esošais trokšņa līmenis nepārsniedz robežlielumu, bet daļai -pārsniedz par 5 dB(A).

7. attēls. Kopējo trokšņu avotu radītas vakara trokšņa rādītāja L_{vakars} vērtības izpētes lokālplānojuma teritorijā (kartes fragments)¹⁷

¹⁶ http://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/visi/

¹⁷ http://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/visi/

8. attēls. Kopējo trokšņu avotu radītas nakts trokšņa rādītāja L_{vakars} vērtības izpētes lokālpilnojumā teritorijā (kartes fragments)¹⁸

Nakts stundās (23:00 – 7:00) lokālpilnojumā teritorijai raksturīgs būtisks trokšņa līmeņa samazinājums. Teritorijā starp Pulkveža Brieža, Bukultu, Duntē, Skanstes un Hanzas ielām novērojams viszemākā trokšņa rādītāja L_{nakts} vērtība lokālpilnojumā teritorijā – 45-54 dB(A). Lielāks līmenis ir teritorijā starp Skanstes un Vesetas ielām – 50-59 dB(A), bet dažos areālos iekškvartālos ir zemāks – 45-49 dB(A). Tomēr arī šāds relatīvi augsts trokšņa līmeņa samazinājums nenodrošina robežlielumu ievērošanu mazstāvu dzīvojamā ēku teritorijās, kur tas tiek pārsniegts par 5-10 dB(A). Tikpat liels ir arī robežlieluma pārsniegums daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā ēku teritorijās, kultūras, izglītības iestāžu teritorijās. Trokšņa līmenis nakts stundās ievērojamaī daīai darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritoriju atbilst Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumos Nr.16 definētajam robežlielumam, tomēr autoceļu tiešajā tuvumā un areālos, kur satiksmes trokšņu izplatībai netraucē fiziskie šķēršļi, konstatējams robežlieluma pārsniegums arī šai lietojuma funkcionālajai kategorijai par 5 dB(A).

Nozīmīgākie trokšņa avoti lokālpilnojumā teritorijā ir autotransporta satiksme (visaugstākie trokšņa rādītāji (dienā un vakarā > 75dB(A), naktī > 70dB(A)) fiksēti uz Skanstes, Pulkveža Brieža, Hanzas un Duntē ielas), kā arī dzelzceļa satiksme (gar Bukultu ielu) un tramvaja satiksme (Pulkveža Brieža ielā). Lokālpilnojumā teritorijā nav citu būtisku trokšņu avotu, kas radītu ietekmi gan uz pašu teritoriju, gan uz lokālpilnojumā teritorijas tuvējo apkārtni. Skanstes apkaimes lokālpilnojumā teritorija neietilpst klusajā rajonā vai akustiskā diskomforta zonā.

Esošās vides trokšņa situācijas analīzes rezultāti liecina par to, ka lokālpilnojumā teritorijā tiek pārsniegti normatīvos noteiktie trokšņa robežlielums lielākā vai mazākā mērā visā diennakts laikā. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 prasībām, teritorijās, kurās trokšņa rādītāju vērtība pārsniedz šajos noteikumos definētos robežlielumus, jauno ēku būvniecības gadījumā nepieciešama prettrokšņu pasākumu projektēšana un īstenošana atbilstoši Latvijas būvnormatīva LBN 016-15 „Būvakustika” prasībām. Jāatzīmē, ka pašreiz ievērojama lokālpilnojumā teritorijas daīa ir neapbūvēta, līdz ar to pastāvīga cilvēka uzturēšanas nenotiek, tādēī trokšņa piesārņojuma ietekme kopumā nav liela.

Analizējot lokālpilnojumā teritorijā plānotās funkcijas, var secināt, ka, ja saglabāsies esošais trokšņa līmenis un netiks veikti pasākumi tā izplatīšanas mazināšanai/novēršanai, ievērojamaī teritorijas daīai būs raksturīgs trokšņa robežlielumu pārsniegums. Var pieļaut, ka apbūves blīvuma palielināšanās un apstādījumu joslu izveidošana gar autoceļiem, kas paredzēta lokālpilnojumā, radīs traucējumus autosatiksmes izraisītā trokšņa izplatībai. Tajā pašā laikā jauno funkciju parādīšanos teritorijā radīs transporta satiksmes intensitātes pieaugumu. Iespējams arī trokšņu piesārņojums saimnieciskās darbības rezultātā.

Secinājumi:

Paaugstināts trokšņa līmenis ir būtisks vides aspekts, kas rada tiešu ietekmi uz Skanstes apkaimes teritoriju. Šis aspekts ir jāņem vērā tālākās attīstības plānošanā. Būtiski ir jau šajā plānošanas stadijā ir izvērtēt Lokālpilnojumā risinājumu sagaidāmo ietekmi uz trokšņa līmeni, neradīt potenciāli jaunas trokšņa diskomforta zonas un plānošanas dokumentā akcentēt prettrokšņa pasākumu plānošanu un uzmanību.

6.3.3. Grunts, augsnes un gruntsūdens kvalitāte

Lokālpilnojumā teritorijai ir veikts grunts, augsnes un gruntsūdeņu kvalitātes novērtējums. Pētījumu “Grunts un gruntsūdens kvalitātes izpētes un kompleksas ģeotehniskās izpētes izstrāde Skanstes apkārtnē” veica SIA “Firma L4”. Pārskatā (2014.gada 15.janvāris) par pētījuma rezultātiem apkopotie

¹⁸ http://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/visi/

rezultāti ietver 2007., 2009., 2010. un 2013. gada analīžu datus. Pārskats pilnā apjomā ir pievienots Lokālplānojuma paskaidrojuma raksta 3. pielikumā.

Analizējot šī pētījuma rezultātus, vispirms tiek izvērtēti grunts piesārņojuma A mērķlieluma¹⁹ pārsniegumi, jo tas liecina par antropogēnu piesārņojumu.

2. tabula. Paraugu ņemšanas vietu skaits, kurās piesārņojums pārsniedz sliktu dabisko kvalitāti gruntī un liecina par antropogēnu piesārņojumu

Avots: 14. pielikums SIA "Firma L4" pētījumā

Parametrs	B robežās ²⁰	Pārsniedz C robežvērtību ²¹
Cu	10	2
Naftas prod.	1	1
Pb	3	-
Zn	2	-

Vara piesārņojuma gadījumā visas desmit paraugu ņemšanas vietas, kurās Cu koncentrācija ir B robežvērtības ietvaros, kā arī viens paraugs kurā pārsniegta C robežvērtība (L4 pētījumā identificējams kā "GG2 (2009)") atrodas vienkopus kvartāla Nr.29 zonā (skat. 13.att. un 15.att.) Ap šo punktu citas grunts paraugu ņemšanas vietas atrodas ar apmēram 35 m intervālu Z-D virzienā un ar 50 m intervālu A-R virzienā (L4 pētījuma pielikums Nr. 16.), kur vara piesārņojums jau vairs netiek konstatēts. Respektīvi, grunts sanācija veicama L4 pētījumā attiecībā uz Cu noteiktajā zonā "teritorija ar stipri piesārnotu grunti". Papildus tam šeit konstatēts arī piesārņojums ar svīnu paraugu ņemšanas vietā GG-2 (97 mg/kg) un 35 m attālumā uz dienvidiem piesārņojums ar naftas produktiem paraugu ņemšanas vietā GG-1 (570 mg/kg). Tādēļ šajā zonā ir ieteicams veikt papildu paraugu ņemšanu dažādos grunts dziļumos un ar vēl mazāku attāluma intervālu, lai precīzāk noteiktu piesārņojuma areālu un profilu sanācijas vajadzībām attiecībā uz Cu, Pb un naftas produktiem.

Stipra piesārņojuma kategorija Cu gadījumā (380 mg/kg) reģistrēta vēl vienā paraugu ņemšanas vietā (L4 pētījumā apzīmēta kā "G2/5" jeb "Urb.5 (2007)") – skat. arī 13.att.). Urb.5 vietā rekomendējamas papildu izpētes, lai precīzāk varētu noteikt sanācijai pakļaujamo teritoriju, jo tuvākās paraugu ņemšanas vietas atrodas 150 m attālumā, kur piesārņojums jau vairs nav konstatēts. Punkts atrodas arī faktiski uz kvartāla Nr. 29 robežas (skat. 9.att.) un iespējams, saistīts ar jau konstatēto vara piesārņojumu kvartāla Nr. 29 rietumu daļā, ko precizētu šāds papildu pētījums. Detalizētāka izpēte šajā vietā rekomendēta arī SIA "Firma L4" pētījuma secinājumos.

Analizētajos gruntsūdens paraugos (skat. L4 pētījumu) vara piesārņojums nav konstatēts. Galvenais izskaidrojums, visticamākais, balstās uz vara jonu ķīmiskajām īpašībām – vara joni ir spēcīgi kompleksveidotāji (piesaistās citām molekulām un savienojumiem) un līdz ar to ir stipri saistīti gruntī (imobilizēti), kas neļauj tos viegli izskalot.

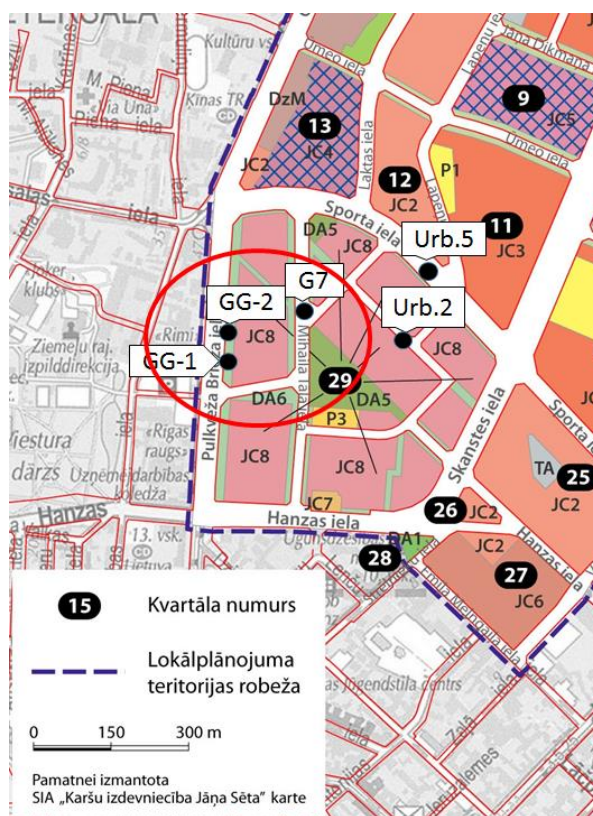
Stiprs piesārņojums ar naftas produktiem gruntī konstatēts grunts paraugu ņemšanas vietā "G7 (2009)" – 6600 mg/kg. Taču jau tikai 35 m attālumā Z-D virzienā ņemtajos paraugos to vērtības ir tikai 72 un <29 mg/kg. Tātad - lokāls piesārņojums. Gruntsūdeņos stiprs piesārņojums ar naftas produktiem konstatēts tuvākajā gruntsūdens urbumā "Urb.2 (2007)", kas ļoti iespējams ir migrācija no grunts piesārņojuma paraugu ņemšanas vietā G7 (2009), jo gruntsūdeņu plūsma vērsta šajā virzienā (skat. L4 pētījumu). Attiecīgi rekomendējams "G7 (2009)" paraugu ņemšanas vietā veikt sanāciju un pirms tās

¹⁹ Mērķlielums (A vērtība) — norāda maksimālo līmeni, kuru pārsniedzot nevar nodrošināt ilgtspējīgu augsnes un grunts kvalitāti;

²⁰ Piesardzības robežlielums (B vērtība) — norāda maksimālo piesārņojuma līmeni, kuru pārsniedzot iespējama negatīva ietekme uz cilvēku veselību vai vidi, kā arī līmeni, kāds jāsasniedz pēc sanācijas, ja sanācijai nav noteiktas stingrākas prasības

²¹ Kritiskais robežlielums (C vērtība) — norāda, ka, to sasniedzot vai pārsniedzot, augsnes un grunts funkcionālās īpašības ir nopietni traucētas vai piesārņojums tieši apdraud cilvēku veselību vai vidi

veikšanas ar papildu paraugiem precizēt lokālā piesārņojuma areālu un profilu, it īpaši precizējot A-R virziena izplatību.

9.attēls Grunts paraugu ņemšanas vietas (apzīm. ●:GG-1, GG-2, Urb.2, G2/5 jeb Urb.5) kvartālā Nr. 29. un zona, kurā konstatēts paaugstināts grunts piesārņojums ar Cu —

Svarīgi būtu noteikt konstatētā stiprā piesārņojuma ar naftas produktiem iemeslu gruntsūdenī urbumā 1/10 (2010), jeb atkārtoti noteikt piesārņojuma pašreizējo līmeni šajā vietā. Tāpat arī paraugu ņemšanas vietā Urb.7 (2007) novērota Cr koncentrācija 135 mg/l, kas atbilst stipri piesārņotam pazemes ūdenim, kā arī citiem metāliem (Pb, Ni, Cu) tika konstatētas paaugstinātas koncentrācijas šajā urbumā. L4 pētījumā norādīts, ka pirms būvdarbu uzsākšanas šajā teritorijā nepieciešams veikt pirmsisanācības izpēti darbus (grunts un gruntsūdens paraugu ņemšanu), lai noteiktu piesārņojuma avotu un izplatību.

Stipra piesārņojuma līmenis pētījumos vēl konstatēts urbumos Nr. 2., 3. un 4. (2007) pēc t.s. KSP parametra, kurš raksturo oksidējamu organisko vielu klātbūtni. Urbumā Nr. 2 tas varētu būt naftas produktu klātbūtnes dēļ, bet Nr. 3 un 4 iemesls nav nosakāms. L4 pētījumā izteikts pieņēmums, ka tas varētu būt humusvielu klātbūtnes dēļ. Šeit būtu rekomendējami atkārtoti mērījumi. Ja tiek konstatēts piesārņojums ar organiskajām vielām, tad jānoskaidro tā iemesls.

2013. gadā veiktajā izpētē 25 grunts paraugu ņemšanas vietas tika izvēlētas tā, lai nosegtu visu izpēti teritoriju. Aptuvenais attālums starp paraugu ņemšanas vietām ir 100...300 m. Rezultāti rāda, ka stipra vienlaidu piesārņojuma nav. Taču, kā parāda 2007.-2010. gada izpēti dati un kā arī secināts L4 pētījumā, teritorijas dienvidu daļā piesārņojums var būt ļoti lokāls un to iespējams konstatēt ar nelielāku attālumu starp paraugu ņemšanas vietām. Tādējādi ieteicams detalizētāku izpēti veikt vismaz LVGMC datubāzē norādītajās potenciāli piesārņotajās vietās. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs”²² tika identificētas septiņas lokālpilnvarotības teritorijā esošas potenciāli piesārņotas un viena piesārņota vieta. 4.tabulā ir apkopotas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas³⁸ un norādītas to koordinātes, kas ir atzīmētas 14.attēlā.

²² LVGMC datu bāzē „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” http://oas.vdc.lv:7779/lva/ppv_read_pub/

Piesārņotajā vietā Skanstes ielā 9 jau 1996. gadā konstatēts piesārņojums ar naftas produktiem un pēdējie monitoringa dati ir norādīti no 2002 gada. Šajā vietā darbojas DUS, tā ir klāta ar cieta segumu un apbūvēta. Sanācija nav veikta un piesārņojums izplatījies ar gruntsūdeņiem tālāk.

Par šajā datubāzē uzskaitīto potenciāli piesārņoto vietu iespējamo piesārņojumu var spriest tikai pēc piesārņojuma pētījumu veikšanas. Ja netiek veikti piesārņojuma pētījumi, laikam ejot pamazām zūd šādu teritoriju uzskaites jēga, jo piesārņojums vai nu jau ir izplatījies tālāk, samazinājusies tā koncentrācija vai arī notiek pašattīrīšanās procesi, kā rezultātā datubāze zaudē aktualitāti.

Balstoties uz informāciju, kas pieejama Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” Lokālpilnošuma teritorijā tika identificēta viena piesārņota un septiņas potenciāli piesārņotas vietas.

Piesārņota vieta:

1. PVAS „Latvijas nafta” (automobiļu degvielas mazumtirdzniecība). Piesārņotās teritorijas platība – 1 800 m², piesārņojuma dziļums – 2-2.5 m. Adrese: Sporta iela 9. Reģ. Nr. 01944/662

Potenciāli piesārņotas vietas:

1. VAS „Latvijas Dzelzceļš” bijušais vagonu depo Rīga. Adrese: Ganību dambis 20. Reģ. Nr.: 01964/3708.
2. SIA „Aktivia” (naftas produktu savākšana, pārvadāšana). Adrese: Ganību dambis 16 G. Reģ. Nr.: 01964/3705.
3. Autotransporta bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts (bij. Drošības komitejas autobāze). Adrese: Skanstes iela 8. Reģ. Nr.: 01944/1725.
4. SIA „HC Betons” (betona ražošana, B kategorijas uzņēmums). Skanstes iela 4. Reģ. Nr.: 01944/4292
5. Stacija „Rīga Preču” (sāls noliktavas). Adrese: Hanzas iela b/n. Reģ. Nr.: 01964/3783
6. Stacija „Rīga Preču” SIA „Evels” (cisternas, tvertņu tīrīšana, mazgāšana). Adrese: Hanzas iela 14 D/2. Reģ. Nr. 01964/3707
7. Bijusi PSRS armijas teritorija – naftas produktu glabātuve stacijā „Rīga – Preču” (pašreiz netiek izmantota). Adrese: Hanzas iela 14 D. Reģ. Nr.: 01964/3706.

Secinājumi:

SIA “Firma L4” pētījuma rezultāti norāda, ka vienlaidu piesārņojuma lokālpilnošuma ziemeļu daļā nav, taču nevar izslēgt, ka piesārņojums var būt ļoti lokāls (konstatējams ar nelielāku attālumu starp paraugu ņemšanas vietām – līdzīgi kā tas veikts teritorijas dienvidu daļā)

Teritorijas dienvidu daļā paraugu ņemšanas vietā GG-2 konstatēts stiprs grunts piesārņojums ar varu un šeit veicama sanācija, kā arī ieteicams veikt papildu paraugu noņemšanu dažādos grunts dziļumos un ar vēl mazāku attāluma intervālu, lai precīzāk noteiktu piesārņojuma areālu un profilu sanācijas vajadzībām attiecībā uz Cu, Pb un naftas produktiem

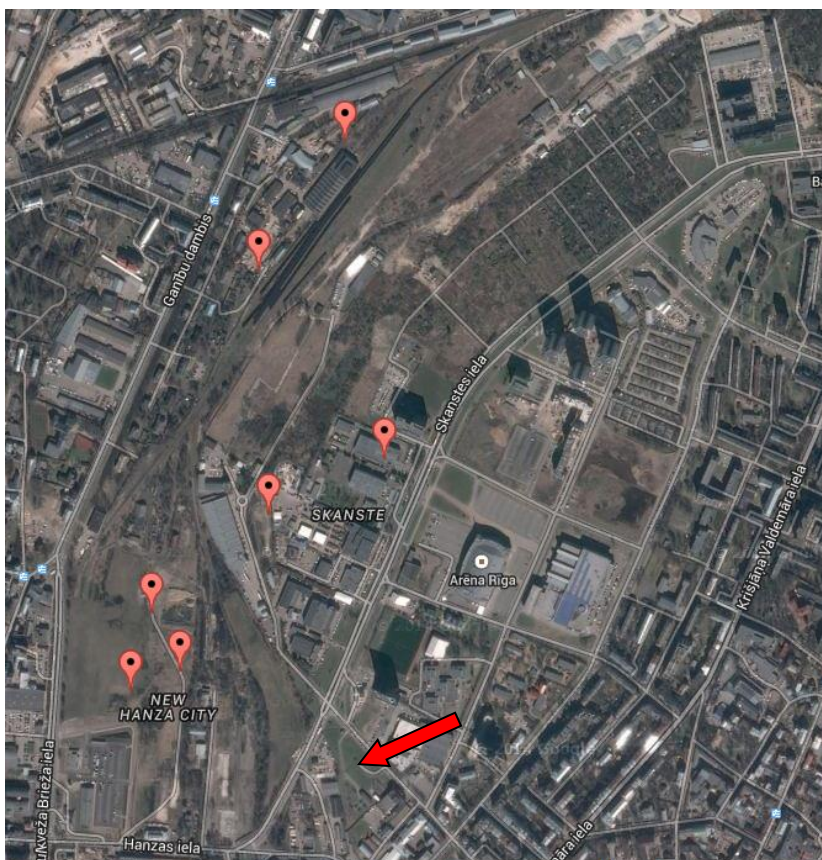
Papildus izpēte rekomendējama paraugu ņemšanas vietā Urb.5 attiecībā uz grunts piesārņojumu ar varu, lai precīzāk varētu noteikt sanācijai pakļaujamo teritoriju.

paraugu ņemšanas vietā “G7 (2009)” konstatēs stiprs grunts piesārņojums ar naftas produktiem - rekomendējams veikt sanāciju un pirms tās veikšanas ar papildu paraugiem precizēt lokālā piesārņojuma areālu un profilu.

Cr koncentrācijas vērtības Urb.7 (2007) atbilst stipri piesārņotam pazemes ūdenim, kā arī citiem metāliem (Pb, Ni, Cu) tika konstatētas paaugstinātas koncentrācijas šajā urbumā. Pirms būvdarbu uzsākšanas šajā teritorijā veikt pirmssanācijas izpētes darbus (grunts un gruntsūdens paraugu ņemšanu), lai noteiktu piesārņojuma avotu un izplatību.

Urbumos Nr. 2., 3. un 4. rekomendējams veikt atkārtotus mērījumus, lai noskaidrotu oksidējamu organisko vielu klātbūtni un iemeslus, ja šādas vielas tiek atkārtoti konstatētas.

Veiktās izpētes rezultāti norāda, ka piesārņojums var būt ļoti lokāls un to iespējams konstatēt ar nelielāku attālumu starp paraugu ņemšanas vietām. Tādējādi pirms būvdarbu uzsākšanas detalizētāku izpēti ieteicams veikt vismaz LVĢMC datubāzē norādītajās potenciāli piesārņotajās vietās.

10. attēls LVĢMC datu bāzē reģistrētās potenciāli piesārņotās vietas (apzīmētas ar marķieriem) saskaņā ar koordinātēm, kuras uzrādītas LVĢMC datu bāzē (skat arī 4. tabulu)²³ un piesārņotā vieta (apzīmēta ar bultiņu) Lokālpilnojumā teritorijā.

6.3.4. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Lokālpilnojumā teritorija ietilpst Daugavas upju baseina apgabālā – virszemes ūdensobjektā (VŪO) Daugava (kods D413 SP) sateces baseinā, kas ir stipri pārveidots ūdensobjekts (hidroloģiskās un/vai morfoloģiskās īpašības cilvēka darbības ietekmē ir būtiski mainījušās un šo izmaiņu dēļ nevar nodrošināt dabiskiem apstākļiem raksturīgu sugu sastāvu)²⁴. Saskaņā ar Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015. gadam sniegto provizorisko novērtējumu D413 SP ekoloģiskais potenciāls bija *vidējs*. Savukārt atbilstoši Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021. gadam sniegtajai informācijai par monitoringa rezultātiem 2006. – 2008. gadā VŪO ekoloģiskais potenciāls bija *slikts*, 2009. – 2014.g. – *vidējs*. Vides kvalitātes mērķis, kurš ir jāsasniedz 2021.gadā, ir *labs ekoloģiskais potenciāls*. Plānā šis VŪO izdalīts kā riska VŪO, jo tam ir risks nesasniegt noteikto vides kvalitātes mērķi. Tā sasniegšanai nepieciešama P_{kop} , N_{kop} , piesārņojuma samazināšana.

Ūdensobjektam raksturīga būtiska punktveida un izkliedētā piesārņojuma slodze un būtiska morfoloģiskā ietekme, tādējādi tas ir kopumā ir novērtēts kā būtiski ietekmēts ūdensobjekts. Punktveida piesārņojuma galvenie avoti ir notekūdeņu izplūdes vietas, emisijas no degvielas uzpildes stacijām,

²³ Koordinātu kalkulators <http://neogeo.lv/ekartes/koord2/>

²⁴ Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015. gadam. 2009. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

naftas bāzēm u. c. industriāliem objektiem, savukārt izklīdētā piesārņojuma avoti ir lietūs un sniega kušanas ūdeņu noteces no apdzīvotām vietām un ceļiem, tā rezultātā radusies nekontrolētā notece no plašākas teritorijas, kā arī vēsturiskais piesārņojums. Ūdensobjekta ekoloģisko stāvokli nosaka gan piesārņojuma slodzes un vēsturiskais piesārņojums Rīgas pilsētas teritorijā, gan lielā mērā ekoloģiskā situācija un slodzes upes augštecē. Lokālpilnvarojuma teritorijai galvenokārt raksturīgs izklīdētais piesārņojums un vēsturiskais piesārņojums.

Vēsturiski Skanstes apkaimes teritorijā atradās Sarkandaugavas upīte, kas pagājušā gadsimta otrajā pusē tika gandrīz pilnīgi aizbērtā. Pašreiz esošajā mazdārziņu teritorijā atrodas Ūdru grāvis (daļa grāvja ir transformēta apbūvē). Apkaimē atrodas arī daži dīķi.

Secinājumi:

Lokālpilnvarojuma teritorija atrodas virszemes ūdensobjektā (VŪO) Daugava (kods D413 SP) tiešajā sateces baseinā.

Lai nepieļautu virszemes ūdeņu kvalitātes pasliktināšanos VŪO Daugava (D413SP), bet iespējams, arī to uzlabotu, lokālpilnvarojumā ir jāizstrādā risinājumi efektīvai, ilgtspējīgai lietūs ūdeņu apsaimniekošanai un meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai, jānodrošina nepieciešamā lietūs ūdeņu attīrīšana.

6.3.5. Riska objekti un teritorijas

Applūšanas un plūdu risks

Projektā „Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana” (SIA „Procesu analīzes un izpētes centrs”, 2010. g.) tika veikta plūdu modelēšana. Rezultāti liecina, ka lokālpilnvarojuma teritorija nav pakļauta pavasara paļu un jūras vēja un uzplūdu ietekmei (pat ar tik zemu varbūtību, kā 0.5 %). Tomēr teritorijas atsevišķas daļas ir pakļautas applūšanas riskam lietūs gāžu ietekmē, kā arī applūšanai sniega kušanas plūdu ietekmē. Šāda applūšana var izraisīt piesārņojuma izplatīšanos no piesārņotiem areāliem. Tomēr, jāatzīmē, ka lokālpilnvarojuma realizācijas rezultātā daļa applūšanai pakļautās teritorijas tiks transformēta, kas var novērst applūšanas risku. Rīgas domes Satiksmes departamenta nosacījumos lokālpilnvarojumam tiek izvirzīta prasība virsmas un drenāžas ūdeņu novadīšanai veikt esošās situācijas izpēti un piedāvāt ar aprēķiniem pamatotus risinājumus, nepieciešamības gadījumā risinot ūdeņu akumulēšanu objekta robežās ²⁵.

Modelēšanas rezultāti rāda, ka būtiska daļa analizējamās teritorijas ir pakļauta applūšanai Rīgas HES un Pļaviņu HES aizsprosta pārrāvuma gadījumā (sliktākais iespējamais variants). Savukārt modelēšanas rezultāti, pieņemot, ka Pļaviņu HES būvju sagraušana neizraisīs Rīgas HES būvju sagraušanu, rāda, ka šajā gadījumā izpētes teritorija netiktu ietekmēta ²⁶.

Bīstamo kravu pārvadājumu par dzelzceļu maršruts

Lokālpilnvarojuma teritorijā atrodas dzelzceļa līnija, pa kuru uz Eksportostu un Kundziņsalu tiek piegādās arī bīstamās kravas.

Paaugstināta riska objekti

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Civilās aizsardzības plānu, lokālpilnvarojuma teritorijā atrodas šādi vietējas nozīmes paaugstinātās bīstamības objekti:

²⁵ Rīgas domes Satiksmes departaments. 26.07.2013. Vēstule Nr.DN-13-659-dv

²⁶ Rīgas rajona teritorijas plānojums 2008.-2020. g. 6. daļa. Civilā aizsardzība. Paaugstināta riska un bīstamie objekti. 10. sējums. 2010. Rīgas rajona padome

- DUS MPVAS "Latvijas nafta", Sporta iela 9;
- DUS SIA „Aparts”, Skanstes ielā 7;
- AGUS SIA "Latvijas propāna gāze", Skanstes iela 6 a;
- DUS SIA „Aparts”, Hanzas iela 16 b.

Savukārt Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” iekļautajā sarakstā ar paaugstinātās bīstamības objektiem, nav minēti objekti, kas atrodas lokālplānojuma teritorijā.

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Lokālplānojuma teritorijā ir viena piesārņota un deviņas potenciāli piesārņotas. Plašāka informācija - 6.1.4. nodaļā.

6.4. Kultūrvēsturiskais mantojums un ainavas

Skanstes apkaimes teritorija atrodas UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas Nr. 852 – „Rīgas vēsturiskais centrs” aizsardzības zonā - daļā Nr. 10 „Pilsētas ganības” un tieši piekļaujas Valsts nozīmes pilsētubūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības Nr.7442) teritorijai.

Atsevišķām ēkām ir konstatēta kultūrvēsturiska nozīmība: ēkas, kurām ir noteikts statuss „kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas”: Hanzas ielā 16a, kadastra Nr.01000182028 (liters 001), Hanzas ielā 16, (kadastra Nr.01000182070 (liters 001)) un ēka Hanzas ielā 7 k-2 kadastra Nr.01000182007 (liters 001)). RVC AZ teritorijas plānojumā vēsturiskā apbūve Ganību dambja frontē noteikta kā kultūrvēsturiski nozīmīga, autentiska pilsētvides teritorija ar atšķirīgiem apbūves noteikumiem.

Kā jau tika minēts, Skanstes apkaimes teritorija robežojas ar Rīgas vēsturisko centru. Līdz ar to gan plānojuma risinājumi, gan konkrētas apbūves attīstības ieceres jāvērtē attiecībā uz to ietekmi uz Rīgas vēsturiskā centra kultūras mantojumu un Vecrīgas siluetu.

Ainava Skanstes teritorijā tiek vērtēta dažādos aspektos - kultūrvēsturiskā, vides, vizuālā, ekonomiskā un sociālā kontekstā. Ainavas struktūru veidojošie elementi ir telpiskās dominantes, kultūrvēsturiski vērtīgi un funkcionāli nozīmīgi objekti.

Skanstes apkaimes teritorijā ir nozīmīgi vēsturiskie pilsētveidojošie elementi:

- vēsturiskā nocietinājuma skanstis (novietojums, iespējamie pazemes artefakti);
- hidrogrāfiskais tīkls (grāvji, zudusī Sarkandaugava un tās attekas);
- dzelzceļa teritorijas un trases – dzelzceļa loka attīstība;
- teritorijas dalījums Pilsētas ganībās un Siena pļavās;
- vēsturiskā strādnieku dzīvojamā apbūve pie Ganību dambja;
- pagājušā gadsimta sākuma mazdārziņu kultūra;
- industriālās apbūves mantojums – vēsturiskās 19. gs. beigu, 20. gs. sākuma ražotņu ēkas (gar Dunties ielu un starp Hanzas, Vesetas un Sporta ielām).
- teritorija kā sporta un atpūtas (kultūras) vieta rīdiniem.

Daļa no minētajiem vēsturiskajiem elementi jau ir zuduši un tos atjaunot nebūtu iespējams.

Pilsētvides kvalitātes nodrošināšanai īpaši nozīmīgas ir Rīgas dabas teritorijas, kas veido pilsētas ainavas un bioloģisko daudzveidību, mikroklimatu, nodrošina ekoloģiskos procesus, kā arī iedzīvotāju atpūtas un izglītošanās iespējas. Šobrīd liela daļa Skanstes apkaimes teritorijas ainavas raksturs ir klasificējama kā nekoptas un neapbūvētas teritorijas. Lokālplānojuma teritorijas biotopa izpētē tika norādīts, ka nezāliene ir viens no plašākajiem biotopiem Skanstes apkaimes teritorijā.

Apkaimes teritorijā nav strukturēta publiskās ārtelpas plānojuma, integrēta, savstarpēji saistīta labiekārtojuma, publiski pieejamas labiekārtotas un dažādām atpūtas aktivitātēm izveidotas teritorijas

(parka). Visā teritorijā atrodama tikai viena labiekārtota publiskā teritorija - skvērs 0,2 ha platībā (Hanzas un Strēlnieku ielu krustojuma apkārtnē).

Secinājumi:

Nekoptās un neapbūvētās teritorijās infrastruktūras attīstīšana ir nepieciešama un pozitīvi vērtējama. Attīstot kopējo Skanstes teritorijas ainavu, jāņem vērā dabas un apstādījumu īpatsvars. Pēc iespējas saglabāt nozīmīgākos vēsturiskos pilsētveidojošos elementus, integrējot tos apkaimes telpiskajā struktūrā vai veidot atsauces uz tiem, kā piemēram Pilsētas ganību saglabāšana.

6.5. Iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb Nulles scenārijs

Nulles scenārijs apraksta iespējamās vides stāvokļa izmaiņas, ja lokālplānojums netiktu īstenots, respektīvi, ja tiktu īstenots spēkā esošais RVC un tā AZ teritorijas plānojums.

Īstenojot pašreizējo RVC un tā AZ teritorijas plānojumu Skanstes apkaimes teritorijai, vides problēmas tiktu risinātas vispārīgāk.

RVC un tā AZ teritorijas plānojuma ilgtermiņa scenārijā tāpat kā Lokālplānojuma risinājumos ietilpst Ziemeļu koridora un Hanzas šķērsojuma izbūve, kas atslogos pilsētas centru no transporta un palielinās transporta intensitāti Lokālplānojuma teritorijā. Šajā kontekstā attīstības (risinājuma) rezultāts gan nulles scenāriju, gan Lokālplānojuma īstenošanas gadījumā ir vienāds.

RVC un tā AZ teritorijas plānojumā Skanstes apkaimē dominē centru un jauktās apbūves teritorijas, attiecīgi – 35% un 45% no kopējās Skanstes apkaimes teritorijas. Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.38 442.punkts nosaka, ka centru apbūves teritorijās nav atļauta ražošanas funkcija, bet 444.punkts to faktiski pieļauj vēsturiski piemērotās vietās (gan vieglo, gan vispārējo). Jauna būvniecība vai rekonstrukcija (vairāk par 30%) ir atļauta, ja ir veikta publiskā apspriešana un ietekmes uz kultūrvēsturisko vidi novērtējums. Ja ražošanas uzņēmumam ir nepieciešama atļauja piesārņojošas darbības veikšanai, tad Noteikumu 464.punkts nosaka:

- ierobežojumus darbībām ar bīstamām vielām un ķīmiskām vielām un maisījumiem;
- darbībai ir jābūt slēgtās telpās;
- teritorija ir inženiertehniski sagatavota;
- NO₂ summārā gada vidējā koncentrācija (kopā ar fonu) attiecīgajā teritorijā ir mazāka par noteikto gada robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai.

Šajos Noteikumos nav noteikti ierobežojumi daļiņām PM₁₀ un PM_{2,5}, kas bieži vien ir būtiskākās piesārņojošās vielas rūpnieciskos procesos.

Savukārt jaukta apbūves teritorija ir teritorija, kur vēsturiski izveidojusies vai plānota apbūve, kas raksturojas ar ļoti plašu iespējamo funkciju spektru no savrupmājas un dvīņu mājas līdz daudzdzīvokļu mājai un vieglās un vispārīgās ražošanas objektam. Līdzīgi kā centra apbūves teritorijā, arī jauktas apbūves teritorijās jauna būvniecība vai rekonstrukcija ir atļauta, ja ir veikta paredzētās būves publiskā apspriešana. Kā arī atļauju piesārņojošas darbības veikšanai var saņemt, ja tiek ievērots Noteikumu 464.punkts. Jaukta apbūve pieļauj vieglās un vispārīgās ražošanas uzņēmumu teritorijās, kas nerobežojas ar dzīvojamās apbūves teritoriju, publiskās apbūves teritoriju, esošu dzīvojamo vai publisko apbūvi, bet gadījumos, kad robežojas, – ja tas paredzēts detālplānojumā. Jauktas apbūves teritorijās izsniegtajā būvatļaujā nosaka prasības aizsargstādījumu izvietojumam vai citus risinājumus, lai pasargātu apkārtējās teritorijas no piesārņojuma, trokšņa vai citiem traucējošiem faktoriem.

Publiskās apbūves teritorija aizņem apmēram 7% no lokālplānojuma teritorijas. Publiskās apbūves teritorijā atļauts būvēt ēkas, kuru izmantošana ir publiskiem, sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem (sabiedriska iestāde, izglītības iestāde, kultūras iestāde, u.c.). Šajās teritorijās nav pieļaujami ražošanas objekti.

Tehniskās apbūves teritorijās plānotā izmantošana ir saistīta ar dzelzceļa un transporta infrastruktūras attīstību, apakšstaciju novietojums, kā arī pieļaujamas degvielas uzpildes stacijas. Kopējā tehniskās apbūves platība ir apmēram 8% no kopējās teritorijas.

Teritoriju izmantošanas noteikumi formāli pieļauj, ka līdz 45% no visas teritorijas varētu notikt rūpnieciska darbība (gan vieglās, gan vispārīgās ražošanas uzņēmumi) un līdz 35% no teritorijas atļauta rūpnieciska darbība, ja ir vēsturiski izveidojusies ražošanas funkcija vai atļautā infrastruktūra. Taču atbilstoši apkāmes attīstības tendencēm, jaunu ražošanas uzņēmumu teorētiskai īpatsvars ir sagaidāms daudz zemāks (līdz 10%). Pie tam Lokālpilnojuma .

Vieglās ražošanas uzņēmuma definīcijas vienīgais noteiktais ierobežojums ir, - darbības procesā nedrīkst izmantot videi, cilvēka veselībai bīstamas vielas un maisījumus. Savukārt MK noteikumi Nr. 240 nosaka, ka vieglās ražošanas d kā vispārējās, tā vieglās ražošanas uzņēmumu izveidi un pietiekami telpiski neatdalot vai nenorobežojot tos no dzīvojamās apbūves vai izglītības iestādēm, lielākajā daļā teritorijas var tikt negatīvi ietekmēts sabiedrības veselības stāvoklis.

Pašreizējais plānojums pieļauj arī individuālo apkures risinājumu izmantošanu. Sagaidāma negatīva kumulatīvā ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni no:

- transporta plūsmu pieauguma (plānotā transporta infrastruktūra (Hanzas šķērsojums un Ziemeļu maģistrāle), dzīvojamās apbūves attīstība);
- iespējamiem jauniem ražošanas objektiem;
- individuāliem apkures risinājumiem dzīvojamās un publiskās apbūves rezultātā (Individuālā apkure Skanstē sastāda nelielu daļu. Situācija varētu mainīties, ja NO₂ zonējuma kartes tiek mainītas).

Kvartālā nr.29 (sk.12.attēlu) (starp Sporta ielu, Skanstes ielu, Hanzas ielu un Pulkveža Brieža ielu) ir apstiprināts detālpilnojums un šajā zonā funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi netiek mainīti. Respektīvi, no SIVN metodiskā viedokļa šajā zonā nenotiek nekādas plānošanas dokumenta izmaiņas un attiecīgi nevar tieši vērtēt iespējamās ietekmes. Taču, protams, arī šī teritorija ir iekļauta vērtēšanas kontekstā.

Starppilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta

Spēkā esošajā teritorijas plānojumā ir iekļauta vietējās nozīmes autoosta un starppilsētu dzelzceļa stacija. Balstoties uz teritorijas zonējumu, abās pusēs plānotajām dzelzceļa sliedēm ir jau esoša un arī turpmāk ir iespējama dzīvojamā apbūve. Tuvējie iedzīvotāji var izjust diskomfortu dzelzceļa sliežu tuvumā. Autoosta palielinātu satiksmes intensitāti Sporta ielas, Laktas ielas un Ganību dambja apkārtnē, kas ietekmētu gan jau esošās dzīvojamās mājas, gan plānotās dzīvojamās mājas detālpilnojumā teritorijai starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām, kā arī radītu vides kvalitātes pasliktināšanos lokālā līmenī.

Lietusūdeņu apsaimniekošana

Skanstes lokālpilnojuma teritorijā pašreizējā lietusūdeņu kolektora jauda ir nepietiekama. Līdz ar to teritorijas zemākās vietas ir pakļautas lietusgāžu un sniega kušanas 20% plūdiem. Attīstot un apbūvējot Skanstes apkāmes teritoriju un neizstrādājot jaunus lietusūdeņu apsaimniekošanas plānus, var rasties nopietni teritorijas applūšanas draudi.²⁷ Pašreiz spēkā esošajā plānojumā nav iekļauti Skanstes apkāmes lietusūdeņu novadīšanas risinājumi.

Dabas un apstādījumu teritorijas

Apstādījumu teritorijas vai zonas galvenokārt ir koncentrētas lokālpilnojuma vidus daļā gar ielu sarkanajām līnijām, kā arī ielplānoti divi nelieli parki - Olimpiskais parks (2,7 ha) starp Grostonas, Ēveles un Vesetas ielu un parks Pulkveža Brieža, Hanzas un Skanstes ielu kvartāla (1,5 ha). Teritorijas ziemeļu daļā nav plānotas konkrētas teritorijas ne parkiem, ne arī ielu apstādījumu joslām: Laktas ielas, Jāņa Krūmiņa ielas, Zirņu ielas, Ierēdņu ielas, Dantes ielas iedzīvotājiem parku sasniedzamība būtu ilgāka par 5 minūtēm (tālāk par 400 m). Pieaugot satiksmes intensitātei (tostarp attīstot Ziemeļu koridoru un

²⁷ Vides pārraudzības birojs, Lēmums Nr.37 Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu.

Hanzas šķērsojumu) un iedzīvotāju skaitam, zaļo zonu īpatsvaram ir svarīga nozīme gan gaisa kvalitātes līdzsvarošanai, gan trokšņu absorbēšanai. Parkiem ir svarīga loma arī rekreācijā, kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanā. Pašlaik teritorijā sastopamas cilvēka darbības pārveidotās zaļo zonu īpatsvars Skanstes teritorijas plānojumā ir salīdzinoši neliels un ieplānojot lielāku apstādījumu teritoriju, tiktu vairāk veicināta vides kvalitātes saglabāšana un līdzsvarošana.

Kultūras mantojums

Skanstes apkaimes teritorija ir īpaša ar nozīmīgiem vēsturiskiem pilsētveidojošiem elementiem. Kā piemēram, vēsturiskā nocietinājuma skanstis, hidrogrāfiskais tīkls - grāvji, zudusī Sarkandaugava un tās attekas, teritorijas dalījums Pilsētas ganībās un Siena pļavās, vēsturiskā strādnieku dzīvojamā apbūve pie Ganību dambja. Tomēr lielākā daļa no materiālā kultūras mantojuma ir zudusi. Pašreiz spēkā esošais plānojums neparedz kultūrvēsturiskā mantojuma iezīmju akcentēšanu un saglabāšanu. RVC un tā AZ teritorijas plānojumā vairākās apkaimes vietās noteiktais maksimālais apbūves augstums var negatīvi ietekmēt RVC un Vecrīgas siluetu.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas

Lokālpilnošanas apbūves plānojuma un telpiskā struktūras izstrādes mērķis ir : “Integrēt apkaimi RVC pilsētībūvnieciskajā struktūrā” un uzdevumi:

- attīstīt pilsētas centrā nepieciešamās, arī pašlaik trūkstošās funkcijas;
- attīstīt pilsētas un nacionālās nozīmes enkurobjektus;
- veidot kompaktai pilsētai atbilstošu pilsētas centru;
- veidot ar RVC struktūru harmonisku arhitektonisko kompozīciju;
- izveidot pievilcīgu, daudzveidīgu un pieejamu dzīvojamo vidi;
- radīt priekšnoteikumus daudzveidīgai uzņēmējdarbībai;
- nodrošināt optimālu publiskās infrastruktūras izbūvi.

3. tabula. Apbūves plānojuma un telpiskās struktūras kritēriji

Kritērijs	Skaidrojums, risinājumi
Atbalsts pilsētas un nacionālās nozīmes enkurobjektu attīstībai.	Pašreizējā kodola – Arēna Rīga, Olimpiskais sporta centrs – tālāka attīstība un funkciju dažādošana. Akcentētas vieta dzelzceļa stacijas (multimodālā transportmijas punkta) izvietojumam.
Degradēto teritoriju revitalizācijas veicināšana.	Risinājumi (g.k. funkcionālais zonējums un apbūves prasības) veicina degradēto teritoriju revitalizāciju: nodrošina secīgu un plānveidīgu teritorijas attīstību (apgūšanu); atbalsta sabiedrības interesēm atbilstošu pagaidu izmantošanu teritorijās, kas tiks apbūvētas ilgtermiņā.
Publiskās ārtelpas sistēmas elementu savstarpējā saistība.	Publiskās ārtelpas, tostarp, ielu vides, apstādījumu, gājēju ceļu struktūras, plānojuma risinājumi, kas nodrošina integrētas sistēmas izveidi, atbalsta ekoloģiskā tīklojuma attīstību apkaimes un pilsētas mērogā.
Dzīves vides kvalitātes, mikroklimata uzlabošana.	Risinājumi un prasības veicina mikroklimata, dzīves vides kvalitātes uzlabošanu: samazina transporta negatīvo ietekmi – troksni un gaisa piesārņojumu, satiksmes intensitāti; veicina sabiedriskā transporta izmantošanu un attīstību veicina hidroloģiskā režīma uzlabošanu teritorijā; atbilst ilgtspējīgas lietusūdeņu novadīšanas principiem, nodrošina šādu risinājumu ieviešanu; nodrošina Rīgas centra aerāciju; nodrošina ēku optimālu izsaulojumu; nodrošina kvalitatīvu rekreācijas vides veidošanu vietējiem un pilsētas iedzīvotājiem – labiekārtojumu, sporta aktivitātes un brīvdabas atpūtu, veicina veselīgu dzīvesveidu; nodrošina ērtu un saprotamu orientēšanos telpā; nodrošina vides pieejamību;

Kritērijs	Skaidrojums, risinājumi
	veicina daudzfunkcionālo teritorijas attīstību un pakalpojumu pieejamību.
Rīgas vēsturiskā centra kultūras mantojuma, pilsēt būvnieciskās kompozīcijas un Vecrīgas silueta respekts.	Risinājumi harmonē ar Rīgas vēsturiskā centra pilsēt būvniecisko kompozīciju un Vecrīgas siluetu: Pilsēt būvniecisko akcentu izkārtojumā prioritāte ir atsevišķiem izciliem objektiem, apbūves kompozīcijai, kas neveido lielas masīvas grupas, agresīvu fonu vēsturiskajam siluetam. Apbūves augstums vispārīgā gadījumā ir noteikts tā, lai būves neizceltos virs vēsturiskās apbūves. Pilsēt būvniecisko akcentu pamatošanai noteiktas īpašas prasības. Pilsēt būvnieciskie akcenti pieļaujami mezglos, kur tie kalpo kā orientieri vidē, akcentē ielu perspektīvu noslēgumus, uzsver vietējos funkcionālos centrus, iekļaujas vēsturiskajā (esošajā) vidē.
Apkārtējo teritoriju pilsēt būvnieciskās struktūras un apbūves konteksta respekts.	Risinājumi mērogā un raksturā saskan ar apkārtnes (apkaimes robežteritoriju) pilsēt būvniecisko struktūru.
Lokālā kultūras mantojuma integrācija.	Risinājumi maksimāli eksponē lokālo kultūras mantojumu un attīsta vietējo identitāti, arī mūsdienās veidoto apkaimes tēlu: Vēsturisko nocietinājumu vietu; Sarkandaugavas motīvu; Autentisko, kultūrvēsturiski nozīmīgo apbūvi; Sporta un aktīvās atpūtas vietas tēlu; Teritorijas vēsturisko funkciju (pilsētas ganības, siena pļavas); Mazdārziņu kultūru; Dzelzceļa vēsturisko trasējumu, virzienus.
Atbilstība plānošanas pēctecības principam.	Risinājumi iekļauj kopējā funkcionālajā un kompozicionālajā struktūrā esošo apbūvi un uzsāktās būvniecības aktivitātes (vismaz saskaņots skiču projekts). Risinājumos maksimāli / iespēju robežās iekļauj esošo izmantošanu, iespējami samazina neatbilstošas izmantošanas (statusa) veidošanos, ievieš pārejas noteikumus, pagaidu izmantošanas nosacījumus.
Funkcionālā zonējuma un / jeb funkciju izkārtojuma kritēriji:	
Funkcionālā zonējuma un atļautās izmantošanas elastīgi nosacījumi / risinājumi.	Risinājumi, kas sniedz teritorijas attīstītības variantu iespējas, iespēju pielāgoties mainīgajai ekonomiskajai videi.
Pietiekamas un kvalitatīvas publiskās infrastruktūras attīstības nodrošināšana/ iespējas.	Risinājumi nodrošina pietiekamu publiskās apbūves teritoriju un apstādījumu zonu daudzumu un pārklājumu.
Vietas raksturīpašību un objektīvu ierobežojumu respekts.	Risinājumos respektē vides (apkaimes daļu, konkrētās vietas) īpatnības (dzelzceļa un tranzīta ielas tuvums un raksturs, inženierģeoloģiskie apstākļi, u.tml.).

Kritērijs	Skaidrojums, risinājumi
Īpašumu struktūras respekts	Risinājumi balstās uz īpašuma struktūras analīzi (publiskās funkcijas maksimāli tiek noteiktas valsts un pašvaldībās zemēs, minimāli apgrūtina privāto īpašumu).
Funkciju konfliktu mazināšanas iespējas	Risinājumi mazina (esošo) funkciju konfliktu (plaši apmeklēti pasākumi ar ciklisku autotransporta pieplūdumu konfliktē ar blakusesošo dzīvojamo funkciju, u.tml.).

Lokālpilnvarojuma risinājumā apbūves plānojuma un telpiskās struktūras koncepcija balstās teritorijas apkārtnes kontekstā. Pilsētas un tās daļu galvenie telpiskā veidola elementi ir apbūves struktūra un ārtelpu sistēma - ielu tīkls un neapbūvētās zaļās teritorijas. Apbūves plānojuma un telpiskās struktūras pamatu veidos Skanstes ielas un apkaimes iekšējais transporta loks. Transporta loka ārpusē ir paredzēta Rīgas vēsturiskajam centram radniecīgas perimetrāla rakstura apbūves attīstības teritorijas ar atvērumiem uz iekškvartālu telpu. Transporta loka iekšpusē plānota salīdzinoši retināta apbūve ar lielāku stāvu skaitu un paaugstinātu apstādījumu īpatsvaru.

Funkcionālā zonējuma risinājumi

Funkcionālā zonējuma izstrādē izvērtētas RVC AZ teritorijas plānojumā noteiktās plānotās (atļautās) izmantošanas un to atbilstība Skanstes apkaimes attīstības mērķiem un uzdevumiem. Zonējuma izstrādāts, atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" prasībām (klasifikācijai). Lielākajā teritorijas daļā noteiktas vairāku kategoriju Jauktas centru apbūves teritorijas ar plašu izmantošanas veidu spektru, kas nodrošina elastīgus attīstības nosacījumus. Šo teritoriju galvenās atšķirības ir plānotais apbūves raksturs un maksimālais atļautais apbūves augstums, arī apbūves izkārtojuma principi (būvlaides). Teritorijas ar konkretizētu izmantošanu ir noteiktas vietās, kur plānoti pilsētas un apkaimes nozīmes objekti:

- "kodola" teritorija, kas paredzēta multifunkcionālu centru attīstībai ap Arēnu Rīga;
- Iespējamās dzelzceļa stacijas (transportmijas mezgla) vietaa;
- Teritorijas sociālās infrastruktūras būvēm (Publiskās apbūves teritorijas);
- Publiskās telpas un apstādījumu struktūras galvenie elementi – parki, skvēri un apstādījumu joslas gar ielām, arī orientējoši noteiktie gājēju ceļi koridori – publiskās ārtelpas joslas, kas humanizē lielkvartālu dimensijas un nodrošina to publisku pieejamību .

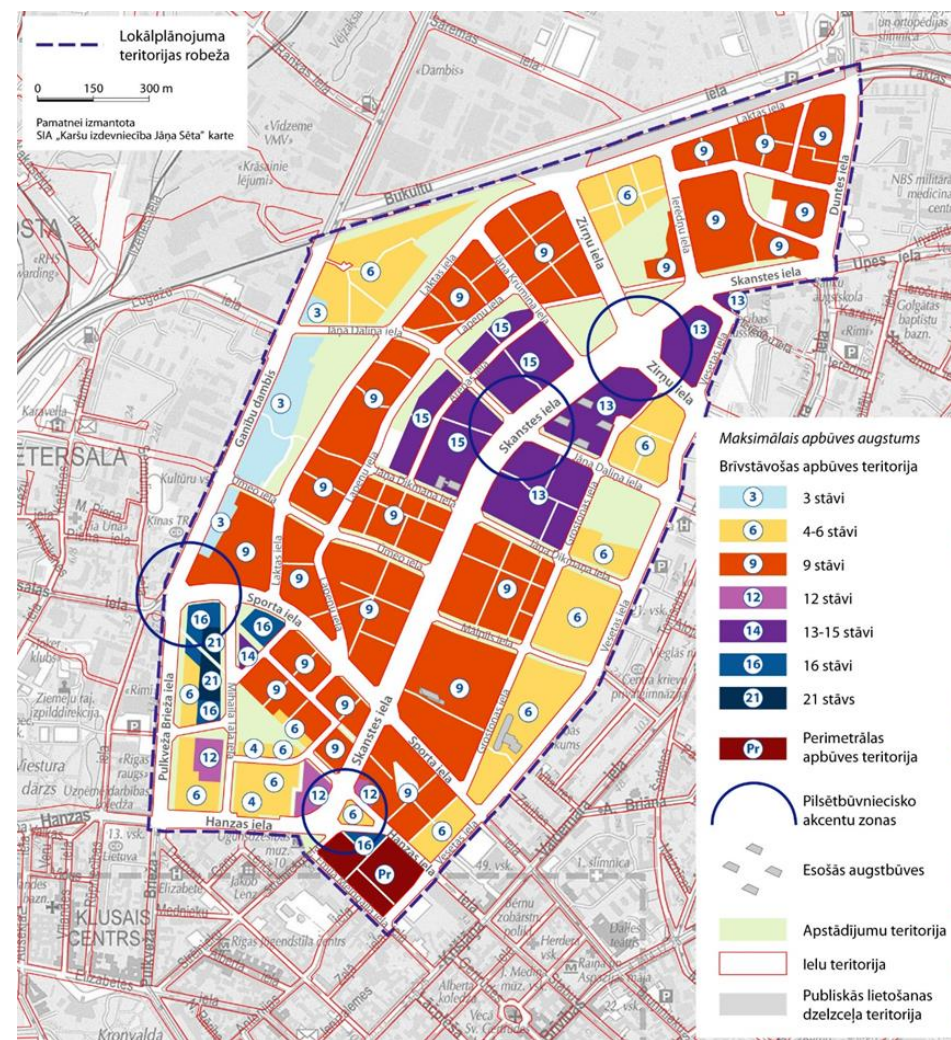
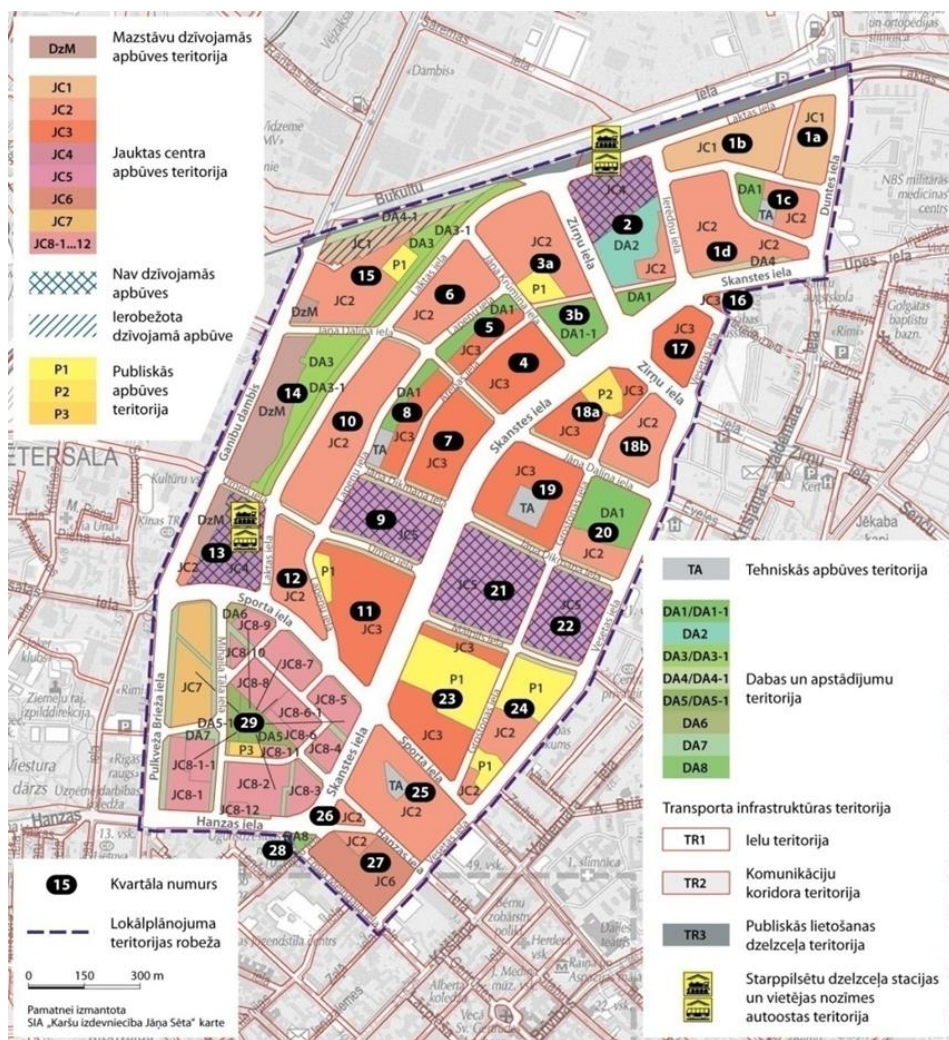
4. tabula. Funkcionālās zonas Skanstes apkaimes lokālpilnvarojumā

Funkcionālā zona Skanstes apkaimes lokālpilnvarojumā	Atļautās izmantošanas būtība
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija DzM1	Dzīvojamā apbūve. Apbūves parametru ierobežojumi, atbilstoši RVC AZ teritorijas plānojumam; papildizmantošanas (publiskā apbūve) – atbilstoši apbūves iedibinātajam raksturam.
.Jauktas centra apbūves teritorija JC32	Joslas gar dzelzceļu – publiskā apbūve, ražošana, noliktavas. Ierobežotas dzīvojamā apbūve.
Jauktas centra apbūves teritorija JC33	Jauktas izmantošanas teritorijas perifērijā, jeb gredzenā. Dzīvojamā apbūve kā viena no galvenajām izmantošanām. Minimāli ierobežotas publiskās apbūves teritorijās (VAN klasifikācijā) noteiktās funkcijas. Iespējamās atšķirības – varbūt uzsvērts perimetrālās apbūves raksturs; no JC34; JC35 atšķirīgas būvlaides, pagalmu veidošanas principi.

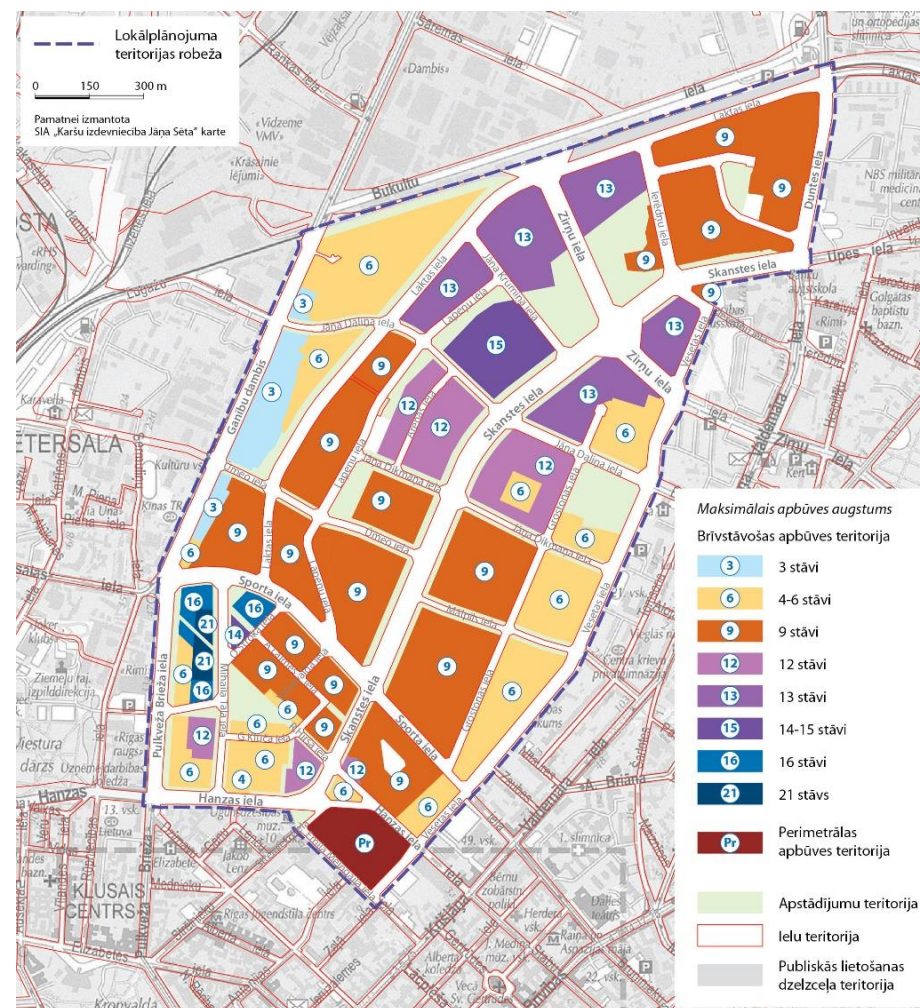
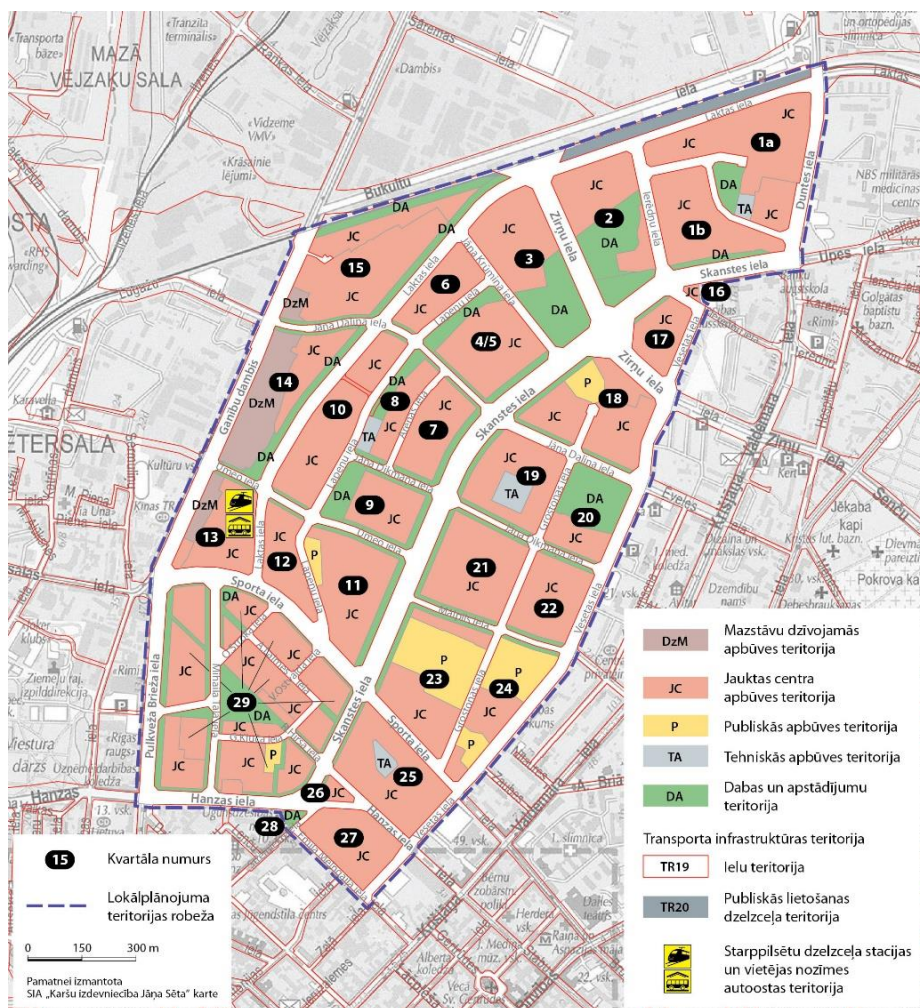
Funkcionālā zona Skanstes apkaimes lokālplānojumā	Atļautās izmantošanas būtība
Jauktas centra apbūves teritorija JC34; JC35	Jauktas izmantošanas teritorijas ap Skanstes ielu. Dzīvojamā apbūve kā viena no galvenajām izmantošanām. Minimāli ierobežotas publiskās apbūves teritorijās (VAN klasifikācijā) noteiktās funkcijas. Iespējamās atšķirības – uzsvērts brīvstāvošas apbūves raksturs; no JC33 atšķirīgas būvlaides, pagalmu veidošanas principi – publiskā pieejamība.
Jauktas centra apbūves teritorija JC36	Stacija – publiskā apbūve; transporta infrastruktūras būves; masīvāki apjomi – atšķirīgi apbūves parametri.
Jauktas centra apbūves teritorija JC37	Kodols – multifunkcionālais, centrs. Publiskā apbūve, nav dzīvojamās apbūves; sporta un izklaides funkcijas; masīvāki apjomi.
Jauktas centra apbūves teritorija JC38	JC38 jauktas apbūves teritorijas (Skonto kvartālā. Dzīvojamā apbūve kā viena no galvenajām izmantošanām. Minimāli ierobežotas publiskās apbūves teritorijās (VAN klasifikācijā) noteiktās funkcijas. Perimetrāla apbūve kā obligāta prasība.
Jauktas centra apbūves teritorija JC39	Jauktas apbūves teritorija NHC kvartālā. Paliek spēkā detālplānojumā noteiktās prasības (publiskā apbūve).
Jauktas centra apbūves teritorija JC39; JC40; JC41; JC42; JC43	Centru apbūves teritorija (dzīvojamā apbūve, publiskā apbūve). NHC kvartālā. Paliek spēkā detālplānojumā noteiktās prasības.
Publiskās apbūves teritorija P9	Esošās un plānotās izglītības iestādes.
Publiskās apbūves teritorija P10	Publiskās apbūves teritorija ar plašākiem nosacījumiem – arī reliģiskie objekti.
Dabas un apstādījumu teritorija DA15; DA16	Esošie un plānotie parki bez īpašiem papildus nosacījumiem / apstākļiem (atsauce arī uz bijušo mazdārziņu – parku raksturu).
Dabas un apstādījumu teritorija DA17	Parki ar dīķiem.
Dabas un apstādījumu teritorija DA22	Apstādījumu josla gar Laktas ielu. Pagaidu izmantošana – dzelzceļa vagonu parks; iespējas arī izbūvēt sliežu ceļu uz otru staciju (strupceļa staciju).
Dabas un apstādījumu teritorija DA23; DA25	Apstādījumu joslas starp sarkano līniju un būvlaidi – Skanstes ielas fronte un mazais loks un šķērsvirzieni.
Dabas un apstādījumu teritorija DA18; DA19	Parks (Pilsētas dārzs) NHC kvartālā – īpaši noteikumi saskaņā ar detālplānojumu.
Dabas un apstādījumu teritorija DA21; DA24	Skvērs un ielu apstādījumu joslas star sarkano līniju un būvlaidi NHC kvartālā - noteikumi saskaņā ar detālplānojumu.
Dabas un apstādījumu teritorija DA20	Esošais Hanzas un Strēlnieku ielas skvērs.
Tehniskās apbūves teritorija TA3	Transformatoru apakšstacijas, sūkņu stacija un autonomietne “Merks” kvartālā.
Transporta infrastruktūras teritorija TR19	Ielas.
Transporta infrastruktūras teritorija TR20	Dzelzceļa teritorija.

Alternatīvas

Vides pārskatā Lokālplānojuma 1. redakcija vērtēta kā 1. alternatīva, pilnveidotā redakcija – 2. alternatīva. To funkcionālais zonējums un apbūves veidošanas galvenie pamatnosacījumi attēloti 11. un 12. attēlā.

11. attēls. Skanstes apkaimes funkcionālais zonējums un apbūves veidošanas pamatnosacījumi 1. alternatīva

12. attēls. Skanstes apkaimes funkcionālais zonējums un apbūves veidošanas pamatnosacījumi 2. alternatīva

7.2. Lokālplānojuma ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Šajā nodaļā sniegts Lokālplānojuma risinājumu īstenošanas būtiskās ietekmes vērtējums identificētajos ietekmes aspektos (4. nodaļa), izvērtējot TIAN noteikto funkcionālo zonu plānoto (atļauto) izmantošanu, tās ieviešanas sagaidāmo ietekmi, salīdzinot ar esošo teritorijas izmantošanu. Konkrētu ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums norādot pozitīvās, negatīvās, neitrālās, tiešās, netiešās, ilgtermiņa un īstermiņa ietekmes, kā arī sagaidāmās ietekmju mijiedarbības.

Ar tiešajām ietekmēm šajā novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar netiešajām – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar pozitīvajām - ietekmes, kas vērstas uz dabas teritoriju un ainavas saglabāšanu un aizsardzību, vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu vai vairošanu, ar negatīvajām – ietekmes, kuras var izraisīt dabas teritoriju un ainavas saglabāšanas un aizsardzības, vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu stāvokļa pasliktināšanu un noplicināšanu, ar neitrālajām – nebūtiskas izmaiņas dabas teritoriju platībās vai kvalitātē, ainavas struktūrās, vides kvalitātes radītājos, slodzē uz apkārtējo vidi un dabas resursu stāvokļa raksturlielumos, īslaicīgās ietekmes – ietekmes, kuras izpaužas darbības (būvdarbi, labiekārtojuma ierīkošana, uzstādīšana un citas) norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, ilgtermiņa – ietekmes, kuras izpaudīsies teritorijas plānojuma ieviešanas laikā un saglabāsies līdz turpmākajiem plānošanas periodiem.

Lokālplānojuma ietekmes novērtējums veikts identificētajiem būtiskās ietekmes aspektiem:

- vides kvalitātes saglabāšana un uzlabošana;
- apstādījumu izveide un dabas teritoriju kvalitātes uzlabošana;
- sociāli ekonomiskā ietekme;
- citi ietekmes aspekti (kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, ainavas, degradēto teritoriju revitalizācija un citi).

Šie aspekti analizēti izvērtējot lokālplānojuma risinājumus, īpaši teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un to grafisko daļu.

7.2.1. Vispārīgā ietekme

Lokālplānojuma izstrāde un ieviešana ir tieši saistīta ar Rīgas pilsētas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam noteiktās telpiskās struktūras un tās vadlīniju ieviešanu. Skanste Rīgas ĪAS ir izdalīta kā prioritārā attīstības teritorija pilsētas paplašinātā kodola ietvaros. Stratēģijā plānots, ka Skanste izveidosies kā Rīgas centrālais biznesa rajons. Šeit izvietosies nozīmīgas finanšu un citu pakalpojuma sektora uzņēmumu centrālās filiāles, t.sk. starptautiski atzītu banku un korporāciju pārstāvniecības. Ilgtermiņā plānots, ka Skanste piedāvās vairāk nekā 40 000 darba vietas Rīgas un tās aglomerācijas iedzīvotājiem. Skanstes teritorijas pievienotā vērtība pilsētas mērogā saistāma ar iespēju pilsētas centra tiešā tuvumā veidot jaunu, plašu un kvalitatīvu apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūru, kas nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi un darījumu funkcijas attīstību. Stratēģijā arī noteikts, ka : *“ir jāizstrādā apkaimes lokālplānojums, nosakot attīstības koncepcijai atbilstošas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei. Pašvaldības tiešie uzdevumi teritorijas attīstībā ir inženiertehniskās infrastruktūras izbūve (vai sadarbība ar attīstītājiem šajā jomā), iekšējā transporta tīkla un ārējo savienojumu izbūve, sabiedriskā transporta sistēmas, t.sk. tramvaja līnijas, attīstība un zemes īpašumu konsolidācija. Izstrādājot Skanstes apkaimes tālākās attīstības risinājumus, īpaša nozīme jāpievērš zaļo struktūru un publiskās ārtelpas teritorijas noteikšanai. Ņemot vērā*

teritorijas inženierģeoloģiskos apstākļus, Skanstē izstrādājami arī kompleksi ilgspējīgas lietusūdens novadīšanas sistēmas risinājumi. Pašvaldības ieguldījumi ir nepieciešami arī sociālās infrastruktūras attīstībā.”

Lai nodrošinātu Stratēģijā noteikto uzdevumu izpildi Skanstes apkaime telpiski tiek plānota kā ar citām pilsētas daļām labi savienota apkaime ar reģionālas un nacionālas nozīmes sporta, izklaides, konferenču, kultūras pasākumu centru ko papildina sabalansēta dzīvojamā un darījumu apbūve ar augstas klases birojiem, darbavietām un mājokļiem kvalitatīvā, daudzveidīgā un līdzsvarotā vidē, ko veido tradicionāli plaša zaļumu un labiekārtotu publisko ārtelpu sistēma - pilsētas nozīmes zaļais koridors.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Rīgas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos – Stratēģijā – noteikto ilgtermiņa attīstības mērķu ieviešanu attiecībā uz Skanstes apkaimi kopumā, gan Rīgas pilsētas telpiskās attīstības perspektīvā noteiktajām tematiskajām daļām, t.sk. arī prioritāri attīstāmās teritorijas, transporta infrastruktūra, inženierinfrastruktūra, dabas teritoriju telpiskā struktūra un citās.

Lokālpilnvarojums tiek izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk VAN), kas nosaka vienotas, unificētas prasības teritorijas plānojumu izstrādei, tostarp, funkcionālā zonējuma izstrādei Latvijā. Lokālpilnvarojums tā izstrādes procesā tiek arī iekļauts Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS). Plānošanas dokumentu (lokālpilnvarojumu, detālpilnvarojumu) izstrādes procesā Rīgā to iekļaušana TAPIS sistēmā ir jau uzsākta, ar šo Lokālpilnvarojuma – tiek turpināta iekļaušanās TAPIS sistēmā.

Vērtējums: Lokālpilnvarojuma izstrādei ir pozitīva, tieša, ilgtermiņa un teritorijas attīstības plānošanu, jo tā turpina Rīgas pašvaldības plānošanas sistēmas iekļaušanu valstī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā gan attiecībā uz teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumu izstrādi, gan sabiedrības un atbildīgo valsts institūciju informēšanu TAPIS sistēmā.

7.2.2. Vides kvalitātes saglabāšana un uzlabošana

Lokālpilnvarojumā ir izstrādāts pilnvērtīgs inženiertehniskās apgādes (elektroapgāde, ielu apgaismojums, siltumapgāde, ūdensapgāde, sadzīves kanalizācija, gāzes apgāde, elektronisko sakaru tīkli, lietusūdeņu apsaimniekošana un meliorācija) nodrošinājums, kas veicina teritorijas līdzsvarotu attīstību un būtiski samazina negatīvu ietekmi uz vidi. Paredzot lokālpilnvarojumā pilnvērtīgu inženiertehnisko apgādi, tam ir pozitīva ietekme uz teritorijas infrastruktūras attīstību un sabiedrības veselību ilgtermiņā. Pozitīvi no Lokālpilnvarojuma ieviešanas un ietekmes uz vidi viedokļa ir vērtējama TIAN 173. punkts, kas nosaka “Pazemes inženierkomunikācijas ielās izbūvē pirms vai līdztekus jauno ielu izbūvei vai esošo ielu rekonstrukcijai. Ēku būvniecību atļauts uzsākt pēc objekta vai apbūves kvartāla apgādei nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūves vai līdztekus to būvniecībai.”. Tādējādi, pirms ēku būvniecības tiek atrisināts jautājums par apbūvei nepieciešamo inženiertehnisko nodrošinājumu un savlaicīgi risinātas teritorijas vides problēmas

Nepieciešamo jaudu un patēriņu aprēķini inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam Skanstes apkaimē ir aplēsti trim attīstības scenārijiem – kārtām. Kārtas saskaņotas ar plānoto ielu tīkla izbūves secību un prognozēto apbūves attīstību. Lokālpilnvarojuma risinājumos izvērtētas arī alternatīvās enerģijas izmantošanas risinājumi - lokālu vēja-saules (enerģijas) ielu apgaismojuma sistēmas elektroapgādi apgaismojuma balstos. Šāds risinājums būtu īpaši piemērots parkos un atsevišķās zaļajās zonās, kur apgaismojuma kabeļu guldīšana nav lietderīga.

Detalizētāks izklāsts par teritorijas inženiertehniskās infrastruktūras plānojumu sniegts Paskaidrojuma raksta 3.8. nodaļā.

Siltumapgādē iespējami pieslēgumi pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēmai, kā arī individuāli risinājumi, uzstādot stacionāras iekārtas. Veidojot pieslēgumus pilsētas sistēmai tiks mazināts gaisa piesārņojums ar NO₂ un daļiņām (PM₁₀ un PM_{2,5}), kas veidotos uzstādot stacionārās apkures iekārtas. Saskaņā ar Rīgas domes 2015.gada 22.septembra saistošo noteikumu Nr.167 "Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli" nosacījumiem stacionāro iekārtu uzstādīšana nav atļauta nelielā teritorijā dienvidu malā – I zonā (NO₂ gada vidējā koncentrācija ir lielāka par 40 µg/m³, novietojumu skatīt 2. attēlā). Savukārt II gaisa piesārņojuma zonā, kas praktiski ir visa lokālpilnvarotāja teritorija, saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.167 (2015.g.) ir pieļaujama atsevišķu siltumavotu un apkures iekārtu uzstādīšana ar kurināmā sadedzināšanu, izmantojot gāzi, biomasu (malka, malkas atlikumi, kokskaidu granulas/briketes), šķidro kurināmo, vai siltumapgāde bez kurināmā sadedzināšanas un projektējot ēkas, izvērtējama iespēja tajās izmantot augstas efektivitātes sistēmas – decentralizētas energoapgādes sistēmas, kurās izmantotu atjaunojamus energoresursus. No ietekmes uz vidi viedokļa rekomendējama ir siltumapgādes pieslēgumu veidošana pilsētas centralizētajiem tīkliem. Centralizētas siltumapgādes gadījumā Skanstes apkaimē, kur gaisa piesārņojuma līmenis ir pietiekami augsts, netiktu radīti papildus izmeši atmosfēras gaisā apkaimes teritorijā. Ņemot vērā to, ka apkaimē robežojas ar pilsētas centrālo daļu, kur regulāri tiek konstatēti gaisa piesārņojuma robežlielumu pārsniegumi (I gaisa piesārņojuma ar NO₂ un PM₁₀ teritoriālā zona) papildus piesārņojuma veidošanās novēršana teritorijā ir svarīga arī apkaimē blakus esošās centrālās pilsētas daļas (īpaši K. Valdemāra iela, Hanzas iela, Pulkveža Brieža iela, Elizabetes iela) gaisa kvalitātes uzlabošanā vai nepasliktināšanā nākotnē. Gadījumā, ja teritorijā tiek ierīkotas lokālās apkures sistēmas, ir jāizvērtē plānotajām jaudām atbilstošu apkures sistēmu izveide, kur sadedzināšanas procesā ir maksimāli samazināti izmeši atmosfēras gaisā, it īpaši slāpekļa oksīdi NO_x, t.sk. slāpekļa dioksīds un daļiņas PM₁₀, arī PM_{2,5}.

Pozitīvi ir vērtējams tas, ka pašvaldība ir uzsākusi projektu „Skanstes teritorijas revitalizācijas 1.kārta”, kurā līdz 2020.gadam plānots izbūvēt Lapeņu, Jāņa Dikmaņa, Jāņa Krūmiņa, Jāņa Daliņa ielas un ar to saistītās inženiertehniskās komunikācijas, t.sk. siltumapgādes tīklu (<http://www.rdpad.lv/portfolio/skanstes-teritorijas-revitalizācijas-1-karta/>). Tas sekmēs centralizētas siltumapgādes pakalpojumu ieviešanu apkaimē.

Sadzīves notekūdeņus plānots ievadīt pilsētās centralizētajā notekūdeņu savākšanas sistēmā, dzeramā ūdensapgāde - no pilsētas centralizētā ūdensapgādes sistēmas. Apkaimes ielās ir iebūvēti maģistrālie ūdensvadi. Tā kā daļa apkaimes teritorijas atrodas sadzīves un lietus kanalizācijas kopsistēmas zonā, tad tajās ir ierobežotas dalītas lietus ūdeņu novadīšanas iespējas, bet jaunu slodžu veidošana kopsistēmā nav vēlama no vides aizsardzības viedokļa. TIAN attiecībā ir noteikts, ka "Projektējot kanalizācijas tīklus un būves, izveido dalīto sistēmu, sadzīves notekūdeņu tīklu atdalot no lietusūdeņu kanalizācijas tīkla". Ieviešot šo nosacījumu tiks novērsta koplietošanas kolektoru pārplūde intensīvās lietus gāzēs, neattīrītu sadzīves notekūdeņu noplūde apkārtējā vidē un līdz ar to novērsta gruntsūdeņu, augsnes un grunts piesārņošana ar biogēnajām vielām (slāpekļa un fosfora savienojumi), kā arī citām piesārņojošām vielām kolektoru pārplūžu gadījumos. Lietus ūdeņu apsaimniekošanai plānoti ilgtspējīgi lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumi (vērtējumu skatīt – tālāk šajā nodaļā).

Sagaidāms, ka atsevišķi pilsētas attīstības objekti, detalizētāk izstrādājot būvniecības ieceri, var atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikuma "10. punktā minētajiem infrastruktūras projektiem, kuri nosaka gadījumus, kad jāveic sākotnējais IVN. Šī pielikuma 10. punkta 2) daļa nosaka, ka sākotnējais IVN veicams "pilsētvides attīstības projektiem" – šajā kategorijā potenciāli var iekļauties atsevišķi lielāki objekti (piem. tirdzniecības vai darījumu centri), visiespējamākais JC5 zonējumā, kur paredzēts multifunkcionālais centrs un kopumā

masīvāki apbūves apjomi. Šajā apakšpunktā noteikts arī kanalizācijas vai ūdensapgādes tīklu kopgarums 20 km pie kura veicams sākotnējais IVN. Formāli iespējamās dažādas interpretācijas iespējas kā tieši rēķināt sistēmas kopgarumu (katrai attīstības kārtai atsevišķi, vai visām kopā, vai iekļaut arī lietusūdens kanalizācijas un kopsistēmas daļas). Likuma 2. pielikuma 10. punkta 13) daļai savukārt atbilst mākslīgo ūdensteču izveide (vairāk kā 0,5 km garumā), kas iecerētas kā lietusūdens uzkrāšanas un novadīšanas sistēmas sastāvdaļas.

Vērtējums: pozitīva (grutsūdeņu, augsnes un grunts kvalitāte) vai neitrāla (gaisa piesārņojums) tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme nepasliktinot uz vides kvalitāti. Izvēloties siltumapgādes risinājumus, ieteicams izbūvēt un veidot pieslēgumus centralizētajai siltumapgādes sistēmai.

Būtisks Lokālpilnveidotās redakcijas šīs teritorijas attīstības plānošanā ir lietusūdeņu ilgtspējīgi apsaimniekošanas risinājumi, kas, lai uzlabotu teritorijas hidroloģisko režīmu, nodrošinātu augstu vides kvalitāti un atslogotu esošās sistēmas, ir plānoti apkaimes lietusūdeņu apsaimniekošanai un meliorācijai. Pašlaik teritorijai raksturīgi augsts gruntsūdeņu līmenis, nepietiekama virszemes ūdeņu dabiskā notece ir traucēta: aizbērta Sarkandaugavas gultne, meliorācijas sistēmas kapacitāte nav pietiekama, meliorācijas grāvji funkcionē daļēji, esošās lietusūdeņu savākšanas sistēmas (maģistrālo kolektoru un sūkņu stacijas) jaudas ir izsmeltas, Vesetas ielas kolektors ir sliktā tehniskā stāvoklī, problēmas rada pārplūdes no sadzīves kanalizācijas sistēmas, kas ierobežotās kolektoru kapacitātes dēļ īpaši izteiktas Vesetas un Mālpils ielu krustojumā. Lielu lietusgāžu laikā applūst liela teritorijas daļa.

Konceptuālie risinājumi lietusūdeņu apsaimniekošanai tika izstrādāti Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekta „(D)rainforLife” ietvaros²⁸. Lietusūdeņu apsaimniekošanas risinājumi ietver gan slēgtos (kolektorus) un atklātos (kanālus un dīķi) lietusūdeņu novadīšanas un uzkrāšanas elementus. Šie risinājumi izmantoti Lokālpilnveidotās redakcijas (1. alternatīva) sagatavošanā.

Lokālpilnveidotās redakcijas (2. alternatīva) izstrādes laikā ir izstrādāts “SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts” (SIA “Grupa93”, SIA “Veido vidi”, 2016.), kurā ir integrēti projekta „(D)rainforLife” risinājumi, to plānojot detalizētāk un ietverot vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālajos risinājumos vienlaikus ar teritorijas apstādījumu un labiekārtojuma risinājumiem. Vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma risinājumos attiecībā uz lietusūdeņu un virszemes noteču ūdeņu apsaimniekošanu sniegti ūdensteču (kanāla) un ūdenstilpņu shematiski risinājumi un griezumumi, virsūdens novadīšanas konstruktīvie mezgli, virsūdens attīrīšanas risinājumi (lietus dārzi, ievalkas, u.c.), ūdensobjektu labiekārtojuma (vertikālās un horizontālās struktūras) risinājumi, griezumumi un ūdensobjektu apstādījumu risinājumi un sortimenta eksplikācija. Skanstes apkaimes daļā starp Skanstes ielu un Ganību dambi paredzēts ierīkot lietusūdeņu atklāto novadīšanas sistēmu. Ūdens elementi – kanāli un dīķi papildus utilitārām funkcijām padarīs tos ielām un dārziem papildus daudzveidību.

Jāatzīmē, ka plānojot un sagaidāms, ka nākotnē arī ieviešot ilgtspējīgus lietusūdeņu apsaimniekošanas risinājumus, tiek ņemti vērā Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam SIVN Vides pārskata (SIA “Grupa93”, 2014.) rekomendācijas, kur ieteikts *“plānojot publiskās ārtelpas attīstību konkrētās vietās, tematiskajos plānojumos,*

²⁸ Projekta pilns nosaukums - „Ilgspējīgu lietus ūdeņu apsaimniekošanas (ILŪA) sistēmu attīstības sekmēšana Igaunijas – Latvijas pārrobežu teritorijas pilsētās aktīvu un ilgtspējīgu kopienu vides uzlabošanai”. Projektu īstenoja Latvijas teritoriālpilnveidotāju asociācija, Igaunijas Dabas zinātņu universitāte un Nodibinājums „Fonds Society Technologies”. Plašākā informācija www.drainforlife.eu

lokālpārplānojumos, detālpārplānojumos un būvprojektos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, ir ieteicams izvērtēt un, ja iespējams ieviest lietusūdeņu un virszemes noteces ūdeņu ilgtspējīgas apsaimniekošanas risinājumus (plašāka informācija www.drainforlife.eu), uzkrājot lietusūdeņus un plānojot tos iesaistīt teritorijas apsaimniekošanā.”.

Plānotā atklātā dīķa teritorijā starp Zirņu, Skanstes un Ierēdņu ielu platība ir 1,5 ha ar aktīvo tilpumu 25 000 m³. Atklātā dīķa ūdens tilpums nepārsniedz likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikumā noteikto (ūdens tilpums ūdenskrātuvē pārsniedz 3 000 000 m³, platība nepārsniedz 10 ha), līdz ar to likumā noteiktais par sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma nepieciešamību nav attiecināms uz šīs ūdens tilpnes izveidi.

Vērtējums: Pozitīva, tieša vai netieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas hidroloģisko režīmu, virsūdeņu novadīšanu, lietusūdeņu uzkrāšanu un iesaisti publiskās ārtelpas veidošanā un apsaimniekošanā abu alternatīvu ieviešanas gadījumā. Tomēr ieviešanai var ieteikt Lokālpārplānojuma pilnveidotās redakcijas risinājumus, jo tajos lietusūdeņu, virszemes noteces ūdeņu savākšanas jautājumi ir risināti detalizētāk vienotā publiskās ārtelpas attīstības un apsaimniekošanas kontekstā sasaistot tos ar apstādījumu un labiekārtojuma risinājumiem.

Attiecībā uz inženierinfrastruktūras nodrošinājumu un priekšnoteikumiem ilgtspējīgas lietusūdeņu apsaimniekošanas infrastruktūras ieviešanai pozitīvi ir vērtējams, tas, ka 2015. gada ir uzsākts Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta realizētais projekts „Skanstes teritorijas revitalizācijas 1.kārta”. Tā ietvaros līdz 2020.gadam plānots izbūvēt Lapeņu, Jāņa Dikmaņa, Jāņa Krūmiņa, Jāņa Daliņa ielas un ar to saistītās inženiertehniskās komunikācijas (ūdensvads, sadzīves kanalizācija, lietusūdens kanalizācija, siltumapgādes tīkls, ielu apgaismojums, elektrotīklu kanalizācija) kā arī atklātu lietusūdens uzkrāšanas un novadīšanas sistēmu (kanālu ar mākslīgo ūdenstilpni) gar Lapeņu ielu, kā arī veikt pieguļošās teritorijas labiekārtošanu. Plašāka informācija pieejama <http://www.rdpad.lv/portfolio/skanstes-teritorijas-revitalizācijas-1-karta/>.

Vērtējums: uzsāktais Skanstes teritorijas revitalizācijas projekts apliecina Rīgas pašvaldības ieinteresētību Skanstes apkaimes kā prioritāri attīstāmās teritorijas attīstībā, izbūvējot teritorijas attīstībai nepieciešamo infrastruktūru pašvaldības īpašumos.

Plānotās apbūves un transporta infrastruktūras attīstības Lokālpārplānojuma teritorijā galvenās ietekmes uz vidi ir saistītas ar transporta piesaisti darījumu, publiskajai un dzīvojamai apbūvei kā rezultātā ir sagaidāma ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni. Esošās dzīvojamās apbūves teritorijās gar Ganību dambi ir plānotas kā Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas DzM1. Lielākā daļa apbūvei plānoto teritoriju zonētas kā Jauktas centra apbūves teritorijas (JC). Jaukta centra apbūves teritoriju zonējumi atšķiras pēc tajās plānotajiem augstumiem, dzīvojamās apbūves funkciju iekļaušanas vai neiekļaušanas, ražošanas funkciju attīstīšanas iespēju plānojuma, sabiedriski nozīmīgu objektu plānojuma. Jaukta centra apbūves teritorijas ar dzīvojamo funkciju plānotas funkcionālajās zonās JC33, JC34, JC35, JC38. Funkcionālā zona JC32 plānota gar dzelzceļu, kurā kā galvenā izmantošana noteikta publiskā apbūve, ražošana, noliktavas un ierobežotas dzīvojamā apbūve. JC36 zonā plānota publiskā apbūve, t.sk.starppilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta, transporta infrastruktūras būve. Jauktas centra apbūves teritorija JC37 – plānots kā apkaimes kodols - multifunkcionālais, centrs, publiskā apbūve, nav plānota dzīvojamās apbūves. Jauktas centra apbūves teritorijas JC38- JC38 jauktas apbūves teritorijas Skonto kvartālā. Dzīvojamā apbūve kā viena no galvenajām izmantošanām. Jauktas centra apbūves teritorija JC3 - jauktas apbūves teritorija NHC kvartālā, saglabājot detālpārplānojumā noteiktās prasības (publiskā apbūve), Jauktas centra apbūves teritorija JC39; JC40; JC41; JC42; JC43 - centru apbūves teritorija (dzīvojamā apbūve, publiskā apbūve) NHC kvartālā, saglabājot detālpārplānojumā noteiktās prasības. Publiskās apbūves teritorija P9 - esošās un plānotās izglītības iestādes, P10 - publiskās apbūves teritorija ar plašākiem nosacījumiem. Tehniskās apbūves teritorija TA3

plānota transformatoru apakšstacijas, sūkņu stacija un autonomvietne SIA "Merks" kvartālā, transporta infrastruktūras teritorija TR19 –ielas, Transporta infrastruktūras teritorija TR20 - Dzelzceļa teritorija.

Izstrādājot lokālpilnvarojumu ir analizēta transporta infrastruktūra gan apkaimē, gan pilsētas mēroga projekti, kuru attīstība ir saistīta ar Skanstes apkaimi, kā arī veikta esošo transporta plūsmu izpēte un sagatavota to izmaiņu prognoze. Transporta plūsmu izpēte Skanstes lokālpilnvarojuma teritorijā esošajās un pieguļošajās ielās ir veikta Hanzas šķērsojuma izpētes ietvaros, salīdzinot situāciju 2008. gadā rīta (plkst. 08:00-09:00) un vakara (plkst. 17:00-17:00) maksimumstundās darbadienās un veicot modelēšanu par prognozējamām izmaiņām transporta intensitāti un ielu noslodzi 2025. un 2035. gadiem. Transporta plūsma un ielu noslodze vakara maksimumstundā bieži būtiski neatšķiras no situācijas atbilstošajā gada rīta maksimumstundās, dažos ielu posmos vai virzienos prognozējamas nebūtiskas transporta intensitātes izmaiņas, bet vispārējās tendences nav konstatējamas. Tādēļ lokālpilnvarojuma izstrādes ietvaros prognozētā situācija detalizētāk paskaidrota galvenokārt rīta maksimumstundā, pievēršoties situācijai vakara maksimumstundā tikai tām ielām, kur konstatējamas būtiskas atšķirības. Transporta plūsmu izpētes rezultātā secināts, ka:

- pašreizējā situācijā visaugstākā transporta satiksmes intensitāte ir raksturīga maģistrālām ielām: Ganību dambis, Dunties, Pulkveža Brieža, Skanstes un Hanzas. Vietējās ielās transporta plūsma ir vairākkārt zemāka.
- pamatojoties uz modelēšanas rezultātiem, var secināt, ka 2025. g. ievērojams transporta intensitātes pieaugums skars Skanstes, Zirņu, Hanzas un Sporta ielas. Lokālpilnvarojuma teritorijas pierobežā esošajā Ziemeļu maģistrālē tiks sasniegta visaugstākā intensitāte analizējamajā teritorijā. Dažās ielās vai atsevišķos posmos/virzienos nākotnē tiek prognozēts transporta intensitātes samazinājums – Vesetas ielā (posms pēc Sporta ielas numerācijas pieaugošajā secībā), Jāņa Dikmaņa ielā (esošam posmam). Salīdzinoši satiksmes intensitātes pieaugums uz 2035. g. nebūs tik būtisks. Augsta ielu noslodze (80-100 %) prognozējama sekojošām ielām: Hanzas iela, Skanstes iela, Zirņu iela, daži Ganību dambja posmi. Pārslodze (>100 %) netiek prognozēta nevienai ielai.

Salīdzinot ar esošo situāciju, transporta pieaugums radīs gaisa kvalitātes izmaiņas apkaimes teritorijā, jo, sadegot degvielai, tiek emitētas gan daļiņas (smalkā un ultrasmalkā frakcija), gan arī oglekļa oksīdi, slāpekļa oksīdi, oglekļa dioksīdi. Šīs emisijas ir atkarīgas gan no transportlīdzekļu vecuma, gan izmantotās degvielas veida. Savukārt plānotā tramvaja līnijas būvniecība un kopējā sabiedriskā transporta infrastruktūras izveide sekmēs vieglā autotransporta skaita un līdz ar to arī to izplūdes gāzu emisijas vismaz daļēji samazinājumu.

Rīgā 2016.gadā reģistrētas 241256 automašīnas, no tām vieglās automašīnas - 86% (5. tabula) Kopš 2010.gada Rīgā reģistrēto automašīnu skaits pakāpeniski palielinās. 2016. gadā, salīdzinot ar 2012. gadu Rīgā reģistrēto transportlīdzekļu skaits ir palielinājies par 7,8 %.

5.tabula Rīgā reģistrēto transportlīdzekļu skaita izmaiņas 2012. – 2016.g.²⁹

Gads	Transportlīdzekļu skaits			Kopā,	t.sk. viegie automobiļi, %	2012 t.sk. salīdzinājums. un 2016.g.
	Kravas automobiļi ³⁰	Autobusi	Viegie automobiļi			
2012.	29633	1628	192515	223776	86%	100,00
2013.	30784	1661	196524	228969	86%	
2014.	32098	1711	203199	237008	86%	
2015.	32610	1694	208852	243156	86%	
2016.	32154	1630	207472	241256	86%	107,81

Ikdienā Rīgas satiksmē piedalās daudz transporta līdzekļu, kas reģistrēti ārpus Rīgas.

Slāpekļa oksīdu, oglekļa oksīda, ogļūdeņražu un daļiņu izmešu apjoms no automašīnām ir atkarīgs no transporta līdzekļu vecuma sastāva. Līdz ar Euro IV (no 2005.g.), Euro V (no 2009.g.) un Euro VI (no 2014.g.) standartu ieviešanu automobiļu ražošanā un to īpatsvara palielināšanos transporta līdzekļu parkā ir sagaidāms, ka gaisa piesārņojums ar šīm gaisu piesārņojošām vielām, īpaši slāpekļa oksīdiem un dioksīdu tajā skaitā samazināsies, jo iepriekšminēto jaunāko standartu automašīnas ir aprīkotas ar izplūdes gāzu attīrīšanas sistēmām.

Ņemot vērā plānoto attīstību Skanstes apkaimē, tās teritorijā un apkārtnē, veidosies transporta plūsmas pieaugums, kas sākotnēji var radīt būtiskas izmaiņas esošajā gaisa kvalitātē. Būtiskāka gaisa kvalitātes uzlabošanās ir sagaidāmā tālā nākotnē, kad, dominēs transportlīdzekļu sastāvā dominēs automašīnas ar augstākām Euro standarta emisiju klasēm, kā arī degviela tiks aizstāta alternatīviem enerģijas avotiem automašīnu dzinēju darbināšanai. Augstāku Euro emisiju standartu automobiļu reģistrācija palielinās. Latvijā 2016. gadā reģistrēto Euro IV – Euro VI standarta vieglo automobiļu īpatsvars ir 42%, bet 2012. gadā – 26 %.

6.tabula Latvijā reģistrēto vieglo automobiļu sadalījums pa automobiļu izlaides gadiem 2012. un 2016.g.³¹

Izlaides gads	2012.g.		2016.g.		Emisiju standarts ³²
	skaits	%, kopējā skaita	skaits	%, kopējā skaita	
līdz 1995.g.	65720	15%	0	0	Euro I
1996. - 1999.	143130	33%	136144	26%	Euro II
2000. - 2004.	114282	26%	174193	33%	Euro III
2005. - 2008.	96067	22%	141002	27%	Euro IV
2009. - 2013.	17467	4%	56300	11%	Euro V
2014. - 2016.	0	0%	21790	4%	Euro VI
Kopā:	436666	100%	529429	100%	

²⁹ Centrālās statistikas pārvaldes informācija 2017. gada augusts, http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp_ikgad_transp/?tablelist=true&rxid=cdbc978c-22b0-416a-aacc-aa650d3e2ce0

³⁰ Ieskaitot vilcējus

³¹ Centrālās statistikas pārvaldes informācija 2017. gada augusts, http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp_ikgad_transp/?tablelist=true&rxid=cdbc978c-22b0-416a-aacc-aa650d3e2ce0

³² Izstrādātāja pievienota informācija

Turpmāk, samazinoties Euro I – Euro III standarta automašīnām transportlīdzekļu sastāvā, un attiecīgi palielinoties Euro IV – Euro VI automašīnām, neskaties uz transportlīdzekļu skaita palielināšanos (tā izmaiņas salīdzinoši mazākas, 5. tabula), var sagaidīt pakāpenisku transporta radīto izmešu apjomu samazināšanos. Kā var secināt pēc projekta “Jaunas tramvaja līnijas izbūve un esošo posmu rekonstrukcija Skanstes apkaimes savienojumam ar Rīgas centru” ietekmes sākotnējā izvērtējuma materiāliem (2016.; VVD Lielrīgas RVP, SIA Geo Konsultants), ilgtermiņā – 2048.g., kad Skanstes apkaime sagaidāms, ka būs pilnībā izbūvēta un Eiro VI standarta automašīnas, kas pašlaik transportlīdzekļu sastāvā sastopamas nedaudz, būs sliktākais iespējamais scenārijs, secināts, ka ir sagaidāmi ievērojami uzlabojumi gaisa kvalitātē, salīdzinot ar esošo situāciju. Piemēram, NO₂ gada vidējais rādītājs ielās, kura tagad vērojama gaisa kvalitātes robežlielumu pārsniegumi (K.Valdemāra) ir aprēķināts robežās no 26,3 līdz 28,5 µg/m³, citviet, arī Skanstes apkaimē no 25,7 – 26,3 µg/m³, daļiņu PM₁₀ aprēķinātās koncentrācijas ir 24 līdz 25,5 µg/m³. Tādēļ arī attiecībā uz visu lokālpilnojuma teritoriju var secināt, ka ilgtermiņā tālā nākotnē, mainoties transportlīdzekļu vecuma sastāvam un degvielai, gaisa kvalitātes normatīvi, neskatoties uz transportlīdzekļu skaita pieaugumu, tiks nodrošināti un situācija, salīdzinot ar esošo gaisa kvalitātes stāvokli uzlabosies.

Salīdzinot ar esošo situāciju, transporta pieaugums radīs arī trokšņa līmeņa paaugstināšanos. Tādēļ teritorijā ir jāplāno prettrocšņa pasākumi. Trokšņa līmeņa mazināšana, veicot dažādus pasākumus ir svarīga, jo Skanstes lokālpilnojuma teritorijas apkārtnē (Pulkveža Brieža iela, Elizabetes iela, K.Valdemara iela) trokšņa līmeņi ir paaugstināti. Pasākumi ir noteikti TIAN:

“308. Aizsardzībai pret autosatiksmes radīto troksni izmanto šādus risinājumus:

308.1. dzīvojamās ēkas izvietojumā attālināti no ielām;

308.2. ielu apstādījumu joslās starp sarkanajām līnijām un apstādījumu joslās starp ielas sarkano līniju un būvplāni ierīko troksni un gaisa piesārņojumu samazinošus apstādījumus;

308.3. veicot jaunu ielu būvniecību un esošo ielu rekonstrukciju, izmanto troksni slāpējošus iesegumu materiālus;

308.4. gar dzelzceļa trasi, kas atrodas pie Bukultu ielas, atļauts izbūvēt prettrocšņa sienas.

308.5. Prettrocšņa pasākumus nosaka būvprojektā, ņemot vērā būvobjekta novietojumu pilsētas teritorijā un Rīgas aglomerācijai izstrādāto trokšņa stratēģisko karti. Prettrocšņa pasākumus precizē, veicot akustiskās situācijas papildu modelēšanu.” Prettrocšņa pasākumu noteikšana TIAN ir vērtējama pozitīvi. Tos ieviešot ilgtermiņā ir sagaidāms, ka maksimāli tiks mazināta autotransporta radītā trokšņa ietekme un ir sagaidāms, ka ietekme uz blakus teritorijām būs neitrāla, Lokālpilnojuma teritorijā – minimāla, trokšņa līmeņa pieaugums – galveno ielu tiešā tuvumā.

Vērtējums: tuvākajā nākotnē (aptuveni 10 gadi) negatīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, jo pieaugot transportlīdzekļu skaitam apkaimes teritorijā un tās apkārtnē, sagaidāms, ka palielināsies gaisa piesārņojums ar slāpekļa dioksīdu un daļiņām. Šajā periodā ir īpaši svarīgi plānot pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai, attīstot apstādījumus teritorijas, stādījumus pie ielām, kā arī sekmēt sabiedriskā transporta attīstību. Tālā nākotnē (2048.g.), mainoties transportlīdzekļu vecuma sastāvam un degvielai, gaisa kvalitātes normatīvi, neskatoties uz transportlīdzekļu skaita pieaugumu, tiks nodrošināti un situācija, salīdzinot ar esošo gaisa kvalitātes stāvokli uzlabosies – pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti. Vērtējums ir attiecināms uz abām alternatīvām.

Ieviešot TIAN noteiktos prettrocšņa pasākumus, ietekme uz blakus teritorijām būs neitrāla, Lokālpilnojuma teritorijā – minimāla, trokšņa līmeņa pieaugums – galveno ielu tiešā tuvumā, kas ir negatīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz trokšņa līmeņa izmaiņām.

Ar transporta infrastruktūras izveidi saistīto objektu ietekmes uz vidi vērtējums:

Plānotā **dzelzceļa infrastruktūra**, t.i. dzelzceļa sliedes, neiet cauri lokālpilnvarības teritorijai, bet gar apkaimes robežu tās ziemeļu daļā. Gar dzelzceļa sliedēm lokālpilnvarības risinājumā ir noteikta ierobežota dzīvojamā apbūve. Tas nozīmē, ka tiek samazināts potenciālais iedzīvotāju skaits, kas varētu izjust tiešu negatīvu ietekmi (gaisa kvalitāte, troksnis) dzelzceļa darbības rezultātā. Novietojuma ziņā ir iespējams izveidot arī caurbraucamu dzelzceļa staciju, kas dotu iespēju ilgtermiņā plānot tālāku pasažieru dzelzceļa tīkla izveidi – tādējādi veicinot sabiedriskā transporta elektrifikācijas attīstību iepretim sabiedriskajam autotransportam. Pašreizējie kravas pārvadājuma vilcieni Skanstes apkaimē darbojas ar dīzeļdegvielu un šajā teritorijā nav attīstīta elektrovilcienu infrastruktūra. Plānojot Latvijas dzelzceļa tīkla ilgtermiņa attīstību, VAS „Latvijas Dzelzceļš” ir pieņēmis lēmumu par pāreju uz elektrisko vilci galvenajās dzelzceļa līnijās.

Kopā ar **dzelzceļa stacijas izveidi ir plānota arī vietējās nozīmes autoosta**, kas nozīmē autobusu (ar iekšdedzes dzinējiem) kustības piesaisti. Dzelzceļa stacijas un autoostas (multimodālā stacija) novietojums 1. alternatīvā plānots 2 vietās: 1. variants pie Bukultu ielas (starp Zirņu un Ierēdņu ielu, 2. kvartāls), 2. variants starp Sporta, Laktas un Ūmeo ielu (13. kvartāls). Pilns 1. alternatīvās variantu vērtējums sniegts 3. pielikumā. 2.alternatīvā, kas sagatavota Lokālpilnvarības pilnveidotajai redakcijai, multimodālā stacija plānota vienā vietā - 13. kvartālā.

Kā sabiedriskā transporta mezgls stacija un autoosta piesaistīs arī sekundāru autotransportu (privātais autotransports). Stacijas un autoostas izveidošana novietojuma ziņā nesaasinātu vides problēmas (gaisa kvalitāte, trokšņa piesārņojums) uz tuvējām intensīvas satiksmes ielām, bet gaisa un trokšņa piesārņojums veidotos lokālā līmenī koncentrējoties tiešā stacijas un autoostas tuvumā (netieša negatīva ietekme). Taču stacijas un autoostas izveides gadījumā (publiskā infrastruktūra) prognozējams, ka palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas privāto auto nomainīs pret sabiedrisko transportu arī starppilsētu braucienos. Tādā veidā vienlaikus tiek sekmēta arī tieši pretēja netieša pozitīva ietekme gan uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa piesārņojuma līmeni – kopumā.

Autonovietnes Skanstes lokālpilnvarības teritorijā plānotas ielu teritorijā starp sarkanajām līnijām ar paredzētiem ierobežojumiem atkarībā no ielu kategorijām. Apbūves teritorijās autonovietnes ir jāizvieto konkrētā objekta zemes vienībā. Virszemes atklāto autonovietņu platības ierobežo lokālpilnvarības noteiktais minimālās brīvās teritorijas īpatsvars. Lokālpilnvarības TIAN ir noteikts arī ierobežojums stāvvietu platībām - maksimālais atklāto stāvvietu (stāvlaukumu) īpatsvars zemesgabalā ir 25% no zemesgabala kopējās platības.

Stāvparku un stāvvietu tuvumā ir sagaidāma lokāla gaisa kvalitātes pasliktināšanās (NO₂ un daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} koncentrācijas pieaugums), ko veicina satiksmes koncentrācijas palielināšanās, kā arī dzinēju bieža iedarbināšana, braukšanas uzsākšanas un apstāšanās. Plānojot Skanstes attīstību, ir jāņem vērā paredzētās dzīvojamās apbūves teritorijas novietojums, lai maksimāli samazinātu tiešu negatīvu ietekmi Skanstes iedzīvotājiem.

Autonovietņu tiešā negatīvā ietekme var atsaukties arī uz gruntsūdens un augsnes kvalitāti (automašīnu eļļas, degvielas noplūdes), ja stāvvietas netiek pareizi apsaimniekotas un radušies atkritumi netiek attīrīti un tiek novadīti ar lietussūdeniem. Var pieņemt, ka šāds risks ir salīdzinoši neliels, jo pastāv attiecīgas prasības autonovietņu projektēšanā, kas paredz iekļaut šādu noplūžu savākšanas risinājumus. Tomēr risks pastāvēs, ja savākšanas sistēmas tiks izbūvētas nekvalitatīvi, vai ilglaicīgi netiks apsaimniekotas, tīrītas utml. (negatīva ietekme). Taču, ja tiks ievērotas

normatīvajos aktos noteiktās prasības un laba apsaimniekošanas prakse, autonomvietņu ietekme uz gruntsūdens un augsnes kvalitāti ir vērtējama kā neitrāla ietekme.

Īpaša uzmanība pievēršama t.s. stāvparku izveidei, jo tajos sagaidāms lielāks potenciāli novietojamo automašīnu skaits, kā citās autonomvietnēs. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 ir iekļauta stāvparku attīstības koncepcija Rīgas pilsētā. Stāvparku sistēmas ieviešana Rīgā ir nepieciešama kā kopējās transporta politikas sastāvdaļa, kas ļautu uzlabot Rīgas pilsētas centra vides, īpaši gaisa kvalitāti. Stāvparku izvietojumu Skanstes apkaimē nosaka pilsētas mēroga transporta infrastruktūras attīstības plāni – pasažieru dzelzceļa attīstības perspektīva; tramvaja līnijas plānotā būvniecība un lielmēroga transporta būves – Ziemeļu transporta koridors un Hanzas šķērsojums.

Stāvparku izveide ir pilsētvides attīstības projekts, kas atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikuma 10. punktam (infrastruktūras projekti). Lokālpilnvarojuma divās teritorijās, funkcionālajās zonās JC4 (zonas, kur atļauta dzelzceļa staciju būvniecība) atļauts ierīkot arī stāvparkus ar maksimālo ietilpību – 500 stāvvietas.

Stāvparku attīstība plānota pie multimodālās stacijas: Lokālpilnvarojuma 1. alternatīvā plānā 2. un 13. kvartālā (varianti), 2. alternatīva – 13. kvartālā. Detalizēts 1. alternatīvas variantu vērtējums sniegts 3. pielikumā.

Lokālpilnvarojumā iekļauta plaša sabiedriskā transporta attīstība, kas ietver arī jaunas **tramvaja līnijas būvniecību**. Tramvaja līniju ir plānots izbūvēt līdz 2020.gadam.

Vides pārskata sagatavošanas laikā (Lokālpilnvarojuma pilnveidotajai redakcijai) saskaņā ar Likuma „Par ietekmi uz vidi novērtējumu” 2.pielikumanosacījumime šim objektam ir veikts sākotnējais izvērtējums un Vides pārraudzības valsts birojs 2017. gada 26. jūlijā ir pieņēmis lēmumu par IVN procedūras nepiemērošanu šim objektam.

Tramvaja līnijas izbūve Skanstes teritorijas apkaimē palielinās elektrificētā (tātad bez gaisu piesārņojošām izplūdes gāzēm) transporta īpatsvaru pilsētā un tā centra daļā. Iedzīvotājiem izvēloties tramvaju personiskā autotransporta vietā, netiešā veidā tiks samazināts kopējais gaisa piesārņojums (netieša pozitīva ietekme uz gaisa kvalitāti). Līnijas ekspluatācijas nav saistīta ar nozīmīgu gaisu piesārņojošo vielu emisijas pieaugumu (neitrāla ietekme)³³. Teorētiski atsevišķos laika posmos (sausā laikā) gaisā varētu palielināties putekļu daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācija no tramvaju kustības, taču tā ir vērtējama kā nenozīmīga un tramvaja līnijas ekspluatācijas laikā plānota sliežu ceļu laistīšana, tīrīšana, kā arī izvēlēties vieglāk kopjamus segumus, lai samazinātu putekļainumu.

Gaisa piesārņojuma izkliedes modelētas atbilstoši prognozēm par visu transporta veidu satiksmes intensitātei 2048. gadā. Modelēšanas rezultātā secināts, ka ietekme uz gaisa kvalitāti no tramvaja līnijas ekspluatācijas vērtējama kā nenozīmīga, jo nerada nozīmīgas tiešas piesārņojošo vielu emisijas gaisā un jaunās tramvaja līnijas izbūves apkaimē, salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju, nākotnē iespējama gaisa kvalitātes uzlabošanās. Skatīt datus piemērus iepriekš.

Pašreizējā situācijā ielas, kur plānota tramvaja līnijas izbūve ir ar intensīvu satiksmes plūsmu, līdz ar to summējot kopējās radītās trokšņa ietekmes, tieša tramvaja līnijas ekspluatācijas ietekme būtiski neizmainīs trokšņa līmeni. Sākotnējā izvērtējuma ietvaros SIA "R&D Akustika" ir sagatavojusi jaunās tramvaja līnijas ekspluatācijas radītā

³³ Informācijas avoti: Projekta "Jaunas tramvaja līnijas izbūve un esošo posmu rekonstrukcija Skanstes apkaimes savienojumam ar Rīgas centru" ietekmes sākotnējā izvērtējuma materiāli, 2016., VVD Lielrīgas RVP, SIA Geo Konsultants; Vides pārraudzības valsts biroja lēmuma materiāli un VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes izsniegtie tehniskie noteikumi Nr.RI16TN0337 (10.08.2016.)

trokšņa novērtējumu. Tajā norādīts, ka tieši tramvaja kustības radītā trokšņa pienesums kopējā ielas troksnī vērtējams tuvu 0. Papildus norādīts, ka ielās, pa kurām plānota jaunās tramvaja līnijas izbūve, ir pietiekošs attālums līdz dzīvojamām ēkām, lai netiktu radīti būtiski traucējumi. Plānoti prettrokšņa pasākumi, lai rekonstruējamās tramvaja līnijas posmos.

VVD Lielrīgas RVP izsniegtajos tehniskajos noteikumos Nr.RI16TN0337 (10.08.2016.) būvprojekta izstrādei ir noteikusi projektēt šādus prettrokšņa pasākumus:

1) Lai novērstu tramvaju radītu griezīgu skaņu ietekmi, krustojumos sliežu ceļiem izvēlēties pietiekamu sliežu ceļu rādīsus. Ja to nav iespējams izveidot objektīvu apstākļu dēļ, tad projektā papildus paredzēt vietu un līdzekļus prettrokšņa barjeras izveidošanai starp sliedēm un dzīvojamo apbūvi.

2) Sliežu ceļiem izmantot tādas materiālus, kas ir piemēroti sliežu ceļu vibrāciju un trokšņa mazināšanai, nepieciešamības gadījumā paredzēt trokšņus slāpējošas barjeras.

Birojs, izvērtējot pieejamo informāciju un pieņemot lēmumu ir secinājis, ka, tramvaja līnijai ir *“nozīmīgs individuālā transporta kustības samazināšanas potenciāls Rīgas centrālajā daļā, kas ir vērtējams pozitīvi kopējās transporta plūsmas un ar to saistītā gaisa un trokšņa piesārņojuma, arī sastrēgumu mazināšanās kontekstā.”*

7.2.3. Apstādījumu izveide un dabas teritoriju kvalitātes uzlabošana

Rīgas ĪAS pilsētas Rīgas vīzijas izklāstā uzsvērts, ka pilsēta virzīsies tā, lai 2030. gadā tā būtu „ar daudzveidīgām un kvalitatīvām dabas teritorijām, zaļiem koridoriem un pieejamām ūdensmalām.” Dabas teritoriju attīstība ir tieši saistīta ar pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķa IM3 „Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide” ieviešanu, jo, kā minēts Stratēģijā, sagaidāms, ka *“2030.gadā pilsētā apkaimes ir atpazīstamas ar savu identitāti, tajā ir plašas rekreācijas teritorijas, ...”*. Stratēģijā ir noteikts dabas struktūru vienotības princips, kas nosaka turpmāko dabas telpu attīstības vienotību, veidojot t.s. pilsētas „zaļo un zilo” struktūru. Stratēģijā, raksturojot Rīgu 2030. gadā, norādīts, ka pilsēta virzīsies, lai 2030. gadā tā būtu pilsēta ar „daudzveidīgām un kvalitatīvām dabas teritorijām, zaļiem koridoriem un pieejamām ūdensmalām”. Uzsvērta dabas teritoriju savstarpējo saikņu saglabāšanas nepieciešamība (vietās, kur tās pastāv) un attīstīšana (vietās, kura tās ir no jauna izveidojamas). Tā tiek noteikta kā jauna pilsētas turpmākās attīstības prioritāte. Skanstes apkaime Stratēģijā ir noteikta kā prioritārā teritorija, kuras attīstībā īpaša nozīme pilsētas vienotās dabas un apstādījumu telpisko struktūras izveidē, jo Skanstes apkaime ir plānota kā savienojums starp Mežaparka un pilsētas centra dabas un apstādījumu telpiskajām struktūrām. Lokālpilnojuma izstrādē ir sagatavots dabas teritoriju plānojums un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālie risinājumi, kas ietver dažādu apstādījumu struktūru (parku, skvēru, lineāro struktūru un citu) plānošanas vadlīnijas.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Rīgas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos – Stratēģijā iekļautās dabas teritoriju telpiskās struktūras un dabas teritoriju attīstības vadlīniju ieviešanu.

Plānojot dabas teritorijas, izveidots zaļo teritoriju tīklojums plāns, kur Skanstes ielas josla un no apbūves brīvās teritorijas gar to tiek plānota kā pilsētas nozīmes (primārā) lineārā zaļā struktūra - savienošs elements starp Daugavu/Andrejsalu – Viestura dārzu/Bulvāru loku un Mežaparka teritorijām. Iekšējā transporta loka telpa paredzēta kā apkaimes publiskās ārtelpas struktūras pamatelements, kas nodrošina ērtu kustību apkaimes robežās un sasaista daļas, ko telpiski sadala Skanstes iela. Skanstes ielā un iekšējā transporta loka šķērssavienojumos ir paredzētas arī apstādījumu joslas starp sarkano līniju un būvlaidi. Ielu apstādījumu joslas veido

vidi gājējiem un velobraucējiem. Plānots, ka Skanstes ielas paplašinātā apstādījumu zona un priekšpagalmi rotā pilsētu, veicina Rīgas centra aerāciju un uzlabo mikroklimatu. Apkaimes publiskās ārtelpas un apstādījumu teritoriju tīklojumu papildina un nostiprina iekškvartālu gājēju ceļi, kas veido šķērssaites skvēru, parku un citu objektu savienošanai, kontekstā ar Rīgas vēsturiskā centra zaļo struktūru, ar ielu plānojumu blakus apkaimju teritorijās un to vietējiem centriem, ar sabiedriskā transporta pieturvietām Skanstes ielā.

Kā galvenās rekreācijas teritorijas apkaimē ir parki un skvēri, ko savstarpēji savieno lineārās struktūras. Parkus un skvērus ierīko, nodrošinot optimālu kopējo platības apkaimes mērogā. pārklājumu un līdzvērtīgu pieejamību visās apkaimes daļās. Analizējot dažādu valstu pieredzi un normatīvus, kā galvenais apsvēruma izmantota nepieciešamība nodrošināt rekreācijas teritoriju pieejamību tiešā mājokļa tuvumā - sasniedzamība gājējam ērtā attālumā (~5 minūtes - ~ 400 m) .

RVC AZ teritorijas plānojumā noteikto parku kopējā platība ir 5,2 ha. Tie plānoti teritorijas dienvidu daļā un pie austrumu robežas (starp Grostonas ielu un Vesetas ielu – Olimpiskais parks). Lokālpļānojumā plānotas papildus apstādījumu teritoriju (parku, skvēru, publisku dārzu) ierīkošana un optimāls šo teritoriju pārklājums, īpaši apkaimes rietumu un ziemeļu daļā. Papildus RVC AZ teritorijas plānojumā noteiktajiem parkiem un skvēriem apkaimē plānoti četri nelieli parki ar dažādām funkcijām. Pēc to izveidošanas parku un skvēru kopējā platība apkaimē būs 14 ha, apstādījumu kopējā platība – 30 ha.

Izstrādājot lokālpļānojuma risinājumus ir detalizēti plānotas apstādījumu teritorijas, izvērtējot pļānojuma risinājumus noteikta apstādījumu struktūra (tīklojums), kas iekļausies Rīgas pilsētas dabas teritoriju telpiskajā struktūrā, kā arī plānotas daudzveidīgas iespējas apstādījumu izveidei lokāli – apkaimes mazajās ielās, iekšpagalmos utml. Ieviešanas gadījumā tā būs pozitīva ietekme uz apstādījumu attīstību gan pilsētas līmenī, gan būtiskas pozitīvas izmaiņas lokālpļānojuma teritorijā, kur līdz šim dabas teritorijas vai izveidoti apstādījumi nav plaši pārstāvēti.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz apstādījumu attīstību gan pilsētas līmenī, veidojot savienojumu starp Mežaparku un pilsētas centra parkiem, gan nosakot apstādījumu teritoriju telpisko struktūru apkaimē.

Pilnveidotās redakcijas risinājumu pamats attiecībā uz apstādījumiem ir publiskās ārtelpas attīstības koncepcija (vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts). Lokālpļānojuma pilnveidotās redakcijas (2. alternatīva) izstrādes laikā ir izstrādāts "SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts" (SIA "Grupa93", SIA "Veido vidi", 2016.). Tajā detalizēti plānota apstādījumu struktūra, kas veido publiskās ārtelpu. Risinājumos ietverti priekšlikumi lineāro apstādījumu, aizsargstādījumu parametriem un sortimentam, dekoratīvo dobjū shematiski risinājumi - parametri, sortiments, puķu podu un toveru novietne, parametri un dizaina risinājumi, kā arī apstādījumu dekoratīvo elementu un aizsardzības sistēmu risinājumi.

Principiālie risinājumi ietver detalizētu informāciju, tie lokālpļānojuma ieviešanas procesā ir izmantojami kā vadlīnijas apstādījumu un labiekārtojuma projektēšanai. Risinājumu idejas ir saistītas arī ar kultūras mantojuma zīmju nostiprināšanu teritorijā. Svarīgākie risinājumi ir nostiprināti TIAN kā saistošie noteikumi – TIAN.

Ieviešot konkrētus vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma projektus, t.sk. apstādījumu labiekārtojuma ieteicams ņemt vērā "Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam SIVN Vides pārskata" (SIA "Grupa93", 2014.) rekomendāciju, kurā teikts "Ieviešot Stratēģiju, ieteicams izvērtēt un integrēt attīstības projektos ilgtspējīgas būvniecības principus, kur kā ilgtspējīgas attīstības jomas saistībā ar dabas teritorijām tiek skatītas zemes izmantošana un

bioloģiskā daudzveidība (arī attiecībā uz labiekārtotām apstādījumu teritorijām vai lielāku objektu daļu esošo dabas teritoriju attīstību, ar atbilstoši apsaimniekošanas pasākumiem radot labvēlīgus apstākļus dabas daudzveidības palielināšanai). Latvijā ilgtspējīgas būvniecības novērtēšanas un sertifikācijas sistēmas izveide ir uzsākšanas stadijā. Par bāzi tai pašlaik tiek izmantota BREEAM (British Research Establishment's Environmental Assessment Method) Europe Commercial 2009 metodika ar pielikumu Latvijai BREEAM-LV (<http://www.ibp.lv/lv/sertifikacija/breem-/>). Šo jomu Latvijā koordinē biedrība „Latvijas Ilgtspējīgas būvniecības padome”(LIBP)³⁴.”

Vērtējums: pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz apstādījumu izveidi teritorijā un apstādījumu kā dabas teritoriju kvalitātes uzlabošanu, ja tiek ieviesti izstrādātie vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālie risinājumi. Negatīva ietekme sagaidāma, ja ieviešanas procesā risinājumu principiālais piedāvājums attiecībā apstādījumu telpisko plānojumu tiek būtiski izmainīta vai netiek konsekventi ievērots. Publiskās ārtelpas principiālie risinājumi lokālplānojuma ieviešanas procesā ir izmantojami kā vadlīnijas attiecībā uz apstādījumu attīstības atspoguļojumu publiskās ārtelpas turpmākā plānošanā un projektēšanā.

7.2.4. Sociāli ekonomiskā ietekme

Skanstes apkaime Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam ir noteikta kā prioritārā attīstības teritorija. Skanstes, misija - būtiska ietekme uz Rīgas izaugsmi kopumā. Saskaņā ar Stratēģijā noteikto prioritāro teritoriju attīstība veicina iedzīvotāju piesaisti, ģenerē ienākumus, nostiprina galvaspilsētas funkcijas un stiprina Rīgas konkurētspēju starptautiskā mērogā. Tādejādi Skanstes apkaimes lokālplānojuma izstrāde ir praktisks atbalsts Rīgas IAS nostādņu īstenošanai.

Vērtējums: Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz pilētas sociāli ekonomisko attīstību, jo, pašlaik plānojot un nākotnē ieviešot lokālplānojumu, tiks īstenotas Stratēģijas pamatnostādnes attiecībā uz prioritāro teritoriju attīstību.

Viens no lokālplānojuma mērķiem ir arī “Pakalpojumu pieejamības nodrošināšana - vienmērīgs/līdztiesīgs nodrošinājums apkaimē”. Lokālplānojuma izstrādes gaitā ir izvērtētas sociālās infrastruktūras attīstības vajadzības plānotajā situācijā un izstrādāts sociālās infrastruktūras objektu izvietojumam saistībā ar teritorijas attīstības scenāriju un apbūves tipoloģiju.

Lokālplānojumā sociālās infrastruktūras raksturlielumi aprēķināti balstoties uz plānoto iedzīvotāju skaitu, kāds ir prognozēts maksimālajā attīstības scenārijā, kurā paredzēts, ka iedzīvotāju skaits līdz ~2050. gadam Skanstes apkaimē palielināsies par 37378. Balstoties uz šiem aprēķiniem, plānota pirmskolas izglītības iestāžu (PII) attīstība. Ņemot vērā Lokālplānojuma plānoto attīstību 3 kārtās, PII plānotas detālplānojuma teritorijā starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām (418 vietām), citās vietās lokālplānojuma teritorijā apkaimes 1. attīstības kārtā PII plānotas 766 bērniem, bet otrajā (galīgajā) kārtā- 1812 bērniem (plānoto PII izvietojumu skatīt Paskaidrojuma raksta 72. attēlā). Aprēķināts, ka projekta teritorijā nepieciešamas papildus 3868 skolēnu vietas, taču ņemot vērā apkārtnē esošo skolu daudzumu un to nepilnīgo piepildījumu, kā arī teritorijas izdevīgo novietojumu attiecībā pret pilsētas centru, kurā ir koncentrēts liels skaits kvalitatīvu izglītības iestāžu,

³⁴ LIBP vizija - 2030 gadā Latvija ir ierindojusies pasaules ilgtspējīgāko valstu augšgalā, un ievieš ilgtspējīgu politiku un praksi ne tikai valsts līmenī, bet arī piedāvā attiecīgās zināšanas un pieredzi eksportā. LIBP misija- nodrošināt sabiedrības izpratni par ilgtspējīgu būvniecību un tās pielietošanas iespējām. Panākt ilgtspējīgas būvniecības principu ieviešanu Latvijas būvniecības politikā un praksē. Plašāka informācija <http://www.ibp.lv/lv/par-mums/>

konkrēts lokālplānojumā nav noteikt konkrēts skolas novietojums, bet divās Dabas un apstādījumu teritorijās noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN120), kura, ja nākotnē būtu nepieciešams var būvēt skolu. Bez tam Lokālplānojuma risinājumi nodrošina iespēju būvēt skolas visās Jauktās centra apbūves teritorijās un Publiskās apbūves teritorijās, ja šāda nepieciešamība un iespējas rodas.

Sporta funkcijas nodrošinājums Skanstes apkaimes teritorijā ir esošie pašvaldības sporta infrastruktūras objekti pie izglītības iestādēm (Rīgas Hanzas vidusskola un apkārtnē tuvējās izglītības iestādes – Rīgas Kultūru vidusskola, Rīgas 49.vidusskola un Rīgas 21.vidusskola), kā arī citu juridisku personu īpašumā esoši objekti (Arēna Rīga, Rīgas Olimpiskais centrs) nodrošina iedzīvotājiem sporta aktivitātes un to pieejamību. Tādēļ Skanstes apkaimē nav plānota jaunu konkrētu sporta objektu celtniecība, bet šāds izmantošanas veids ir atļauts teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos vairākās funkcionālajās zonās. Dzīvojamās apbūves iekšpagalmos iespējams veidot aktīvās atpūtas zonas ar sporta trenāžieriem, jeb vingrošanas rīkiem brīvdabas sporta nodarbībām.

Kultūras funkcijas nodrošinājums Skanstes apkaimē ir nepietiekams. Tuvākajā apkārtnē nav kultūras iestāžu, kur saturīgi pavadīt brīvo laiku jebkura vecuma cilvēkam. Normatīvo aktu prasības nenosaka, cik lielam iedzīvotāju skaitam jābūt, lai tiktu atvērts kultūras centrs vai nams. Atbilstoši pieejamai informācijai, apkaimē plānoti divi lieli kultūras objekti – konferenču centrs un laikmetīgās mākslas muzejs. Iespējas būvēt dažāda mēroga kultūras objektus nodrošina izstrādātais funkcionālais zonējums – kultūras objektus var izvietot gan Jauktas centra apbūves teritorijās, gan Publiskās apbūves teritorijās. Šajās teritorijās iespējas izvietot arī bibliotēku, kuras izveide nākotnē būs nepieciešama, jo pieaugot iedzīvotāju skaitam būs jāizpilda Ministru kabineta 07.08.2001. noteikumu Nr.355 „Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi” 2.punkta 2.5.apakšpunkta prasības „Rīgas teritorijā uz katrām 25 000 iedzīvotāju ir vismaz viena pašvaldības bibliotēka, kura apkalpo pieaugušos lietotājus vai bērnus, vai vismaz viena pašvaldības bibliotēka, kura apkalpo gan pieaugušos lietotājus, gan bērnus, un tajā ir izveidota bērnu apkalpošanas nodaļa”.

Vērtējums: Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas sociāli ekonomiskajiem aspektiem, jo lokālplānojumā risinājumos, atbilstoši plānotajai teritorijas attīstībai pa kārtām, tiek plānota arī iedzīvotājiem nepieciešamā sociālā infrastruktūra.

Līdz ar tramvaja līnijas būvniecību tiks attīstīta teritorijas sabiedriskā transporta infrastruktūra un tā pieejamība Skanstes teritorijā. Sabiedriskā transporta pieejamība ir viens no svarīgiem faktoriem kas nosaka dzīvesvietas vai darbavietas kvalitāti - līdz ar to arī paaugstina to vērtību.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa sociāli ekonomiskā ietekme

No cilvēku veselības viedokļa – plānotā apstādījumu struktūra tīklojuma veidā, it īpaši parki un skvēri, kas aizņem lielākas platības un ir piemēroti fizisko aktivitāšu veikšanai un tādejādi veicina aktīva un veselīga dzīves veida īstenošanu. Tam ir arī sociāls aspekts. Tiešā un netiešā veidā tas pozitīvi atsaucas arī uz iedzīvotāju darba spējām un cilvēku veselību.

Vērtējums: pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz iedzīvotāju veselību un darba spējām, ieviešot plānoto publiskās ārtelpas, t.sk. apstādījumu plānojuma risinājumus.

7.2.5. Citi ietekmes aspekti

Ietekme uz kultūras mantojumu un ainavu

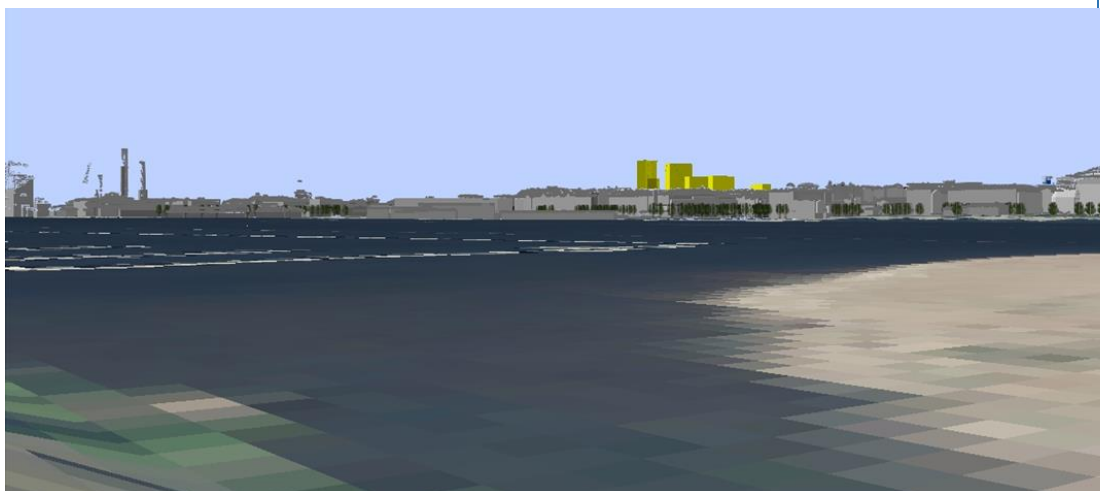
Attiecībā uz **kultūras mantojumu** lokālplānojumā ir izvirzīts mērķis “Paaugstināt Skanstes apkaimes un kopumā RVC dzīves vides vērtību un kvalitāti, integrējot apkaimes telpiskajā struktūrā kultūrvēsturiskās vērtības.”

Tā kā Skanstes apkaimes teritorija atrodas UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas Nr. 852 – „Rīgas vēsturiskais centrs” aizsardzības zonā (RVC AZ) - daļā Nr. 10 „Pilsētas ganības” un tieši piekļaujas Valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs” teritorijai, izstrādātie apbūves priekšlikumi ir balstīti uz apkaimes kopējas attīstības koncepciju. Lokālpilnojumā izstrādes gaitā ir analizēts esošās apbūves konteksts apkaimē un tās apkārtnē, RVC AZ teritorijas plānojuma prasības, kā arī jaunās apbūves iespējamā ietekmi uz RVC un Vecrīgas siluetu. Lokālpilnojumā izstrādes procesā ir veikta vizuālās ietekmes analīze (VIA, skatīt piemēru 12. attēlā) un sagatavots apbūves risinājums, kas harmonē ar Rīgas vēsturiskā centra pilsēt būvniecisko kompozīciju un Vecrīgas siluetu. Lokālpilnojumā risinājumi, t.sk. to VIA rezultāti lokālpilnojumā izstrādes procesā ir saskaņoti Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomē, sniedzot padomei informāciju par risinājumiem un pilnveidojot tos atbilstoši padomes ieteikumiem. Pilsēt būvniecisko akcentu izkārtotumā prioritāte ir atsevišķiem izciliem objektiem, apbūves kompozīcijai, kas neveido lielas masīvas grupas, agresīvu fonu vēsturiskajam siluetam. Apbūves augstumi vispārīgā gadījumā ir noteikti tā, lai būves neizceltos virs vēsturiskās apbūves. Pilsēt būvniecisko akcentu pamatošanai noteiktas īpašas prasības. Noteikts, ka pilsēt būvnieciskie akcenti pieļaujami mezglos, kur tie kalpo kā orientieri vidē, akcentē ielu perspektīvu noslēgumus, uzsver vietējos funkcionālos centrus, iekļaujas vēsturiskajā (esošajā) vidē.

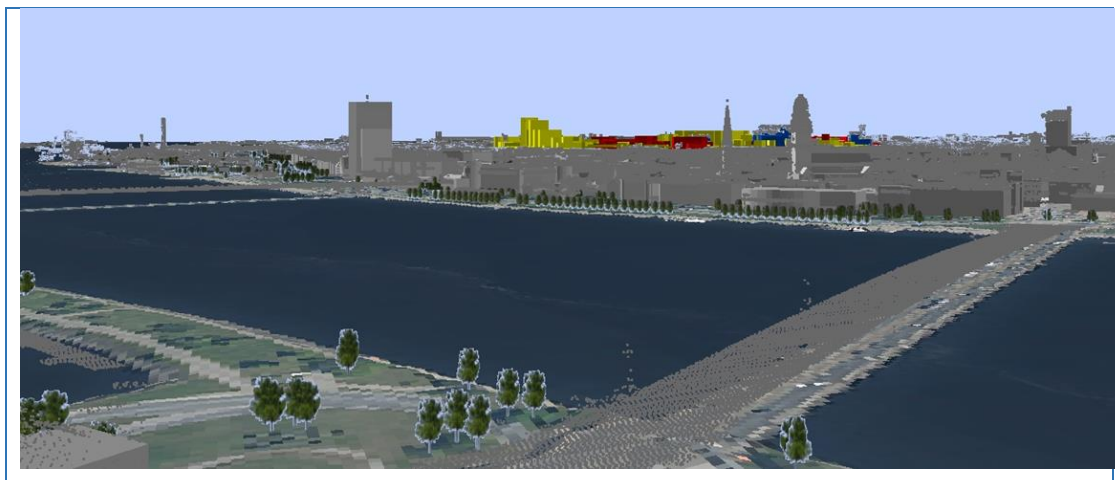
Skats no Akmens tilta

Skats no Balasta dambja

Skats no Nacionālās bibliotēkas

12.attēls Vizuālā ietekmes analīze, skatu punkti³⁵

Tā kā līdz mūsdienām ir saglabājies maz senatnes liecību, tās atspoguļotas lokālpilnojuma risinājumos ar mērķi atsaukt atmiņā nozīmīgākos vēsturiskos pilsētveidojošos elementus Skanstes apkaimē:

- Plānojuma struktūrā ir uzsvērtā vēsturiskās skanstes atrašanās vieta – virzienu iezīmē parku robeža un kanāls, arī iekškvartāla gājēju ceļš;
- Hidrogrāfiskais tīkls – zudušo Sarkandaugavu ļauj atcerēties jaunā ūdensobjektu (grāvju, kanālu, dīķu) sistēma un novietojums;
- Dzelzeļa loka attīstības liecinieki - dzelzeļa teritorijas un trases nosaka apstādījumu teritoriju konfigurāciju un daļēji ielu trasējumu. Vietumis tā redzama zemes īpašumu struktūrā un tai pakārtotā apbūves priekšlikumā.
- Vēsturiskā strādnieku dzīvojamā apbūve pie Ganību dambja tiek saglabāta kā autentiska vēsturiskā pilsētvide; apbūves plānojuma un apbūves veidošanas pamatprincipi tai ir pakārtoti (apbūves raksturs, augstums, iedibinātās būvlaiides). Lokālpilnojuma risinājumi paredz saglabāt arī ēkas, kuras kultūras mantojuma speciālisti novērtējuši kā kultūrvēsturiski vērtīgas.
- Pilsētas ganības saglabājamās kā toponīms; papildus – pagaidu izmantošanā apsverama iespēja atjaunot šīs teritorijas kā pļavas un laukumus veselīgai laika pavadīšanai brīvdabā.
- Pagājušā gadsimta sākuma mazdārziņu kultūru plānots saglabāt un restaurēt jaunveidojamā parkā – tā plānojumā, apstādījumu struktūrā un sortimentā.

Izstrādājot lokālpilnojumu, ir ņemts vērā Skanstes ainaviskais un kultūras mantojums: teritorijas ziemeļu daļā ar zaļo zonu robežām ir "iezīmēta" kādreizējās pilsētas nocietinājuma sienas ar skanstīm atrašanās vieta; ir izstrādāta arī lietussūknēšanas savākšanas sistēma ar atklātiem kanāliem un dīķiem, noteikta mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) gar Ganību dambi, lai saglabātu kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas šajā zonā, kā arī ir paplašināta apstādījumu teritorija, pievēršot arī uzmanību vērtīgām koku grupām vai rindām, kas akcentē kultūrvēsturisko mantojumu. Tādējādi, kopējā ietekme uz kultūras mantojumu saistībā ar plānoto apbūvi ir vērtējama kā pozitīva.

³⁵ Lokālpilnojuma izstrādes procesā veiktā vizuālās ietekmes analīze. SIA "Nams", SIA Grupa93, RD PAD, 2017.

Pozitīvi ir vērtējams tas, ka nosacījumi vietējā kultūras mantojuma saglabāšanai ietverti TIAN 7.1. nodaļā, kas tādejādi padara prasības attiecībā uz kultūras mantojumu saistošās lokālpilnošanas turpmākajā ieviešanas procesā. TIAN noteikts, ka vietējā kultūras mantojuma saglabāšana ir jāveic saskaņā ar TIAN un citu normatīvo akt prasībām. Noteikts, ka veicot teritoriju apbūvi, saglabā kultūrvēsturiski nozīmīgās ēkas un to elementus saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas lēmumiem attiecībā uz ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeni pilsētvides kultūrvēsturisko vērtību veidojošām vēsturiskām ēkām Hanzas ielā 16A, Hanzas ielā 16, Hanzas ielā 7 k-2 un kultūrvēsturiski vērtīgai ēkai Sporta ielā 2. TIAN noteikts, ka turpmākajā plānošanas un būvprojektēšanas procesā novērtē esošo ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeni un iespējas šādu autentisku pilsētvidi veidojošu ēku integrēšanai plānotajā apbūves struktūrā: ēka Ganību dambī 22b, ēka Ganību dambī 16g, ēkas Dantes ielā 11 un ēka Dantes ielā 11b. TIAN tāpat arī noteikts, ka labiekārtojuma projektos ietver vides dizaina risinājumus, kas uzsver Skanstes nocietinājuma vietu, kura iezīmēta TIAN 2. pielikumā "Publiskās ārtelpas attīstības plāns". Šī līnija grafiskās daļas kartē "Teritorijas funkcionālais zonējums un galvenie izmantošanas aprobežojumi" uzsverta ar kanālu trasējumu parkos.

Neskatoties uz to, ka līdz mūsdienām, ir saglabājušās tikai nedaudzas bijušās teritorijas kultūrvēsturiskās liecības, kā pozitīva ietekme uz kultūras mantojumu ir vērtējams tas, ka lokālpilnošanas teritorijas attīstības vēsturiskie aspekti un kultūras mantojums ir apzināts, sniegta detalizēta informācija par teritorijas vēsturi, integrēts lokālpilnošanas risinājumos, atspoguļots grafiskajā daļā un TIAN noteiktas prasības kultūras mantojuma saglabāšanai un turpmākai attīstībai.

Vērtējums: pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas kultūras mantojumu, tā saglabāšanas nosacījumus ietverot TIAN un grafiskajā daļā, kā arī nodrošinot pakāpenisku tā lokālpilnošanas prasību ieviešanu.

Lokālpilnošanas vīzijā, attīstības koncepcijā un risinājumos kultūras mantojums ir integrēts kā vietas identitātes sastāvdaļa. Lokālpilnošanas konceptuālā ideja ietver esošos un bijušos kultūras mantojuma objektus tos saglabājos (ja iespējams, piemēram kultūrvēsturiski nozīmīgās ēkas, dzelzceļa novietojums) vai ar plānošanas paņēmieniem iezīmējot tos jaunajā plānojumā (piemēram, apbūves augstuma saglabāšana kultūrvēsturiski nozīmīgo ēku teritorijā Ganību dambī, skanstes vietas iezīmēšana ar kanālu trasējumu, mazdārziņi – iekšpagalmos sugu sortimentā iesakot augļus un dārzenus sugas). Tādejādi lokālpilnošanas risinājumi pašlaik plānojumā, vēlāk, tos ieviešot, praktiski teritorijas būvniecības un ekspluatācijas procesā eksponēs lokālo kultūras mantojumu un attīstīs vietējo identitāti mūsdienās veidoto apkaimes tēlu.

Vērtējums: Pozitīva, tieša (attiecībā uz esošajiem objektiem) un netieša (attiecībā uz bijušajiem objektiem), ilgtermiņa ietekme uz kultūras mantojumu, to integrējot plānošanas vīzijā, attīstības koncepcijā un risinājumos kā vietas identitātes sastāvdaļu.

Skanstes atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projektā publiskās ārtelpas konceptuālajos pamatojumos ietvertas kultūras mantojuma vērtības Sarkandaugava un tās attekas, pilsētas nocietinājuma siena ar skanstīm, vēsturiskie stādījumi un sugu sortiments (ozoli, vītoli, liepas, zirgkastaņas), pilsētas ganības un sienu pļavas, kultūrvēsturiski nozīmīgas ēkas, dzelzceļš un arī slaveno sportistu vārdā nosauktas ēkas. Plānojot publisko ārtelpu un tās labiekārtojuma principiālos risinājumus šīs vērtības uztvertas kā apkaimes identitātes pamats un uz tām idejiski veidoti jaunās Skanstes apkaimes publiskās ārtelpas risinājumi: plānots apstādījumu novietojumus, ritma, formas, materiālu un toņu paleti, ko īsteno gan ar apstādījumu plānojuma dažādām formām, labiekārtojuma elementiem, to materiāliem, gan atbilstoša sugu

sastāva izvēli apstādījumos. Piemēram, industriālajām teritorijām piešķirta brūno toņu, ganībām – zaļo un pelēko, siena pļāvām – dzelteno un mazdārziņiem – varavīksnes toņu paleti.

Vērtējums: pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas kultūras mantojumu kā apkaimes identitātes atspoguļojumu publiskajā ārtelpā, ja tiek ieviesti atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālie risinājumi. Negatīva ietekme sagaidāma, ja ieviešanas procesā risinājumu principiālais piedāvājums attiecībā kultūras mantojuma aspektu un ritmu, formu, materiāliem un toņu paleti tiek būtiski izmainīta vai netiek konsekventi ievērots. Publiskās ārtelpas principiālie risinājumi lokālpilnošanas ieviešanas procesā ir izmantojami kā vadlīnijas attiecībā uz kultūras mantojuma atspoguļojumu publiskās ārtelpas turpmākā plānošanā un projektēšanā.

Plānojot apbūves augstumu Lokālpilnošanas pilnveidotajā redakcijā (2. alternatīva) salīdzinoši zemāki apbūves augstumi plānoti RVC tuvumā, pārejot uz lielākiem augstumiem Lokālpilnošanas teritorijas ziemeļu daļā.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Rīgas vēsturiskā centra apbūvi, jo apbūves augstumu plānojums 2. alternatīva respektē Rīgas vēsturiskā centra tuvumu.

Ietekme uz degradētajām teritorijām

Lokālpilnošanas izstrādes gaitā identificētas degradētās teritorijas: pamestas būves, grausti, nekoptas dzīvojamās apbūves, ražošanas, tehniskās un komercdarbības teritorijas, garāžu apbūves un autostāvvietu, mazdārziņu, dzelzceļa teritorijas, nekoptas un neapbūvētas teritorijas (60. attēls Paskaidrojuma rakstā). Apbūves telpiskās struktūras plānojuma izstrādē izvēlēts ir kritērijs "Degradēto teritoriju revitalizācijas veicināšana" un lokālpilnojumā izvēlēts funkcionālais zonējums un apbūves prasības, kas nodrošina secīgu un plānveidīgu teritorijas attīstību, kā arī atbalsta sabiedrības interesēm atbilstošu pagaidu izmantošanu teritorijās, kas tiks apbūvētas ilgtermiņā. Degradētajās teritorijās plānotas Jaukta centra apbūves (JC33, JC34), transporta (TR) un apstādījumu (DA, parku, skvēru un citu) teritorijas.

Vērtējums: Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz degradētajām teritorijām, plānojot to turpmāku, secīgu (pa Lokālpilnošanas ieviešanas kārtām) rekonstrukciju, apbūvi un labiekārtošanu.

7.2.6. Alternatīvu salīdzinājums un izvēlētā alternatīva

N.p.k.	1.alternatīva	2.alternatīva
1.	<i>Virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma risinājumi</i> Lokālpilnošanas risinājumi ietver ilgspējīgus lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumus, kā arī risinājumus publiskās ārtelpas veidošanai. Salīdzinājumā ar 2. alternatīvu risinājumi ir mazāk detāli, to ieviešanai nav sagatavoti priekšlikumi ieviešanai, līdz ar to (atšķirībā no 2. alternatīvas) augstāks ir risks, ka lietus un virszemes noteces ūdeņu un publiskās ārtelpas attīstība var nenotikt pēc vienotiem principiem.	<i>Virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma risinājumi</i> Lokālpilnošanas risinājumu izstrādei izstrādāts "SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts" (SIA "Grupa93", SIA "Veido vidi", 2016.). Tajā detalizēti plānota apstādījumu struktūra, kas veido publiskās ārtelpu. Risinājumos ietverti priekšlikumi lineāro apstādījumu, aizsargstādījumu parametriem un sortimentam, cita informācija. Galvenie risinājumi integrēti

		TIAN, projekta materiāli pielietojami Lokālpārplānojuma ieviešanā kā vadlīnijas būvprojektu izstrādē. Šī projekta izstrāde un ieviešana sekmēs kvalitatīvu apstādījumu teritoriju veidošanu Lokālpārplānojuma teritorijā.
2.	<i>Multimodālās stacijas novietojums</i> Stacijas iespējamam novietojumam plānotas divas vietas Spoara ielā vai Ganību dambī. Turpmākajā teritorijas attīstībā jārisina jautājums par multimodālās stacijas precizētu novietojumu.	<i>Multimodālās stacijas novietojums</i> Noteikts stacijas novietojums Sporta ielā. Turpmākajā teritorijas attīstībā nav jārisina jautājums par multimodālās stacijas novietojumu.
3.	<i>Sabiedriski nozīmīgu objektu plānojums</i> Sabiedriski nozīmīgu ēku (koncertzāle, Laikmetīgās mākslas muzejs, izglītības iestādes, bibliotēka) attīstība plānota Publiskās apbūves teritorijās, plānošanas procesā nenosakot precīzāku būvju novietojumu.	<i>Sabiedriski nozīmīgu objektu plānojums</i> Sabiedriski nozīmīgām ēkām - koncertzāle, Laikmetīgās mākslas muzejs, izglītības iestādes, bibliotēka precizēts plānotais novietojums. Divās Dabas un apstādījumu teritorijās noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN120), kurās, ja nākotnē būtu nepieciešams, plānots būvēt skolu.
4.	<i>Kultūrvēsturiskais mantojuma vērtību plānošana</i> Teritorijā gar Ganību dambi noteikta mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM). Salīdzinot ar 2. alternatīvu kultūrvēsturiski nozīmīgā teritorija funkcionālajā zonējuma nav īpaši akcentēta.	<i>Kultūrvēsturiskais mantojuma vērtību plānošana</i> Vēsturiskā strādnieku dzīvojamā apbūve pie Ganību dambja tiek saglabāta kā autentiska vēsturiskā pilsētvide; apbūves plānojuma un apbūves veidošanas pamatprincipi tai ir pakārtoti (apbūves raksturs, augstums, iedibinātās būvlaiķes). Kultūrvēsturiskā teritorija gar Ganību dambi noteikta kā mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM), lai saglabātu kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas šajā zonā. Pilnveidotajā redakcijā ir paplašināta apstādījumu teritorija, pievēršot arī uzmanību vērtīgām koku grupām vai rindām blakus DzM teritorijai, kas akcentē kultūrvēsturisko mantojumu.
5.	<i>Apbūves augstums RVC tuvumā</i> Plānojot apbūves augstumu RVC tuvums nav izvēlēts kā kritērijs apbūves augstuma plānošanai lokālpārplānojuma teritorijā. Salīdzinot ar 2. alternatīvu, harmonija ar RVC pilsētbūvniecisko kompozīciju un Vecrīgas siluetu ir zemāka.	<i>Apbūves augstums RVC tuvumā</i> Plānojot apbūves augstumu salīdzinoši zemāki apbūves augstumi plānoti RVC tuvumā, pārejot uz lielākiem augstumiem Lokālpārplānojuma teritorijas ziemeļu daļā. Tādejādi pilsētbūvnieciskie risinājumi harmonē ar RVC pilsētbūvniecisko kompozīciju un Vecrīgas siluetu.
6.	<i>Dabas un apstādījumu teritoriju plānojums</i> Lokālpārplānojuma izstrādes laikā tika ņemta vērā nepieciešamība pēc dabas teritorijām, dabas un apstādījumu teritorijas plānotas kā publiskās	<i>Dabas un apstādījumu teritoriju plānojums</i> Atkārtoti izvērtēts Dabas un apstādījumu teritorijas plānojums, to pieejamība sabiedrībai un paplašināta, precizētas Dabas

	ārtelpas sastāvdaļas, TIAN ietveri risinājumi to attīstībai.	un apstādījumu teritorijas robežas pie Lapeņu ielas, paplašinot teritoriju, salīdzinot ar 1. redakciju, un precizēta Bukultu ielas, to samazinot, ņemot vērā blakus esošos sliežu pievedceļus.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva, jo tajā, salīdzinot ar 1. alternatīvu, detalizētāk izstrādāti virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma risinājumi un vadlīnijas to ieviešanai, kas sekmēs kvalitatīvu precizētu multimodālās stacijas novietojums, sabiedriski nozīmīgu objektu plānojums, detalizētāk plānota kultūrvēsturiskais mantojuma vērtību integrēšana Lokālplānojumā Ganību dambī un Lokālplānojuma apbūves plānotā kompozīcijas saskaņota ar Rīgas vēsturiskā centra tuvumu.

8. RISINĀJUMI IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN SAMAZINĀŠANAI

Vides pārskatā Lokālpilnojumā 1. alternatīvas vērtējumā ir ieteikti šādi risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai vai mazināšanai.

1. Starppilsētu dzelzceļa stacijas un vietējās nozīmes autoosta (multimodālā stacija)

Ieteikums, izvēloties vienu no alternatīvām, ņemt vērā norādītās ietekmes, kas ir apkopotas ietekmes uz vidi novērtējuma sadaļā.

Kvartāla nr.3a apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti (Zirņu un Laktas iela, kvartāla ziemeļrietumu daļa) publiskajai apbūvei.

Kvartālā nr.13 (JC2) un kvartālā nr.12 gar Laktas ielu apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti un dzelzceļam tuvējās teritorijas publiskajai apbūvei. Šādā veidā tiktu samazināts to iedzīvotāju skaits, kuri būtu pakļauti negatīvajām gaisa kvalitātes un trokšņa ietekmēm dzelzceļa stacijas un autoostas attīstības gadījumā.

Pakļaut monitoringam būtiskākos vides aspektus - gaisa kvalitāti (vismaz NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$) un trokšņa līmeni. Šim nolūkam pie intensīvas satiksmes mezgla (dzelzceļa stacija/autoosta) uz tā ārējās robežas vai tuvējās dzīvojamās apbūves zonā izvietojot monitoringa staciju.

2. Jaunas autonomvietnes

Apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālos:

- kvartālā nr.13 prioritāri atvēlēt publisko apbūvi frontāli pret stāvparku;
- kvartālā nr.12 prioritāri atvēlēt publisko apbūvi gar Laktas ielas un Sporta ielas robežām;
- kvartālā nr.3a prioritāri atvēlēt publisko apbūvi gar kvartāla ziemeļaustrumu daļas ielas fronti.

Stāvparkos ieviest gaisa kvalitātes monitoringu sistemātiskai datu ieguvei.

3. Jaunas tramvaja līnijas būvniecība

Stratēģiskā IVN līmenī nav konstatētas ietekmes uz vidi, kuru dēļ uzlabojami lokālpilnojumā risinājumi.

Nav saskatāma nepieciešamība pēc IVN procedūras, kura varētu tikt piemērota tramvaja līnijas izveidei sākotnējā IVN rezultātā.

4. Jauna apbūve un nepieciešamās inženiertehniskās apgādes nodrošinājums

Lokālpilnojumā īstenošanas pasākumu ietvaros izbūvēt visiem apkaimes patērētājiem pieejamus, kvalitatīvas, ekonomiskas siltumapgādes tīklus, lai veicinātu centralizētās siltumapgādes izvēli.

TIAN iekļaut prasību vispirms izbūvēt objekta vai kvartāla apgādei nepieciešamos kanalizācijas un ūdensapgādes tīklus.

Tā kā esošā un plānotā apbūves un apdzīvojuma situācija, kā arī visa attīstības perspektīva var ievērojami mainīties sekojot tirgus, ekonomikas, iedzīvotāju mobilitātes un migrācijas kā arī politiskajām tendencēm, tad, neraugoties uz šo SIVN, atsevišķi lielāki attīstības projekti (īpaši tādi, kas paredz palielinātas iedzīvotāju un autotransporta plūsmu piesaisti, autostāvvietas) būtu pakļaujami sākotnējā IVN veikšanai.

5. Ziemeļu koridora savienojums ar Zirņu ielu

Lai mazinātu negatīvo ietekmi Ziemeļu koridora savienojuma ar Zirņu ielu īstenošanas gadījumā, kvartālu Nr.2 un Nr.3a (sk.15.att.) apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti un stāvparkam tuvējās teritorijas publiskajai apbūvei.

6. Dabas un apstādījumu teritorijas

Lokālpilnvarojuma izstrādes laikā tika ņemta vērā nepieciešamība pēc zaļajām teritorijām un tika paplašinātas dabas un apstādījumu teritorijas. Pie tam risinājumi dabas un apstādījumu teritorijām lokālpilnvarojumā ir izstrādāti ņemot vērā gan vides, gan sociālos faktoros. Līdz ar to nav ieteicams samazināt dabas un apstādījumu teritoriju zonējumu.

7. Ražošanas teritorijas

Par JC1 teritoriju – ieteicams ietvert ierobežojumus B kategorijas ražošanas uzņēmumu piesārņojošās darbības atļaujās attiecībā uz darbībām, kas var tiešā veidā ietekmēt gaisa kvalitāti (NO_x , daļiņas PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$) un trokšņa līmeni. Ņemot vērā JC1 novietojumu (ostas teritorijas tuvējā apkārtnē, plānotais Ziemeļu koridors), kā rekomendējotais ierobežojums ražošanas uzņēmumiem – lokālpilnvarojuma teritorijā atļaut jaunas ražotnes bez emisiju (gaisu piesārņojošām vielām) avotiem.

Par JC2 teritoriju – lokālpilnvarojuma izstrādes gaitā tika ierobežota iespējamā vienas ražošanas teritorijas platība, kas potenciāli ierobežo ražošanas apjomu kā tādu.

Par JC3, JC4, JC5, JC6 zonējumu - ņemot vērā potenciālās negatīvās ražošanas objektu ietekmes, lokālpilnvarojuma izstrādes gaitā tika noteikts nosacījums – netiek pieļauta rūpnieciskā darbība šajās teritorijās.

Ierosinām precizēt definīciju "Vieglās ražošanas uzņēmums", nosakot limitu bīstamo ķīmisko vielu apjomam (piemēram, ne vairāk kā 1 t gadā tikai ražošanas palīgprocesos bez emisijas vidē), kā arī neatļaut NO_x vai vismaz daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ emisiju avotus.

Sagatavojot Lokālpilnvarojuma pilnveidoto redakciju – 2.alternatīvu šie ieteikumi ir izvērtēti un daļa no tiem ņemta vērā, daļa, piemēram, attiecībā uz monitoringu, ir jāievieš Lokālpilnvarojuma īstenošanas gaitā.

Lokālpilnvarojuma pilnveidotajā redakcijā (2. alternatīva) ir integrēti šādi par 1. redakciju (1. alternatīva) izteikti galvenie priekšlikumi negatīvās ietekmes mazināšanai:

1. Noteikta precīza vieta (no divām plānotajām 1.alternatīvā) multimodālās stacijas novietojumam Sporta ielā
2. TIAN iekļauta prasība vispirms izbūvēt objekta vai kvartāla apgādei nepieciešamos kanalizācijas un ūdensapgādes tīklus. Vides pārskata sagatavošanas laikā ir uzsākta Skanstes teritorijas revitalizācijas 1.kārta, kuras ietvaros laikā līdz 2020. gada augustam teritorijā starp Laktas ielu, Sporta ielu, Zirņu ielu un Skanstes ielu ir plānota teritorijai nepieciešamās inženierinfrastruktūras izbūve <http://www.rdpad.lv/portfolio/skanstes-teritorijas-revitalizācijas-1-karta/>
3. Turpināta detalizēta Dabas un apstādījumu teritoriju plānošana publiskās ārtelpas sastāvā, precizētas Dabas un apstādījumu teritorijas robežas pie Lapeņu ielas un Bukultu ielas;
4. Precizēts vieglās rūpniecības uzņēmums – ražošanas veidu saraksts un pievienots TIAN pielikumā.
5. Precizēta dzīvojamās apbūves funkcijas plānojums kvartālos pie dzelzceļa, to neplānojot Jaukta centra apbūves teritorijās JC32.

Pilnveidotās redakcijas un šī SIVN sagatavošanas procesā lēmums 2016. gada 26. jūlijā ir pieņemts lēmums par IVN procedūras nepiemērošanu paredzētajai darbībai “Jaunas tramvaja līnijas būvniecībai un esošo tramvaju līniju posmu pārbūve”, kas daļā skar arī Lokālpilnošanas teritoriju.

Vides pārskatā Lokālpilnošanas 2. alternatīvas (Lokālpilnošanas pilnveidotā redakcija) vērtējumā ir ieteikti šādi risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai vai mazināšanai:

1. Attiecībā uz ieteikumiem 1. alternatīvas negatīvās ietekmes mazināšanai – ieviešanas procesā ieviest monitoringa pasākumus, pasākumus attiecībā uz Ziemeļu koridora savienojumu ar Zirņu ielu.
2. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras: sākotnējais izvērtējums, ietekmes uz vidi novērtējums, tehnisko noteikumu saņemšana:
 - a) *darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams veikt ietekmes uz vides sākotnējo izvērtējumu.* Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” noteiktajam, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums var tikt piemērots dažādiem publiskās infrastruktūras objektiem, kas ir identificēti šī Vides pārskata 7. nodaļā un attiecas uz 2. pielikuma darbībām “pilsētvides attīstības projekti (piemēram, tirdzniecības centri, jaunu ūdensapgādes vai kanalizācijas ārējo tīklu būvniecība, ja to kopgarums pārsniedz 20 kilometrus, vairāk nekā 300 automašīnām paredzētas autostāvvietas”;
 - b) *Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.* Pēc šī Vides pārskata sagatavošanas laikā pieejamās informācijas un tās detalizācijas pakāpes, nav identificēti tādi Lokālpilnošanas risinājumi vai objektu attīstība, kuriem atbilstoši LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” nosacījumiem būs jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, taču IVN procedūra (atkarībā no darbības ietekmes uz apjoma) var tikt piemērota sākotnējā izvērtējuma rezultātā.

Sākotnējo izvērtējumu veic un lēmumu par IVN nepieciešamību pieņem VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde.

- c) *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām (no Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes).* Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015.gada 27. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.30. Tehniskajos noteikumos VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā. Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā .
3. SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekta ieviešana būvprojektēšanas stadijā
 4. Teritorijas turpmāka izpēte. Skanstes teritorijas dienvidu, dienvidrietumu daļā līdzšinējā izpētē ir konstatēts piesārņojums ar smagajiem metāliem. Pirms būvdarbu uzsākšanas ir jāveic šo teritoriju detalizēta izpēte ar mērķi noskaidrot piesārņojuma avotus, un, ja nepieciešams, veikt šo teritoriju sanācijas pasākumus vai arī veikt monitoringa pasākumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

9. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensējošo pasākumu piemērošanas nepieciešamību nosaka likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Tā 43.pants nosaka, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Lokālpilnojumā teritorijā un tās tiešā tuvumā nav Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju, līdz ar to kompensējošie pasākumi netiek noteikti.

10. PĀRROBEŽAS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Skanstes apkaimes lokālpilnojumā teritorijā paredzētajām rīcībām nav prognozējama pārrobežu ietekme.

11. MONITORINGS

Ieteicams monitoringam pakļaut būtiskākos vides aspektus: gaisa kvalitāti (vismaz NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$) un trokšņa līmeni.

Ieteicamās monitoringa vietas:

- pie intensīvas satiksmes mezgliem – dzelzceļa stacija/autoosta/stāvparks - uz to ārējās robežas vai tuvējās dzīvojamās apbūves zonā;
- intensīvas satiksmes/maģistrālajās ielās (piem. Hanzas iela, Skanstes iela, Zirņu iela) izveidot vismaz vienu jaunu monitoringa staciju.

Ik pēc trīs gadiem izveidot svarīgāko gaisu piesārņojošo vielu - $\text{PM}_{2,5}$, PM_{10} un NO_2 zonējuma kartes un izvērtēt izplatības tendences - līdz ar to novērtējot vai nepieciešams ieviest korekcijas lokālpilnojumā.

Ieteicams katru gadu, balstoties uz valsts statistiskā pārskata par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss” atskaitēm un ikgadējiem statistiskās datiem par autotransporta intensitāti, izveidot t.s. fona piesārņojuma kartes un analizēt gaisa piesārņojošo vielu izkliedes datus attiecībā uz piesārņojuma tendencēm un iespējamajiem normatīvu pārsniegumiem.

12. KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) ietvaros Skanstes apkaimes lokālplānojuma pilnveidotajai redakcijai. Lokālplānojums izstrādāts Skanstes apkaimes teritorijai.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2013.gada 24. jūlija lēmumu Nr.37 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Skanstes apkaimes lokālplānojuma izstrāde ir uzsākta, pamatojoties uz Rīgas domes 2013.gada 18. jūnija lēmumu Nr.6330 „Par Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu, lokālplānojuma teritorijas robežas un darba uzdevuma apstiprināšanu”. Ar šo lēmumu ir apstiprināts Lokālplānojuma izstrādes darba uzdevums un teritorija. Lokālplānojuma 1. redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts 2014. gadā bija nodots sabiedriskajai apspriešanai. 2016. gadā lokālplānojuma darba uzdevums ir papildināts. Ņemot vērā gan Lokālplānojuma 1. redakcijas un Vides pārskata projekta publiskās apspriešanas rezultātus, gan precizējumus darba uzdevumā, ir sagatavota Lokālplānojuma pilnveidotajā redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt attīstības plānošanas dokumenta iespējamo būtisko ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un tādām detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Kā pamats Skanstes apkaimes teritorijas attīstībai, paredzētas plašas apstādījumu teritorijas, dažādu akcentu apbūve un jauni transporta risinājumi, piemēram, pieslēgums pie Ziemeļu transporta koridora, jauna tramvaja līnija un iespēja izmantot dzelzeļu. Tāpat ir plānotas skolas, bērnudārzi, ilgtspējīgu lietus ūdeņu novades sistēmas, turpmāko rīcību ar esošajiem mazdārziņiem, iespējamām jaunām sabiedriski nozīmīgām ēkām. Skanstes lokālplānojuma attīstība ir plānota trīs attīstības kārtās līdz 2050.gadam, pakāpeniski apgūstot visu lokālplānojuma teritoriju.

Lokālplānojuma apbūves plānojuma un telpiskā struktūras izstrādes mērķis ir : “Integrēt apkaimi RVC pilsētībūvnieciskajā struktūrā”. Apbūves veidošanas priekšlikums izstrādāts, balstoties uz apkaimes attīstības koncepciju. Plānošanas procesā izstrādāti vairāki Skanstes apkaimes attīstības funkcionālie telpiskie risinājumi lokālplānojuma sadaļām: apbūves plānojums un telpiskā struktūra, pilsētvides ainava, tostarp publiskā ārtelpa un apstādījumi, kultūras mantojums, transporta infrastruktūra un apkalpe, sociālā infrastruktūra, inženiertehniskā infrastruktūra, pilsētvides kvalitāte, lietusūdeņu apsaimniekošana un meliorācija.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas redakcijas iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs. Vides pārskatā ir iekļauts vērtējums par būtiskām pozitīvām un negatīvām, tiešām un netiešām, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmēm. Lokālplānojuma SIVN procesā tiek izvērtētas 2. alternatīvas: 1. alternatīva – Lokālplānojuma 1. redakcija, 2. alternatīva – Lokālplānojuma 2. redakcija.

SIVN procesā identificētie ietekmes aspekti ir trokšņa līmenis, gaisa kvalitāte, gruntsūdens līmenis, gruntsūdens kvalitāte, augsnes un grunts kvalitāte, degradētās teritorijas, dabas teritorijas, kultūras mantojums un sociāli ekonomiskā ietekme. Ietekmes aspekti Skanstes apkaimes lokālplānojuma izvērtēšanai noteikti balstoties uz Rīgas pilsētas esošo vides stāvokli,

Skanstes apkaimes ģeoloģiskajiem apstākļiem, Skanstes apkaimes kultūrvēsturisko kontekstu un Lokālplānojuma risinājumiem, to ietvaros veiktajām teritorijas izpētēm: gruntsūdeņu, grunts un augsnes piesārņojuma izpētes, kā arī Skanstes atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projektu, kas aptver virsūdeņu novadīšanas, apstādījumu un labiekārtojuma izveides risinājumu vadlīnijas.

Izvērtējot būtiskās ietekmes aspektus tie grupēti un secināts, ka Lokālplānojuma būtiskās ietekmes aspekti ir:

- vides kvalitātes saglabāšana un uzlabošana;
- apstādījumu izveide un dabas teritoriju kvalitātes uzlabošana;
- sociāli ekonomiskā ietekme;
- citi ietekmes aspekti (kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, vizuālā ietekme, degradēto teritoriju revitalizācija un citi).

Kopumā Lokālplānojuma ieviešanai, ievērojot normatīvo aktu, TIAN nosacījumus un šī Vides pārskata rekomendācijas ir sagaidāma pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas attīstību un valstī noteiktās plānošanas sistēmas ieviešanu Rīgā, uz apstādījumu un dabas teritoriju atjaunošanu un dabas teritoriju kvalitātes saglabāšanu, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, degradēto teritoriju revitalizāciju.

Lokālplānojuma būs pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Rīgas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos – Stratēģijā – noteikto ilgtermiņa attīstības mērķu ieviešanu attiecībā uz Skanstes apkaimi kopumā, gan Rīgas pilsētas telpiskās attīstības perspektīvā noteiktajām tematiskajām daļām, t.sk. arī prioritāri attīstāmās teritorijas, transporta infrastruktūra, inženierinfrastruktūra, dabas teritoriju telpiskā struktūra un citās.

Lokālplānojuma risinājumiem ir sagaidāma pozitīva (gruntsūdeņu, augsnes un grunts kvalitāte, teritorijas hidroloģisko režīmu, virsūdeņu novadīšanu, lietusūdeņu uzkrāšanu un iesaisti publiskās ārtelpas veidošanā un apsaimniekošanā) vai neitrāla (gaisa piesārņojums) tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme nepasliktinot uz vides kvalitāti. Izvēloties siltumapgādes risinājumus, ieteicams izbūvēt un veidot pieslēgumus centralizētajai siltumapgādes sistēmai. RD Pilsētas attīstības departamenta uzsāktais Skanstes teritorijas revitalizācijas projekts uzsāk centralizētu inženierinfrastruktūras izbūvi pašvaldības īpašumos.

Galvenās lokālplānojuma ietekmes ir saistītas ar ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, jo plānotās apbūves veidošana ir saistītā transporta piesaisti, kas ir galvenais gaisa piesārņojuma un paaugstināta trokšņa avots pilsētā. Saskaņā ar Vides pārskata vērtējumu tuvākajā nākotnē (aptuveni 10 gadi) ir sagaidāma negatīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, jo pieaugot transportlīdzekļu skaitam apkaimes teritorijā un tās apkārtnē, sagaidāms, ka palielināsies gaisa piesārņojums ar slāpekļa dioksīdu un daļiņām. Šajā periodā ir īpaši svarīgi plānot pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai, attīstot apstādījumus teritorijas, stādījumus pie ielām, kā arī sekmēt sabiedriskā transporta attīstību. Tālā nākotnē (2048.g.), mainoties transportlīdzekļu vecuma sastāvam un degvielai, gaisa kvalitātes normatīvi, neskatoties uz transportlīdzekļu skaita pieaugumu, tiks nodrošināti un situācija, salīdzinot ar esošo gaisa kvalitātes stāvokli uzlabosies – pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti.

Ieviešot TIAN noteiktos prettrokšņa pasākumus, ietekme uz blakus teritorijām būs neitrāla, Lokālplānojuma teritorijā – minimāla, trokšņa līmeņa pieaugums – galveno ielu tiešā tuvumā - negatīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz trokšņa līmeņa izmaiņām. Lokālplānojuma ieviešanā ir plānoti un TIAN noteikti prettrokšņa pasākumi.

Lokālplānojuma dabas un apstādījumu teritoriju plānošanai ir identificēta pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz apstādījumu attīstību gan pilsētas līmenī, veidojot savienojumu starp

Mežaparku un pilsētas centra parkiem, gan nosakot apstādījumu teritoriju telpisko struktūru apkaimē. Pilnveidotās redakcijas risinājumu pamats attiecībā uz apstādījumiem ir publiskās ārtelpas attīstības koncepcija. Lokālpilnveidotās redakcijas (2. alternatīva) izstrādes laikā ir izstrādāts "SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekts" (SIA "Grupa93", SIA "Veido vidi", 2016.). Tajā detalizēti plānota apstādījumu struktūra, kas veido publiskās ārtelpu. Negatīva ietekme sagaidāma, ja ieviešanas procesā risinājumu principiālais piedāvājums attiecībā uz apstādījumu telpisko plānojumu tiek būtiski izmainīts vai netiek konsekventi ievērots. Publiskās ārtelpas principiālie risinājumi lokālpilnveidotās ieviešanas procesā ir izmantojami kā vadlīnijas attiecībā uz apstādījumu attīstības atspoguļojumu publiskās ārtelpas turpmākā plānošanā un projektēšanā.

Lokālpilnveidotajam ir sagaidāma pozitīva, tieša, ilgtermiņa sociāli ekonomiskā ietekme, jo tiek plānota sociālā infrastruktūra, darba vietas, publiskā ārtelpa, kas veidos veselīgu dzīves vidi.

Lokālpilnveidotajam risinājumos atspoguļotas senatnes liecības ar mērķi atsaukt atmiņā nozīmīgākos vēsturiskos pilsētveidojošos elementus Skanstes apkaimē. Plānojumam ir pozitīva, tieša un netieša, ilgtermiņa ietekme uz teritorijas kultūras mantojumu, tā saglabāšanas nosacījumus ietverot TIAN un grafiskajā daļā, kā arī nodrošinot pakāpenisku tā lokālpilnveidotajam prasību ieviešanu.

Vides pārskatā ir identificēta arī pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Skanstes apkaimes degradētajām teritorijām, plānojot to turpmāku, secīgu (pa Lokālpilnveidotajam ieviešanas kārtām) rekonstrukciju, apbūvi un labiekārtošanu.

Ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva, jo tajā, salīdzinot ar 1. alternatīvu, detalizētāk izstrādāti virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma risinājumi un vadlīnijas to ieviešanai, kas sekmēs kvalitatīvu precizētus multimodālās stacijas novietojums, sabiedriski nozīmīgu objektu plānojums, detalizētāk plānota kultūrvēsturiskais mantojuma vērtību integrēšana Lokālpilnveidotajam Ganību dambī un Lokālpilnveidotajam apbūves plānotā kompozīcijas saskaņota ar Rīgas vēsturiskā centra tuvumu.

Lokālpilnveidotajam iespējamās negatīvās ietekmes uz mazināšanai vai pilnīgākai izvirzīto mērķu sasniegšanai ir:

- 1) Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras: sākotnējais izvērtējums, ietekmes uz vidi novērtējums, tehnisko noteikumu saņemšana;
- 2) SKANSTES atklātās virsūdeņu novadīšanas sistēmas un vienotas publiskās ārtelpas labiekārtojuma principiālā risinājuma projekta ieviešana būvprojektēšanas stadijā
- 3) Teritorijas turpmāka izpēte. Skanstes teritorijas dienvidu, dienvidrietumu daļā līdzšinējā izpētē ir konstatēts piesārņojums ar smagajiem metāliem. Pirms būvdarbu uzsākšanas ir jāveic šo teritoriju detalizēta izpēte ar mērķi noskaidrot piesārņojuma avotus, un, ja nepieciešams, veikt šo teritoriju sanācības pasākumus vai arī veikt monitoringa pasākumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, Lokālpilnveidotajam ieviešanas gaitā ir jāveic regulāri monitoringa pasākumi. Ieteicams monitoringam pakļaut būtiskākos vides aspektus: gaisa kvalitāti (vismaz NOx, PM10, PM2,5) un trokšņa līmeni. Vides pārskatā ir ieteiktas šādas monitoringa vietas:

- 1) pie intensīvas satiksmes mezgliem – dzelzceļa stacija/autoosta/stāvparks - uz to ārējās robežas vai tuvējās dzīvojamās apbūves zonā;
- 2) intensīvas satiksmes/maģistrālajās ielās (piem. Hanzas iela, Skanstes iela, Zirņu iela) izveidot vismaz vienu jaunu monitoringa staciju.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS LAIKĀ (2014.G.) PAR VIDES PĀRSKATA PROJEKTU SAŅEMTO INSTITŪCIJU ATZINUMU UN IEDZĪVOTĀJU PRIEKŠLIKUMIEM, INFORMĀCIJA PAR TO ŅEMŠANU VĒRĀ VAI NORAI DĪŠANU

Institūcija	Komentārs	Atzīme par iekļaušanu/neiekļaušanu Vides pārskatā redakcijā
Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde	Vides pārskata projekta sadaļas „Esošās situācijas raksturojums” 4.1.punktā ir norādīts, ka trokšņa pārsniegumu Duntē ielā rada tramvaja satiksme. Lūdzam precizēt informāciju, jo Duntē ielā nav izbūvēta tramvaja līnija.	Precizēts 4.1. nodaļā.
	Vides pārskata projekta sadaļas „Esošās situācijas raksturojums” 4.2.1.punktā ir analizēti gaisa kvalitātes rādītāji Skanstes apkaimē, diemžēl dati ir par 2008. un 2009. gadu, kas, kā jau tika norādīts Vides pārskatā, bija ekonomiskās krīzes laiks un šobrīd situācija ir savādāka, līdz ar to būtu jāanalizē dati par vēlākiem gadiem, lai redzētu maksimāli esošajai situācijai pietuvinātus skaitļus.	4.2.1.apakšnodaļa ir papildināta, balstoties uz LVĢMC izstrādātā ziņojuma “Rīgas pilsētas gaisa piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu (NO ₂) teritoriālo zonu kartes” (2014.gads) un PM ₁₀ novērtējums ir balstīts uz SIA „Vidzemes Elektrotehnikas Fabrika” izstrādātā ziņojuma “Rīgas pilsētas gaisa piesārņojuma ar cietajām daļiņām (PM ₁₀) teritoriālo zonu kartes” (2014.gads).
	VVD LRVP vērš uzmanību, ka lokālpilnvarotības izstrādes gaitā 27.07.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.626. „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” vietā ir stājušies spēkā 25.11.2014. Ministru kabineta noteikumi Nr.724 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”	Vides pārskats papildināts ar MK noteikumiem Nr.724. Labojumi ir iestrādāti 4.2.1. apakšnodaļā.
	VVD LRVP vērš uzmanību, ka lokālpilnvarotības izstrādes gaitā ir mainījusies būvniecības dokumentācija – būvvaldes plānošanas un arhitektūras uzdevumu vietā izsniedz būvatļaujas.	Precizēts 1.3. un 5.1. apakšnodaļās.
	Plānošanas dokumentā jābūt kartēm, kurās ir nepārprotami attēlotas piesārņotās teritorijas (arī tās potenciāli piesārņotās, kurās pirms būvniecības ir detalizēti jāizvērtē piesārņojuma līmenis un sanācijas veikšanas nepieciešamība), tāpat jābūt skaidri iezīmētām teritorijām, kurās	Plānošanas dokuments precizēts, atbilstoši pētījuma “Grunts un gruntsūdens kvalitātes izpētes un kompleksas ģeotehniskās izpētes izstrāde Skanstes apkārtnē” rezultātiem.

	veģetācijas sezonā ir jāveic apsekošana, lai konstatētu, vai tajās atrodamas Baltijas dzegužpirkstītes atradnes un plānošanas dokumentā jāparedz pasākumus to aizsardzībai. Plānošanas dokumentā jāparedz pasākums to aizsardzībai. Plānošanas dokumenta ietvaros ir pievienoti dažādi izpētes materiāli, cita starpā arī tādi, kuros ir norādītas trīs piesārņotas un trīs potenciāli piesārņotas vietas lokālplānojuma teritorijā vai atsauce uz septiņām potenciāli piesārņotām vietām, tanī pat laikā nav neviens konkrētas atsauces uz piesārņotajām teritorijām, kurās tiks veikta sanācija	Plānošanas dokumentā teritorija ar iespējamajām Baltijas dzegužpirkstītes atradnēm fiksēta grafiskajā daļā. Plānošanas dokumentā noteikts, ka pirms apbūves uzsākšanas teritorijās, kurās atzīmētas iespējamās Baltijas dzegužpirkstītes atradnes, ir jāveic teritorijas pasekošana veģetācijas sezonā un nepieciešami aizsargpasākumi, ja tiek konstatēta Baltijas dzegužpirkstītes atradne.
	Plānošanas dokumentā un vides pārskatā tiek piedāvāti dažādi risinājumi attiecībā uz lietusūdeņu savākšanu no lokālplānojuma teritorijas, tomēr nav pienācīgi uzsvērti risinājumi, kā tiks nodrošināta piesārņojošo vielu (eļļu, naftas produktu) nenonākšana vidē no ceļiem/ ielā/ laukumiem, pa kuriem pārvietosies transportlīdzekļi. Risinājumi ir svarīgi no tāda aspekta, ka Rīgas pilsētā Daugava un Ķīšezers atbilstoši 31.05.2011. Ministru kabineta noteikumiem Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” ir noteikti kā riska ūdensobjekti, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli	Lokālplānojuma risinājumi neparedz lietus ūdeņu novadīšanu tieši vidē. Izvirzītās prasības nosaka normatīvie akti. Konkrēti risinājumi izstrādājami būvprojektu sastāvā. Piesārņojošo vielu (eļļu, naftas produktu) nenonākšana vidē MK noteikumos Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” Daugavai Rīgas pilsētā nav izvirzīti kā būtiskākie riska cēloņi, kas rada risku nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli. Rīgā kā galvenais risks ir punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēnie elementi).
	Plānošanas dokumentā būtu jāuzsver, ka lokālplānojuma teritorijā jauna apbūve būtu pieļaujama vienīgi tad, ja to būtu iespējams pieslēgt pie izbūvētiem centralizētiem inženiertīkliem (no vides aizsardzības viedokļa primāri tie būtu centralizētie sadzīves kanalizācijas, lietus notekūdeņu kolektori, siltumapgādes un ūdensapgādes tīkli). Šobrīd Vides pārskatā akcents tiek likts vienīgi uz centralizētajiem siltumapgādes tīkliem	Balstoties uz RVC TIAN 51., 52. punktu ir papildināts lokālplānojumā TIAN 129. punkts, nosakot, ka vispirms nepieciešams izbūvēt objekta vai kvartāla apgādei nepieciešamos tīklus. Vides pārskata 6.4. apakšnodaļa ir attiecīgi papildināta ar datiem par objekta vai kvartāla apgādei nepieciešamajiem tīkliem.

Veselības inspekcija	Saņemtā atzinuma slēdziens: Izvērtējot Skanstes apkaimes lokālplānojuma vides pārskata projekta 1.redakciju, konstatēs, ka vides pārskata projektā ir novērtēta teritorijas attīstības ietekme uz vidi un noteikti pasākumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai un mazināšanai.	-

Sagatavoja Vides pārskata izstrādātājs 2014. g. SIA "Vides eksperti"

2. PIELIKUMS INSTITŪCIJU ATZINUMI, 2014.G.

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VALSTS VIDES DIENESTA

LIELRĪGAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Reģistrācijas Nr.90000017078, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045
tālrunis 67084278, fakss 67084244, e-pasts: lielriga@lielriga.vvd.gov.lv

Rīgā

25.12.2014. Nr. 4.5.-19/8436

uz 03.12.2014. Nr. b/n

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
„Vides eksperti”
Ganību dambī 24D – 317A, Rīgā, LV – 1005

Par atzinumu Skanstes apkaimes teritorijas
lokālplānojuma Vides pārskata I.redakcijai

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – VVD LRVP)
04.12.2014. saņēma Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu izstrādātajai Skanstes apkaimes
teritorijas lokālplānojuma Vides pārskata I.redakcijai.

VVD LRVP ir izvērtējusi interneta vietnē <http://failiem.lv/w/ipeugz> ievietoto
plānošanas dokumenta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu.

VVD LRVP vērs uzmanību uz sekojošo:

1. Vides pārskata projekta sadaļas „Esošās situācijas raksturojums” 4.1.punktā ir norādīts, ka trokšņa pārsniegumu Dunties ielā rada tramvaju satiksme. Lūdzam precizēt informāciju, jo Dunties ielā nav izbūvēta tramvaja līnija;
2. Vides pārskata projekta sadaļas „Esošās situācijas raksturojums” 4.2.1.punktā ir analizēti gaisa kvalitātes rādītāji Skanstes apkaimē, diemžēl dati ir par 2008.un 2009.gadu, kas, kā jau tika norādīts Vides pārskatā, bija ekonomiskās krīzes laiks un šobrīd situācija ir savādāka, līdz ar to būtu jāanalizē dati par vēlākiem gadiem, lai redzētu maksimāli esošajai situācijai pietuvinātus skaitļus;
3. VVD LRVP vērs uzmanību, ka lokālplānojuma izstrādes gaitā 27.07.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.626 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” vietā ir stājušies spēkā 25.11.2014. Ministru kabineta noteikumi Nr.724 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”;
4. VVD LRVP vērs uzmanību, ka lokālplānojuma izstrādes gaitā ir mainījusies būvniecības dokumentācija – būvvaldes plānošanas un arhitektūras uzdevumu vietā izsniedz būvatļaujas;
5. plānošanas dokumentā jābūt kartēm, kurās ir nepārprotami attēlotas piesārņotās teritorijas (arī tās potenciāli piesārņotās, kurās pirms būvniecības ir detalizēti jāizvērtē piesārņojuma līmenis un sanācijas veikšanas nepieciešamība), tāpat jābūt skaidri iezīmētām teritorijām, kurās veģetācijas sezonā ir jāveic apsekošana, lai konstatētu, vai tajās atrodamas Baltijas dzegužpirkstītes atradnes un plānošanas dokumentā jāparedz pasākumus to aizsardzībai. Plānošanas dokumenta ietvaros ir pievienoti dažādi izpētes materiāli, cita starpā arī tādi, kuros ir norādītas trīs piesārņotas un trīs potenciāli piesārņotas vietas lokālplānojuma teritorijā vai atsauce uz septiņām

- potenciāli piesārpotām vietām, tanī pat laikā nav nevienas konkrētas atsaucis uz piesārpotājām teritorijām, kurās tiks veikta sanācija;
6. plānošanas dokumentā un Vides pārskatā tiek piedāvāti dažādi risinājumi attiecībā uz lietusūdeņu savākšanu no lokālplānojuma teritorijas, tomēr nav pienācīgi uzsvērti risinājumi, kā tiks nodrošināta piesārpojošo vielu (eļļu, naftas produktu) nenonākšana vidē no ceļiem/ ielām/ laukumiem, pa kuriem pārvietosies transportlīdzekļi. Risinājumi ir svarīgi no tāda aspekta, ka Rīgas pilsētā Daugava un Ķīšezers atbilstoši 31.05.2011. Ministru kabineta noteikumiem Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” ir noteikti kā riska ūdensobjekti, kuros pastāv risks nesasnigt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli;
 7. plānošanas dokumentā būtu jāuzsver, ka lokālplānojuma teritorijā jauna apbūve būtu pieļaujama vienīgi tad, ja to būtu iespējams pieslēgt pie izbūvētiem centralizētiem inženiertīkliem (no vides aizsardzības viedokļa primāri tie būtu centralizētie sadzīves kanalizācijas, lietus notekūdeņu kolektori, siltumapgādes un ūdensapgādes tīkli). Šobrīd Vides pārskatā akcents tiek likts vienīgi uz centralizētajiem siltumapgādes tīkliem.

Ar cieņu,
direktore

I.Hahele

Veikls 67084242

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

VESELĪBAS INSPEKCIJA

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67819671, fakss: 67819672, e-pasts: vi@vi.gov.lv, http://www.vi.gov.lv

ATZINUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMU

Rīgā

2014.gada 13. decembrī

Nr. 10-6/29923/3685

SIA „Vides Eksperti”

Ganību dambī 24D-317A, Rīgā, LV-1005

1.Projekta nosaukums: 1.redakcija	Skanstes apkaimes lokālplānojuma vides pārskata projekta
2.Atzinuma pieprasījuma mērķis:	Vides pārskata projekta higiēniskā novērtēšana
3.Objekta adrese:	Rīga, Skanstes apkaime
4.Projekta pasūtītājs:	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
5.Projekta autors:	SIA „Vides Eksperti”, reģ. Nr. 40003820612
6.Iesniegtie dokumenti:	1. Lokālplānojuma vides pārskata projekta 1.redakcija
7.Izskatot projektu, konstatēts:	Vides pārskata projekts ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Skanstes apkaimes lokālplānojuma 1.redakcijai. Vides pārskata projekta mērķis ir novērtēt attīstības plānošanas dokumenta iespējamo būtisko ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Lokālplānojuma ietekmes izvērtējums ir koncentrēts uz sekojošiem vides aspektiem: trokšņa līmenis, gaisa kvalitāte, gruntsūdens kvalitāte, augsnes kvalitāte, kultūras mantojums, sabiedrības veselība, socioekonomiskie aspekti. Balstoties uz izvirzītajiem vides aspektiem, tika vērtēti lokālplānojuma izstrādātie risinājumi: -starpilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta,-jaunas autonomvietnes,-jaunas tramvaja līnijas būvniecība,-jauna apbūve un nepieciešamās inženiertehniskās apgādes nodrošinājums,-Ziemeļu koridora savienojums ar Zirņu ielu,-dabas apstādījumu teritorijas,-ražošanas objekti. Vides pārskatā analizētas teritorijas lokālplānojuma iespējamās negatīvās un pozitīvas ietekmes, sniegti ieteikumi, gan tieši attiecībā uz lokālplānojumu, gan arī vispārīgi ieteikumi problēmas risināšanai vai nepieļaušanai ar citiem paņēmieniem. Vides pārskatā atrodami arī ieteiktie monitoringa parametri, kas varētu kalpot izmaiņu uzraudzībai nākotnē, lai noteiktu kādus koriģējošos pasākumus nepieciešamības gadījumā. Atsevišķa sadaļa pārskatā veltīta pašam Stratēģiskā novērtējuma procedūras aprakstam, kā arī sabiedrības līdzdalības ieguldījumam.
SLĒDZIENS	
	Izvērtējot Skanstes apkaimes lokālplānojuma vides pārskata projekta 1.redakciju, konstatēts, ka vides pārskata projektā ir novērtēta teritorijas attīstības ietekme uz vidi un noteikti pasākumi

iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai.

REKOMENDĀCIJAS

Rīgas reģiona higiēnas novērtēšanas
un monitoringa nodaļas vadītāja

Olga Saganoviča

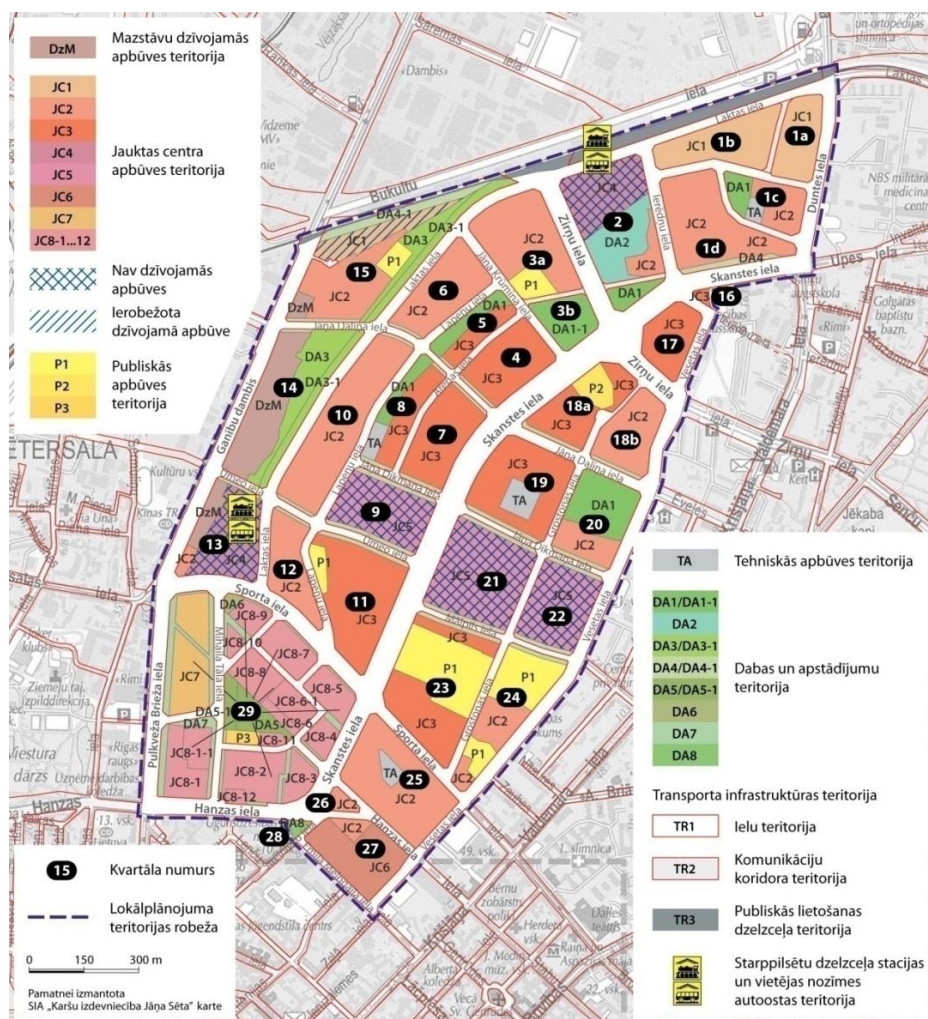
Rīgas reģiona higiēnas novērtēšanas
un monitoringa nodaļas
higiēnas ārste Irina Griščenko
tālr.67081644, irina.griscenko@vi.gov.lv

3. PIELIKUMS MULTIMODĀLĀS STACIJAS UN STĀVPARKU IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS 1.ALTERNATĪVĀ UN 1. ALTERNATĪVAS IETEKMJU KOPSAVILKUMS

Lokālpārplānojuma 1. redakcijas ietekmju novērtējuma apjoma noteikšanā (angl. val. - *scoping*) tika izvēlēti konkrēti vides aspekti, kuri ir būtiski ietekmju novērtējumam:

- trokšņa līmenis;
- gaisa kvalitāte;
- gruntsūdens kvalitāte;
- augsnes kvalitāte;
- kultūras mantojums;
- sabiedrības veselība;
- socioekonomiskie aspekti.

Veicot šo analīzi, noteikts ietekmes veids (tieša vai netieša), kā arī ietekmju ilglaicīgums šī plānošanas dokumenta kontekstā (īstermiņa, vidēja termiņa, ilgtermiņa). Uzskatāmības labad katrā apakšnodalījā ietekmes apkopotas tabulā, ar “+” apzīmējot pozitīvu ietekmi un ar “-” negatīvu.

1. Lokālpārplānojuma kvartālu iedalījums

Starpilsētu dzelzceļa stacija un vietējās nozīmes autoosta

Lokālpāņojumā iekļautais starppilsētu dzelzceļa stacijas un vietējās nozīmes autoostas risinājums pieļauj dzelzceļa staciju un autoostu izbūvēt divās vietās (pašreiz spēkā esošajā RVC AZ teritorijas plāņojumā ir iekļauta tikai viena vieta).

Šajā nodaļā tiek atsevišķi izvērtētas iespējamās ietekmes abu alternatīvu gadījumā:

1. Lokālpāņojuma alternatīva - Starppilsētu dzelzceļa stacija un autoosta atrodas iepretim Bukultu ielai kvartālā Nr.2
2. Lokālpāņojuma alternatīva - Starppilsētu dzelzceļa stacija un autoosta atrodas Sporta ielas, Laktas ielas un Umeo ielas kvartālā Nr.13

Jauni satiksmes infrastruktūras attīstības objekti ir tiešā veidā saistīti ar negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni to tiešā tuvumā satiksmes intensitātes palielināšanās rezultātā. Abos iespējamajos izvietojuma gadījumos šie aspekti tiek vērtēti kā būtiskākie. Ņemot vērā, ka plānotā infrastruktūras attīstība ir saistīta ar ietekmi tās izmantošanas laikā, ietekme raksturojama kā ilgtermiņa negatīva (tabulā attiecīgi apzīmēta ar “-”).

Saistītā infrastruktūras izveide ar strupceļa dzelzceļa staciju VPVB lēmumā ir noteikta kā potenciāli atbilstoša likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. pielikuma 9. punktam (jaunbūvējamās publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas). Tādēļ arī paredzēto darbību atbilstība likuma 1.pielikuma 9.punktam tiek analizētā šajā nodaļā.

1. alternatīva – Starppilsētu dzelzceļa stacija un autoosta atrodas iepretim Bukultu ielai kvartālā Nr.2

Šajā novietojuma variantā starppilsētu dzelzceļa stacija atrastos stratēģiski izdevīgā vietā, kur ir jau esošs un funkcionējošs sliežu ceļš - ostu apkalpojošais dzelzceļš (kravu pārvadājumi). Jauni satiksmes infrastruktūras attīstības objekti ir tiešā veidā saistīti ar negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni to tiešā tuvumā satiksmes intensitātes palielināšanās rezultātā. Abos iespējamajos izvietojuma gadījumos šie aspekti tiek vērtēti kā būtiskākie. Šāds vērtējums balstās galvenokārt uz datiem no Rīgas aglomerācijas trokšņu kartēm³⁶, kur skaidri un viennozīmīgi redzama transporta ietekme uz gaisa kvalitāti un troksni tiešā ielu un maģistrāļu tuvumā.

Plānotā dzelzceļa infrastruktūra, t.i. dzelzceļa sliedes, neiet cauri lokālpāņojuma teritorijai, bet gar apkaimes robežu tās ziemeļu daļā. Gar dzelzceļa sliedēm lokālpāņojuma risinājumā ir noteikta ierobežota dzīvojamā apbūve. Tas nozīmē, ka tiek samazināts potenciālais iedzīvotāju skaits, kas varētu izjust tiešu negatīvu ietekmi (gaisa kvalitāte, troksnis) dzelzceļa darbības rezultātā. Tādējādi ietekme uz sabiedrības veselību vērtējama kā neitrāla (“0”) Dzelzceļa stacijas izveide pozitīvi ietekmēs (tieša ietekme, “+”) vietējās infrastruktūras attīstību un iedzīvotāju piekļuvi sabiedriskajam transportam tādējādi uzlabojot sociālekonomisko situāciju.

Novietojuma ziņā ir iespējams izveidot arī caurbraucamu dzelzceļa staciju, kas dotu iespēju ilgtermiņā plānot tālāku pasažieru dzelzceļa tīkla izveidi – tādējādi veicinot sabiedriskā transporta elektrifikācijas attīstību iepretim sabiedriskajam autotransportam. Pašreizējie kravu pārvadājuma vilcieni Skanstes apkaimē darbojas ar dīzeļdegvielu un šajā teritorijā nav attīstīta elektrovilcienu infrastruktūra. Plāņojot Latvijas dzelzceļa tīkla ilgtermiņa attīstību, VAS „Latvijas Dzelzceļš” ir pieņēmis lēmumu par pāreju uz elektrisko vilci galvenajās dzelzceļa līnijās.³⁷ Latvijas Dzelzceļš ir parakstījis līgumu ar Čehijas uzņēmumu AŽD "SudoPrahā" par

³⁶ Rīgas aglomerācijas trokšņu karte, SIA Estonian, Latvian&Lithuanian Environment, 2008

³⁷ Par Latvijas Dzelzceļa ilgtermiņa plāņiem // <http://www.ldz.lv/lv/content/%E2%80%9Elatvijas-dzelzce%C4%BC%C5%A1%E2%80%9D-sagaida-95-gadi-sp%C4%93c%C4%ABg%C4%81ks-k%C4%81-jebkad>

Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācijas skiču projekta izstrādi. Pēc projekta skiču izstrādes un izpētes būtu iespējams novērtēt turpmākās ietekmes.³⁸ Ņemot vērā Latvijas dzelzceļa ilgtermiņa plānus, iespējams arī Skanstes teritorijā esošo dzelzceļa līniju pāreja uz elektrisko vilci, kas pozitīvi ietekmēs vides kvalitāti un tādā veidā mazinātu minētās tiešās negatīvās ietekmes uz gaisa kvalitāti un troksni.

Kopā ar dzelzceļa stacijas izveidi ir plānota arī vietējās nozīmes autoosta, kas nozīmē autobusu (ar iekšdedzes dzinējiem) kustības piesaisti. Kā sabiedriskā transporta mezgls stacija un autoosta piesaistīs arī sekundāru autotransportu (privātais autotransports). Stacijas un autoostas izveidošana novietojuma ziņā nesaasinātu vides problēmas (gaisa kvalitāte, trokšņa piesārņojums) uz tuvējām intensīvas satiksmes ielām, bet gaisa un trokšņa piesārņojums veidotos lokālā līmenī koncentrējoties tiešā stacijas un autoostas tuvumā (netieša negatīva (“-”) ietekme). Taču stacijas un autoostas izveides gadījumā (publiskā infrastruktūra) prognozējams, ka palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas privāto auto nomainīs pret sabiedrisko transportu arī starppilsētu braucienos. Tādā veidā vienlaikus tiek sekmēta arī tieši pretēja netieša pozitīva (“+”) ietekme gan uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa piesārņojuma līmeni – kopumā gan “+”, gan “-” (+/-).

Šobrīd plānotās dzelzceļa stacijas un autoostas teritorijā atrodas SIA „MOBIL ASFALTS” ražotne. Zemes gabala izmantošana ir likumīgi iesākta, līdz ar to uzņēmums var to turpināt bez ierobežota laika termiņa. Ņemot vērā, ka dzelzceļa stacijas un autoostas izveide ir ilgtermiņa plānā (līdz 2050.gadam), tad situācija varētu būt mainījiesies.

Veicot nepieciešamos teritorijas sagatavošanas darbus, būvniecības darbus un objektu (dzelzceļa stacijas un autoostas) apsaimniekošanu, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās un labas prakses prasības, ietekme uz gruntsūdens un augsnes kvalitāti ir vērtējama kā neitrāla “0”.

Dzelzceļa stacijas un autoostas izveide saistībā ar ietekmi uz kultūras mantojumu ir vērtējama kā neitrāla (“0”), jo tuvumā neatrodas vērtīgi vai aizsargājami kultūras mantojuma objekti.

5.tabula Vides aspektu un ietekmju novērtējums dzelzceļa stacijas un autoostas 1.alterantīvai

Ietekme -----	Tieša	Netieša
Aspekts		
Gaisa kvalitāte	- (ilgtermiņa)	-/+
Trokšņa līmenis	- (ilgtermiņa)	-/+
Gruntsūdens kvalitāte	0	
Augsnes kvalitāte	0	
Kultūras mantojums	0	
Sabiedrības veselība	0	
Socioekonomiskais (infrastruktūra)	+ (ilgtermiņa)	

„-” negatīva ietekme; „+” pozitīva ietekme; „0” neitrāla ietekme.

³⁸ Par Latvijas Dzelzceļa ilgtermiņa plāniem http://lat.mixnews.lv/lv/ekonomika/33431_cehi-izstradas-ldz-tikla-elektrifikācijas-skicu-projektu

2.alternatīva – Starppilsētu dzelzceļa stacija un autoosta atrodas Sporta ielas, Laktas ielas un Umeo ielas kvartālā Nr.13

Atbilstoši lokālpilnojumam, ir iespēja izveidot arī strupceļa dzelzceļa staciju - Pētersalas (Skanstes) staciju un vietējās nozīmes autoostu Sporta ielas, Laktas ielas un Umeo ielas kvartālā. Strupceļa stacija labi kombinējas ar esošo sabiedrisko transportu, plānoto tramvaja satiksmi un piekļuves iespējām pilsētas maģistrālajām ielām, kas vērtējams ar pozitīvu ietekmi ("+") ilgtermiņā (Socioekonomiskais aspekts – infrastruktūras uzlabošana). Lai šo projektu varētu realizēt, tiek saglabāta zona dzelzceļa pievadceļu izbūvei. Lokālpilnojumā iekļautā dabas un apstādījumu teritorijas (DA3) viena no paredzētajām izmantošanas iespējām ir sliežu ceļa izbūve līdz strupceļa stacijai. Šajā gadījumā nevarēs ierīkot jaunu parku visā pašreizējā dzelzceļa pievadceļu teritorijā, līdz ar to mazāka jaunā apstādījumu teritorija var sniegt netiešu negatīvu ietekmi ("-") saistībā ar gaisa kvalitātes uzlabošanu un trokšņa piesārņojumu absorbēšanu, gan arī samazina zaļās platības lokālpilnojuma teritorijā. Sliežu ceļš ved cauri teritorijām, kurās viens no galvenajiem izmantošanas veidiem ir dzīvojamā apbūve. Strupceļa stacijas izveides gadījumā līdz ar to parādīsies zināma trokšņa un vibrāciju ietekme uz tuvāko māju iedzīvotājiem vilcienu kustības rezultātā (tieša negatīva ietekme uz sabiedrības veselību ("-")). Tomēr ar tehnoloģiskajiem risinājumiem vilciena kustības optimizēšanai – ātruma ierobežojumiem, kas veicina trokšņa līmeņa samazināšanu – būtu iespējams samazināt dzelzceļa radīto ietekmi.

Precizējot informāciju, kā arī pētot kartogrāfisko materiālu un situāciju uz vietas, var secināt ka, izvēloties strupceļa staciju kā alternatīvu, dzelzceļa līnijas izveide līdz šai stacijai nav uzskatāma par jaunbūvējamu. Pašreizējā situācijā eksistē dzelzceļa sliedes uz koka gulšņiem paralēli Ganību dambim. Ja tiktu veidota strupceļa stacija, netiktu veidota jaunbūvējama publiskās lietošanas dzelzceļa līnija, bet gan no konstruktīvā viedokļa tā būtu uzskatāma par rekonstrukciju un attiecīgi šāda darbība neatbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. pielikuma 9. punktam, kura gadījumā būtu jāveic pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Taču dzelzceļa līniju būvniecība iekļauta arī likuma 2. pielikumā, kas nosaka nepieciešamību veikt sākotnējo novērtējumu. Tā kā iespējamās stacijas izveide pagaidām paredzēta tikai tālākā nākotnē (ap 2050.gadu) šajā laika periodā apbūves un apdzīvojuma situācija var vēl ievērojami mainīties, kā arī var rasties jauna informācija par ietekmēm. Līdz ar to no šodienas normatīvo aktu prasību un esošo IVN procedūru viedokļa raugoties, būtu rekomendējams veikt sākotnējo IVN šim stacijas novietojumam.

Prognozējams, ka esošos sliežu ceļus būs jāpārbūvē un būvdarbi varētu tiešā veidā ietekmēt gan gruntsūdens kvalitāti, gan augsnes kvalitāti, jo būvdarbi skartu salīdzinoši plašu teritoriju, kā arī vairākas potenciāli piesārņotās vietas (tieša negatīva ietekme). Taču, ja tiek ievērotas visas normatīvajos aktos noteiktās prasības, veicot nepieciešamos teritorijas sagatavošanas un būvniecības darbus, tad sagaidāmā ietekme vērtējama kā neitrāla "0". Līdz ar to kopējais vērtējums ir "- vai 0" ("- / 0").

Tāpat kā 1.alternatīvas izvērtējuma gadījumā autoostas novietojums blakus strupceļa stacijai ir pozicionēts kā izdevīgs no sabiedriskā transporta piekļuves viedokļa, kas veicinātu sabiedriskā transporta izmantošanu nevis privāto transportu - netieša pozitīva ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni. Lai gan novietojums ir pozicionēts kā izdevīgs, autoostas izveide radīs arī tiešu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti no pastiprinātās autotransporta kustības, ko izjutīs tuvējo māju iedzīvotāji (galvenā apbūve apkārtējā teritorijā ir dzīvojamā apbūve). Atstātā ietekme vērtējama kā tieša negatīva vidējā termiņā gan uz gaisa kvalitāti un trokšņa piesārņojumu, gan sabiedrības veselību.

Taču jāatzīmē, ka projekts tiks īstenots vidējā līdz ilgtermiņā (2030. – 2050. gads) un prognozējams ka, šajā laikā būs ievērojami mainījies transportlīdzekļu sastāvs (elektroauto, hibrīdauto) un līdz ar to samazināsies negatīvā ietekme uz vidi (gaisa piesārņojums, troksnis).

Dzelzceļa stacijas un autoostas izveide saistībā ar ietekmi uz kultūras mantojumu ir vērtējama kā neitrāla ("0"), jo nav sagaidāms, ka tiks negatīvi ietekmēti tuvumā esošā Ganību dambja kultūras mantojuma objekti.

6.tabula Vides aspektu un ietekmju novērtējums dzelzceļa stacijas un autoostas 2.alterantīvai

Ietekme -----	Tieša	Netieša
Aspekts		
Gaisa kvalitāte	- (ilgtermiņa)	-/+
Trokšņa piesārņojums	- (ilgtermiņa)	-/+
Gruntsūdens kvalitāte	-/0 (vidējā termiņa)	
Augsnes kvalitāte	-/0 (vidējā termiņa)	
Kultūras mantojums	0	
Sabiedrības veselība	- (ilgtermiņa)	
Socioekonomiskais (infrastruktūra)	+ (ilgtermiņa)	

„-“ negatīva ietekme; „+“ pozitīva ietekme; „0” neitrāla ietekme.

Ieteikumi:

Izvēloties vienu no alternatīvām, ņemt vērā norādītās ietekmes, kas ir apkopotas 5. un 6.tabulā.

Kvartāla nr.3a (sk.15.att.) apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti (Zirņu un Laktas iela, kvartāla ziemeļrietumu daļa) publiskajai apbūvei.

Kvartālā nr.13 (JC2) un kvartālā nr.12 gar Laktas ielu apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti un dzelzceļam tuvējās teritorijas publiskajai apbūvei. Šādā veidā tiktu samazināts iedzīvotāju skaits, kuri būtu pakļauti negatīvajām gaisa kvalitātes un trokšņa ietekmēm dzelzceļa stacijas un autoostas attīstības gadījumā.

Pakļaut monitoringam būtiskākos vides aspektus - gaisa kvalitāti (vismaz NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}) un trokšņa līmeni. Šim nolūkam, pie intensīvas satiksmes mezgla (dzelzceļa stacija/autoosta) uz tā ārējās robežas vai tuvējās dzīvojamās apbūves zonā, izvietojot monitoringa staciju.

Jaunas autonomvietnes

Autonomvietnes Skanstes lokālpilnojumā teritorijā plānotas ielu teritorijā starp sarkanajām līnijām ar paredzētiem ierobežojumiem atkarībā no ielu kategorijām. Apbūves teritorijās autonomvietnes ir jāizvieto konkrētā objekta zemes vienībā. Virszemes atklāto autonomvietņu platības ierobežo lokālpilnojumā noteiktais minimālās brīvās teritorijas īpatsvars.

Lokālpārplānojuma TIAN ir noteikts arī ierobežojums stāvvietu platībām - maksimālais atklāto stāvvietu (stāvlaukumu) īpatsvars zemesgabalā ir 25% no zemesgabala kopējās platības.

Stāvparku un stāvvietu tuvumā ir sagaidāma lokāla gaisa kvalitātes pasliktināšanās (NO₂ un daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} koncentrācijas pieaugums), ko veicina satiksmes koncentrācijas palielināšanās, kā arī dzinēju bieža iedarbināšana, braukšanas uzsākšanas un apstāšanās. Plānojot Skanstes attīstību, ir jāņem vērā paredzētās dzīvojamās apbūves teritorijas novietojums, lai maksimāli samazinātu tiešu negatīvu ietekmi Skanstes iedzīvotājiem.

Iepārplānotajā tehniskās apbūves teritorijā (TA) kvartālā nr.19 (starp Skanstes, Jāņa Daliņa, Grostonas un Jāņa Dikmaņa ielām) ir atļauts būvēt autonomietni kvartāla iedzīvotājiem. Ja plānotajā autonomietnē būs paredzētas stāvvietas ap 300 automašīnām, tad RVP šim objektam var piemērot sākotnējo IVN atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikuma 10. punktam.

Autonomietņu tiešā negatīvā ietekme var atsaukties arī uz gruntsūdens un augsnes kvalitāti (automašīnu eļļas, degvielas noplūdes), ja stāvvietas netiek pareizi apsaimniekotas un radušies atkritumi netiek attīrīti un tiek novadīti ar lietusūdeņiem. Var pieņemt, ka šāds risks ir salīdzinoši neliels, jo pastāv attiecīgas prasības autonomietņu projektēšanā, kas paredz iekļaut šādu noplūžu savākšanas risinājumus. Tomēr risks pastāvēs, ja savākšanas sistēmas tiks izbūvētas nekvalitatīvi, vai ilglaicīgi netiks apsaimniekotas, tīrītas utml. (negatīva ietekme "-"). Taču, ja tiks ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības un laba apsaimniekošanas prakse, autonomietņu ietekme uz gruntsūdens un augsnes kvalitāti ir vērtējama kā neitrāla ("0") – ietekmju apkopojošajā tabulā līdz ar to norādīts "-/0".

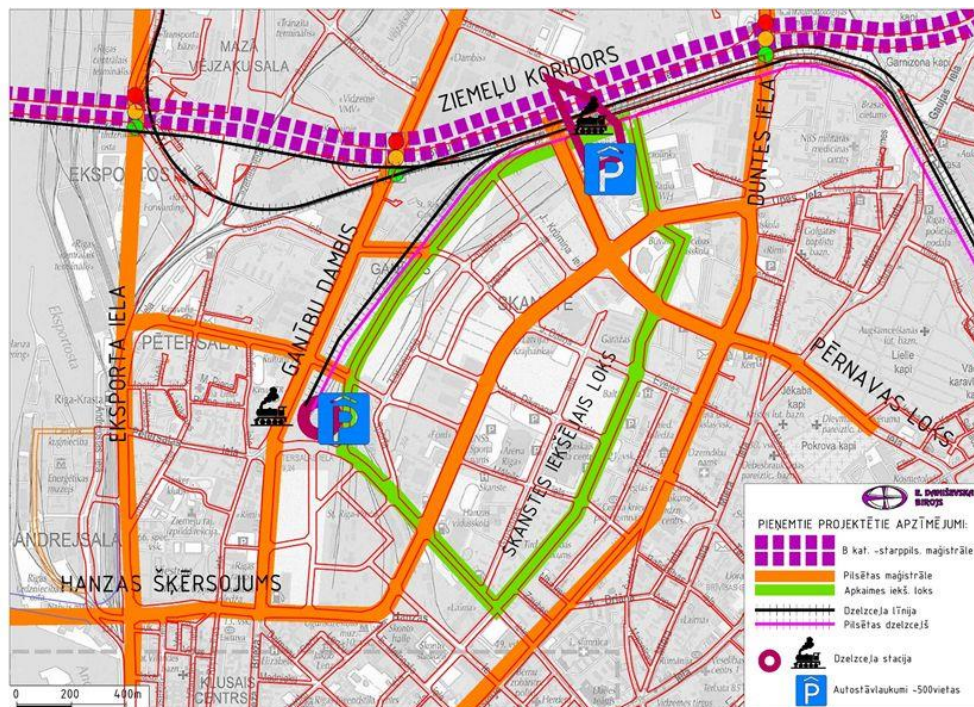
Autonomietņu izveide saistībā ar ietekmi uz kultūras mantojumu ir vērtējama kā neitrāla ("0"), jo nav sagaidāms ka to izveide un novietojums bojātu, veicinātu ēku ar kultūrvēsturisku nozīmi nojaukšanu vai citādi negatīvi ietekmētu kultūrvēsturiskās vērtības un celtnes lokālpārplānojuma teritorijā.

Īpaša uzmanība pievēršama t.s. stāvparku izveidei, jo tajos sagaidāms lielāks potenciāli novietojamo automašīnu skaits, kā citās autonomietnēs. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 ir iekļauta stāvparku attīstības koncepcija Rīgas pilsētā. Stāvparku sistēmas ieviešana Rīgā ir nepieciešama kā kopējās transporta politikas sastāvdaļa, kas ļautu uzlabot Rīgas pilsētas centra vides kvalitāti. Stāvparku izvietojumu Skanstes apkaimē nosaka pilsētas mēroga transporta infrastruktūras attīstības plāni – pasažieru dzelzceļa attīstības perspektīva; tramvaja līnijas plānotā būvniecība un lielmēroga transporta būves – Ziemeļu transporta koridors un Hanzas šķērsojums.

Stāvparku izveide ir pilsētvides attīstības projekts, kas atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikuma 10. punktam (infrastruktūras projekti). Lokālpārplānojuma divās teritorijās, funkcionālajās zonās JC4 (zonas, kur atļauta dzelzceļa staciju būvniecība) atļauts ierīkot arī stāvparkus ar maksimālo ietilpību – 500 stāvvietas (sk.16.att.)

Plānotie stāvparki (strupceļa stacijas tuvumā vai iepretim Bukultu ielai pie dzelzceļa stacijas) ir iekļauti arī Stāvparku sistēmas attīstības plānā, kas ir sagatavots jaunā Rīgas teritorijas plānojuma, attiecīgi Transporta attīstības tematiskā plānojuma ietvaros³⁹. Stāvparku paredzēts būvēt vienotā kompleksā ar dzelzceļa staciju un autoostu (multimodāls transporta mezgls). Līdz ar to Skanstes lokālpārplānojumā ir apskatāmas divas alternatīvas stāvparku izvietojumam.

³⁹ Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments // http://www.rdpad.lv/services/press_release/article.php?id=107914

2.att. Stāvparku izvietojuma shēma

1.alternatīva – stāvparks iepretim Bukultu ielai

Stāvparka novietojums ir atbilstošs plānotajai teritorijas izmantošanai tuvējā apkārtnē: kvartāli nr.1a un nr.1b ir ar ierobežotu dzīvojamo apbūvi. Kvartāla nr.2 ziemeļu daļa ir paredzēta dzelzceļa stacijas un autoostas izbūvei, kas ietvertu arī stāvparku. Uz dienvidiem šī zona robežojas ar DA2 dabas uz apstādījumu teritoriju (bez dzīvojamās apbūves). Kvartāla nr.15 ziemeļaustrumu daļa ir ar ierobežotu dzīvojamo apbūvi, tam blakus ir plānots parks. Vienīgais tiešā tuvumā esošais kvartāls ar dzīvojamo apbūvi ir nr. 3a. Kā jau tas tika iepriekš minēts 6.1.apakšnodaļā, kvartālā nr.3a būtu ieteicams apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālā, prioritāri atvēlot ielas fronti publiskajai apbūvei. Šāda risinājuma gadījumā trokšņa un gaisa piesārņojuma kvalitātes ietekme uz sabiedrības veselību vērtējama kā neitrāla.

Stāvparks radītu gaisa piesārņojuma koncentrācijas un trokšņa līmeņa pieaugumu lokālā līmenī tā tiešā tuvumā (tieša negatīva ietekme “-”). Bet tai pašā laikā tiktu samazināts piesārņojuma līmenis pilsētas centra ielās piesaistot privāto autotransportu stāvparkiem un dodot priekšroku sabiedriskajam transportam, ko vērtējam kā netiešu pozitīvu ietekmi ilgtermiņā “+”).

2.alternatīva – stāvparks pie strupceļa stacijas

Kā jau iepriekš minēts, stāvparka novietojums tiešā tuvumā dzīvojamās apbūves teritorijām veicinātu gaisa kvalitātes pasliktināšanos un trokšņa līmeņa paaugstināšanos, kas var radīt tiešu negatīvu ietekmi iedzīvotājiem tiešā 13. kvartāla tuvumā, jo šis kvartāls faktiski visos virzienos robežojas ar apdzīvojumu saistītu zonējumu (skat. 15. att). Līdz ar to šajā novietojuma variantā potenciāli sagaidāma tieša negatīva ietekme uz sabiedrības veselību ilgtermiņā. Ietekmes apkopojošajā tabulā līdz ar to norādīts “0/-”, kur 0 attiecas uz neitrālu ietekmi stāvparka novietojumam pie Bukultu ielas, bet “-” novietojumam kvartālā Nr. 13.

Tomēr stāvparka novietojums ir pozicionāli izdevīgs, lai īsā laikā sasniegtu sabiedrisko transportu (infrastruktūras attīstība – pozitīva ietekme). Novietojums veicinātu, ka lielāka

sabiedrības daļa izmantotu šo stāvparku, līdz ar to - sabiedrisko transportu. Šī ietekme vērtējama kā netieša pozitīva saistībā ar gaisa kvalitātes un trokšņa piesārņojuma rādītājiem Rīgas pilsētā kopumā, īpaši tās centra daļā.

7.tabula Vides aspektu un ietekmju novērtējums jaunām autonomvietnēm

Ietekme -----	Tieša	Netieša
Aspekts		
Gaisa kvalitāte	- ilgtermiņa	+
Trokšņa piesārņojums	- ilgtermiņa	+
Gruntsūdens kvalitāte	-/0 ilgtermiņa	
Augsnes kvalitāte	-/0 ilgtermiņa	
Kultūras mantojums	0	
Sabiedrības veselība	0/ ilgtermiņa	
Socioekonomiskais (infrastruktūra)	+	

Ieteikumi:

Apbūves projektos izvērtēt un izvēlēties optimālāko risinājumu funkciju izkārtojumam kvartālos:

- kvartālā nr.13 prioritāri atvēlēt publisko apbūvi frontāli pret stāvparku;
- kvartālā nr.12 prioritāri atvēlēt publisko apbūvi gar Laktas ielas un Sporta ielas robežām;
- kvartālā nr.3a prioritāri atvēlēt publisko apbūvi gar kvartāla ziemeļaustrumu daļas ielas fronti.

Stāvparkos ieviest gaisa kvalitātes monitoringu sistemātiskai datu ieguvei.

1.tabula Vides aspektu un ietekmju novērtējuma kopsavilkums

Aspekts		Gaisa kvalitāte		Trokšņa līmenis		Gruntsūdens kvalitāte		Augsnes kvalitāte		Kultūras mantojums		Sabiedrības veselība		Socioekonomiskie aspekti	
		Tieša	Netieša	Tieša	Netieša	Tieša	Netieša	Tieša	Netieša	Tieša	Netieša	Tieša	Netieša	Tieša	Netieša
- Risinājums															
Dzelzceļa stacija un autoosta	Kvartālā nr.2	-	+/-	-	+/-	0		0		0		0		+	
	Kvartālā nr.13	-	+/-	-	+/-	0/-		0/-		0		-		+	
Jaunas autonomvietnes		-	+	-	+	0/-		0/-		0		0/-		+	
Jaunas tramvaja līnija		0	+	0	+	0		0		0		0		+	
Jauna apbūve un inženiertehniskās apgādes nodrošinājums		-		-		0/-		0/-		+		+		+	
Ziemeļu koridora savienojums ar Zirņu ielu	Tiek realizēts	-	+	-	+	0		0		0		-		+	
	Netiek realizēts	0	-	0	-	0		0		0		0	-	-	
Dabas un apstādījumu teritorijas		+		+		+		+		+		+		+	
Ražošanas teritorijas		-		-		0/-		0/-		0		-	-	+	